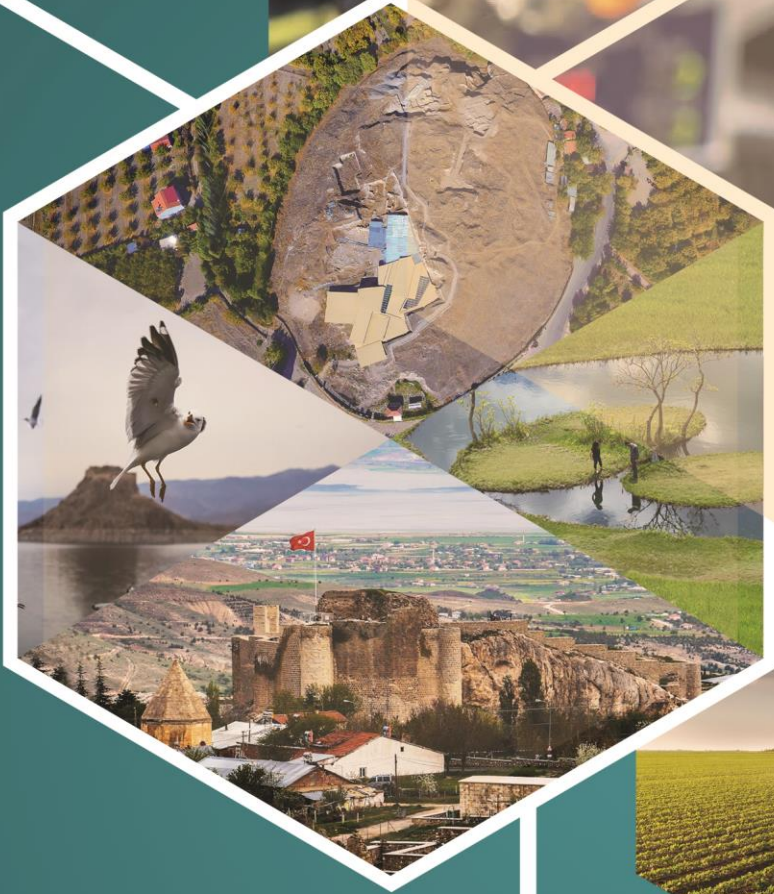

2022YILI

ÇALIŞMA PROGRAMI VE BÜTÇESİ

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ/SUNUŞ	3
1. GİRİŞ	4
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	5
2.1. İMALAT SANAYİNDE KURUMSALLAŞMA VE İHRACATIN GELİŞTİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI	5
2.2. YUKARI FIRAT HAVZASI TURİZM DESTİNASYONU GELİŞTİRİLMESİ VE MARKALAŞTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	28
2.3. TARIMSAL ÜRETİMDE KATMA DEĞERLİ ÜRETİME GEÇİŞ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	51
3. KURUMSAL GELİŞİM.....	68
4. YEREL KALKINMA FIRSATI.....	72
4.1. ULUSLARARASI BÖLGESEL KALKINMA KONFERANSI	72
4.2. DEVAM EDEN PROJELER VE FAALİYETLER İLE DİĞER BİLEŞENLER.....	73
5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	75
6. EKLER.....	77
EK-A GÜDÜMLÜ PROJE BİLGİ FORMU.....	77
EK-B ÖN FİZİBİLİTE KONUSU PROJE ÖNERİLERİ LİSTESİ.....	78
EK-C YURTDIŞI FUARLAR VE ÇALIŞMA ZİYARETLERİ TABLOSU.....	79
EK-D DÜZENLENECEK ETKİNLİKLER TABLOSU	80
EK-E YAPILACAK ARAŞTIRMALAR, ANALİZLER, STRATEJİLER VE RAPORLAR TABLOSU	87

YÖNETİCİ ÖZETİ/SUNUŞ

2010 yılında Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli'den oluşan TRB1 Bölgesinde faaliyetlerine başlayan Fırat Kalkınma Ajansı; bölge illerinde kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirerek ve yerel potansiyelleri harekete geçirerek bölgesel kalkınma yolunda önemli adımlar atmaktadır.

Fırat Kalkınma Ajansı 2022 yılı Çalışma Programında, Ajansın geçmiş 12 yıllık süreçteki kazanım ve deneyimleri ışığında, öncelik verilecek odak alanlar dâhilinde faaliyetler belirlenmiş olup bu kapsamda zaman ve maliyet planlaması yapılarak bütçe oluşturulmuştur.

2022 yılı Çalışma Programının temelini üst ölçekli planlar çerçevesinde belirlenen;

- İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve İhracatın Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı
- Yukarı Fırat Havzası Turizm Destinasyonu Geliştirilmesi ve Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı
- Tarımsal Üretimde Katma Değerli Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı

oluşturmaktadır.

Fırat Kalkınma Ajansı TRB1 Bölgesinin ülke ve ülkeler arası arenada rekabetçiliğini artırarak daha fazla bilgi, hizmet ve ürün üreten, daha fazla istihdam yaratan, daha yaşanılabilir bir bölge olması için faaliyetlerine devam edecektir.

1. GİRİŞ

25 Temmuz 2009 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Fırat Kalkınma Ajansı, Bingöl, Elâzığ, Malatya ve Tunceli illerinde 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi doğrultusunda bölgesel planlama ve koordinasyon, destek programları, yatırım destek ve tanıtım faaliyetlerini sürdürmektedir.

2022 yılı Çalışma Programı da bu doğrultuda, Ajansın Sonuç Odaklı Programları ekseninde oluşturulmuştur. Sonuç Odaklı Programlar, belirli bir sektör, tema veya mekânda kalkınma sonuçları elde etmek amacıyla alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri içeren, nitelikli analize dayanan, ilgili kurumlarla iş birliği halinde hazırlanan, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olan ve çerçevesi Sonuç Odaklı Yönetim Planları ile belirlenmiş orta vadeli programlardır. Çalışma Programı ile 2014-2023 TRB1 Bölge Planında yer alan öncelik ve tedbirleri hayata geçirmek için Ajans faaliyetleri ve destekleri, çarpan etkisi yaratacak alanlara kanalize edilecek, bölge için farklı kaynak ve enstrümanların önü açılacaktır. Ajansın insan kaynağı ve koordinasyon gücü ise yerel dinamiklerin harekete geçirilmesi, bölgedeki kurum ve kuruluşların kurumsal kapasitelerinin artırılması ve iş birliklerinin kuvvetlendirilmesi, ulusal ve uluslararası kaynakların bölgede etkin bir şekilde kullanılması ve uygulamaya dönük araştırmalar için kullanılacaktır.

2018 yılı için Mülga Kalkınma Bakanlığı tarafından alınan karar ile Kalkınma Ajanslarının 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde belirtilen görevlerini daha etkin bir şekilde yerine getirebilmeleri için, geçmiş uygulama tecrübeleri de dikkate alınarak, yeni bir vizyonla gerek işlevsel gerekse kurumsal dönüşüm süreci başlatılmıştır. Kalkınma Ajansları yeni dönemde daha proaktif roller üstlenerek bölgelerinin kalkınmasında lider kurumlar olacaktır. Ajanslar; merkezi ve yerel paydaşlarla birlikte bölgeleri için kalkınma gündemini oluşturacak, öncelikli hedefleri belirleyecek, ortak program ve faaliyetlerle kalkınma sürecini hızlandıracaktır. Bu çerçevede kalkınma ajansları ilk adım olarak üst ölçekli plan ve programlarla uyumlu olarak bölge dinamiklerine direk nüfuz edecek Sonuç Odaklı Programlar oluşturmuşlardır.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. İMALAT SANAYİNDE KURUMSALLAŞMA VE İHRACATIN GELİŞTİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

a. Amaç

İmalat sanayinde faaliyet gösteren işletmelerin kurumsal yapısının güçlendirilmesi, stratejik yönetim yetkinlikleri geliştirilerek rekabet gücünün artırılması ile bölge ihracatının artırılması sonucu odaklı programın genel amacı olarak belirlenmiştir.

Programın özel amaçları;

1. Bölgedeki işletmelerin kurumsal yönetim yetkinliği ile tasarım, ar-ge, ürün geliştirme yeteneklerinin artırılması,
2. İşletmelerin ihracat yeteneklerinin geliştirilmesi ve bölgede ihracat yapan firma sayısının artırılması,
3. İmalat sanayinde üretim kabiliyetlerini artıracak altyapı hizmetlerinin güçlendirilmesi
4. Küresel rekabete uyum sağlayabilecek insan kaynaklarının geliştirilmesi

olarak belirlenmiştir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

11. Kalkınma Planı kapsamında rekabetçiliği ve verimliliği artırıcı politikalar temelinde ithalata daha az bağımlı bir üretim yapısıyla daha fazla mal ve hizmet satılmasını sağlayacak ihracat odaklı bir dönüşümün gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. 2023 Sanayi Strateji Belgesi'nde de ihracatın önemi belirtilmiş ve ihracatı güçlendirecek faaliyetlerin genel çerçevesi belirlenmiştir. Bununla birlikte Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nde de vurgulandığı gibi bütün bölgelerin dışa açılma ve ihracat yapma kapasitesinin geliştirilmesi sürdürülebilir ulusal ve bölgesel kalkınma için elzemdir. Nitekim Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'ne göre bölgesel çekim merkezlerinin gelişmesinde ihracat kapasitesinin artırılmasına ağırlık verilmesi gerekmektedir. Ayrıca; kaynakların ve operasyonların daha verimli yönetilmesini ve farklı alanlardaki maliyetlerin azaltılmasını amaçlayan kaynak verimliliği olgusunun içselleştirilmesine yönelik çalışmalar da eş zamanlı olarak sürdürülmelidir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nde gençlerin ekonomik ve sosyal yaşama entegrasyonunun sağlanmasına yönelik olarak girişimcilik ve kendi hesabına çalışma konusunda destek sağlanması gerektiği tespit edilmiştir. Ayrıca yükseköğrenimlerini tamamlayan gençlerin özel veya kamu kesiminde istihdamına yönelik mekanizmaların kurgulanması ve gençlere verilecek mikro işletmecilik ve girişimcilik eğitimleriyle birlikte tarım dışı iş geliştirme destek programlarının hayata geçirilmesi elzemdir. Ulusal Genç İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı'nda 2023 yılında genç işsizlik oranının 2020 verileriyle kıyaslandığında yüzde 25,3'ten yüzde 17,8'e düşmesi, işgücüne katılım oranının yüzde 30,7'den yüzde 46'ya çıkması ve eğitimde ve istihdamda olmayan gençlerin oranının ise yüzde 28,8'den yüzde 20'ye düşmesi hedeflenmektedir. 2022 ve 2023 yılları Kalkınma Ajansları teması olarak belirlenen genç istihdamı teması kapsamında bu hedeflere bölgesel düzeyde katkı sağlayacak faaliyetler önceliklendirilecektir.

TRB1 Bölgesi 2014 – 2023 Bölge Planı performans göstergelerine baktığımızda; TRB1 Bölgesi ihracatı, TÜİK verilerine göre, 2012 yılında ülke ihracatının % 0,22'sini oluşturmakta olup 2023 hedefleri doğrultusunda bu oranın % 0,50'ye yükseltilmesi öngörülmüştür. Güncel veriler ışığında yapılan değerlendirmede 2018 yılında % 0,25'e, 2019 yılında ise % 0,27'ye yükselen oran pandeminin etkilerine rağmen düşüş olmadan 2020 yılında da % 0,27 oranı ile sabit kalmış ve 2021 yılının ilk altı ayı için % 0,31 olarak kaydedilmiştir. Bu kapsamda 11. Kalkınma Planında revize edilen 2023 yılı ihracat hedefine ulaşılması için tedbirler alınması elzemdir. TRB1 2014 – 2023 Bölge Planı'nın hedeflenen % 0,50'e ulaşılabilmesi için bölge ihracatının 2 kat artarak 1,13 Milyar Dolar'a ulaşması gerekmektedir. Bu nedenle, salgın da göz önünde bulundurulduğunda, bölge planındaki %0,50'lik hedefin % 0,44'e revize edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

2023 Sanayi Stratejisi'ne de uygun bir şekilde, ihracata dayalı bölgesel kalkınma yaklaşımının bir gereği olarak, bölge ekonomisinin sadece ham veya az işlenmiş ihraç mallarını değil, katma değeri yüksek malları da ihraç edebilir konuma yükseltilmesi gerekmektedir. Ajansımızın yürüttüğü değer zinciri analizleri kapsamında hazırlanan sektör bazlı yükseltme planları, ihraç edilecek ürünlerde katma değer artırılması açısından önem arz edecektir.

Gerek yapılan saha çalışmaları, gerekse de 2018 yılında gerçekleştirilen "Milli Teknoloji, Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda Sanayimizin Geleceği: Sorunlar ve Çözüm Önerileri" toplantılarında elde edilen geri bildirimler, kurumsallaşmanın eksikliğinin firmaların kırılganlığını arttırdığını ortaya koymuştur. Dolayısı ile, firmaların kurumsal yapısının güçlendirilmesi ile ulusal ve global rekabet edilebilirlik doğrudan ilişkilendirilebilir.

Malatya ve Elâzığ'ın orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürünleri üretme potansiyelinin olduğu ve bu konuda Ajansın katalizör olabileceği değerlendirilmektedir. Türkiye ile paralel olarak bölgedeki firmaların çok büyük bir yüzdesini aile şirketleri oluşturmaktadır. Aile şirketlerinin kurumsallaştırılması, altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve istihdam artırıcı sektörlerin desteklenmesi, özellikle imalat sanayinde katma değerin artırılabilmesi için ilgili paydaşların hemfikir olduğu müdahale alanlarıdır.

Bölgede baskın olan gıda ve tarıma dayalı sanayi ile tekstil sektörlerine ilave olarak Malatya ve Elâzığ illerinde makine-teçhizat üretimi, metal işleme sanayi ve yapı malzemeleri imalatı sektörleri gelişme eğilimi göstermektedir. Katma değeri artırmaya yönelik bu sektörlerin çeşitlenmesi ve gelişmesi bölge ekonomisi için son derece elzem görülmektedir.

Bölgede faaliyet gösteren mevcut işletmelerin ihracat kapasitelerinin artırılması kadar, yeni yatırımların bölgeye çekilmesi de bölge ihracatının artırılabilmesi için önemlidir. Yatırımların yapılacağı yer sorunu hemen her sektörde ve her ilde mevcut olup, gerek bölgede yerleşik, gerekse de bölge dışından yatırım yapmayı düşünen işletmelerin karşısına çıkan temel problemlerden biridir. Organize Sanayi Bölgelerinde tahsis edilebilecek parsellerin yetersiz oluşu, küçük sanayi sitelerinin pek çok açıdan işletmelere uygun yer çözümü sunamayışı, işletmelerin bir arada bulunmasının sağlayacağı avantajlardan yeterince faydalanılamaması gibi problemlerin aşılması yatırımları, verimliliği ve karlılığı artıracaktır. Öte yandan Bölgedeki sanayi işletmelerinin genelinde düşük katma değer sorunu bulunmaktadır. Genellikle düşük teknoloji grubunda yer alan ürünler üretilmekte olup ürünler çoğu zaman ileri işlem aşamalarına geçilemeden, ham mamul ya da yarı mamul halde satılmaktadır. Malatya'da kayısı ve Elâzığ'da mermer ihracatı bu durumun en açık örneğidir. Bölgedeki firmaların Ar-Ge / Ür-Ge faaliyetleri ve üniversite-sanayi iş birlikleri ile beslenerek katma değeri yüksek ürünler üreten firmalar haline evrilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TRB1 Bölgesinde ihracatın geliştirilmesinin,

- Bölgedeki firmaların satışlarının ve karlılığın artırılması,
- Pazar farklılaşması ile iç pazardaki talep dalgalanmalarından kaynaklanan risklerin azaltılması,
- Ölçek ekonomiye ulaşılması ve birim maliyetlerin düşürülmesi,
- Ürün yaşam döngüsünün yeni pazarlara girerek uzatılması,
- Verimliliğin ve kalitenin artırılması,

- Küresel pazar trendlerinin takip edilmesi,
- Firma prestijlerinin artırılması

noktalarında önemli katkılar sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Küresel talebin kalite beklentileriyle uyum, kalite belgeleri, dil sorunu ve ihracat finansmanına erişim ihracatın önündeki önemli engeller olarak sıralanabilir. İşletmelerin yeni dış pazarlara açılma ve tanıtım faaliyetlerini yoğunlaştırılması ile sınırlı kalan çabaları, ihracatın artırılması için yeterli olmayacaktır. Bununla birlikte, kurumsallaşmayı sağlayamamış ve yönetim – organizasyon yetkinliğine sahip olamayan firmaların, dış ticaretlerini artıramayacağı ve sürdürülebilir kılamayacağı birçok bilimsel makalede ortaya konulmuştur. Bu çerçevede stratejik yönetim yetkinliklerinin geliştirilmesi, pazarlama karmasının optimize edilmesi ile dijitalleşme, ihracat ve küresel rekabetçilik için kilit roldedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve İhracatın Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının hedeflenen sonuç ve çıktıları aşağıda verilmiştir;

Tablo 1: İG SOP 2022 Yılı Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	İhracat Analizi Raporu Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Eğitim ve Danışmanlık İhtiyaç Analizi Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması Kapsamında Hazırlanan Ön Fizibilite, Fizibilite Proje Değerlendirme Rapor Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Sanayide Yönetişim Ağı Odak Grup Toplantı ve Çalışma Ziyareti Sayısı	Adet	6	Toplantı Tutanakları
İş Birliği ve Koordinasyon	Güdülenen UR-GE Projesi Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Uluslararası Platformlara/Ağlara Tanıtımı Yapılan Firma Sayısı	Adet	8	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Ar-Ge Çalışanlarına Yönelik Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Ar-Ge/Tasarım Merkezi Başvurusu Yapan Firma Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Yürütülen Ar-Ge Mühendisi/Çalışanı Yetiştirme Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Yetiştirilen Ar-Ge Mühendisi/Çalışanı Sayısı	Kişi	20	Eğitim Katılım Listesi
Kapasite Geliştirme	Yurtiçi ve Yurtdışında Ajans Organizasyonu ile Katılım Sağlanan Zirve ve Saha Ziyareti Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Düzenlenen Uzmanlaşma Paneli/Eğitimi/Danışmanlığı Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Kapasite Geliştirme	Uzmanlaşma Panellerine/Eğitimlerine Katılan, Danışmanlık Hizmeti Alan Firma Sayısı	Adet	80	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Düzenlenen E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlığı Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Düzenlenen E-İhracat Eğitimine Katılan ve Danışmanlık Hizmeti Alan Firma Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Uluslararası Öğrencilere Yönelik Düzenlenen Hedef Pazar Eğitimi Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Uluslararası Öğrencilere Yönelik Düzenlenen Hedef Pazar Eğitimine Katılan Öğrenci Sayısı	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Uluslararası Öğrenciler ile Eşleştirme Yapılan Firma Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Pazar Fırsatları Zirvesi Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Pazar Fırsatları Seminerlerine Katılan Firma Sayısı	Adet	100	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kaynak Verimliliği İle İlgili Düzenlenen Etkinlik Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kaynak Verimliliği İle İlgili Düzenlenen Etkinliklere Katılım Sağlayan Firma Sayısı	Adet	30	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Genç İstihdamının Artırılması Kapsamında Verilen Mesleki ve Beceri Geliştirme Eğitimi Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Genç İstihdamının Artırılması Kapsamında Verilen Mesleki ve Beceri Geliştirme Eğitimlerine Katılan Genç Sayısı	Kişi	60	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Destek Farkındalık Etkinliği Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Tanıtım ve Yatırım Destek	Bölgesel Kalkınma Fonu için Alınan Ön Talep Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Proje Fikri Geliştirilen Gündümlü Proje Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Önemli Kamu Yatırımları	Takibi Yapılan Proje/Faaliyet Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	Takibi Yapılan/Uygulanan Proje/Faaliyet Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	Takibi Yapılan Program Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu

Tablo 2: İG SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Bölgenin Ülke İhracatındaki Payı	Yüzde	0,27	0,44	TİM
2	İhracat Yapan Firma Sayısı	Adet	210	300	TİM/TOBB
3	Altyapısı Geliştirilen Sanayi Parseli Sayısı	Adet	-	50	Ajans Proje Nihai Raporları, Ajans Faaliyet Raporu
4	Kazandırılan Nitelikli İş gücü İstihdamı	Kişi	-	150	Program Etki Analizi Raporları, Ajans Faaliyet Raporları

d. Proje ve Faaliyetler

1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Sektörel olarak yıl içinde ihtiyaç duyulabilecek ve uzun dönemli projelere altlık olabilecek hedef pazar, tematik/sektörel bazlı analiz veya raporları hazırlanacak ve anket çalışmaları/saha araştırmaları yapılacaktır. Bu kapsamda hazırlanabilecek raporların bazıları aşağıdadır;

1.1.İhracat Analiz Raporu

Odak ülke pazarlarının ve ticari fırsatların belirlenmesi maksadıyla 2022 yılında bölge bazlı ihracat analiz raporu hazırlanarak bölge ihracatını artırma noktasında alınacak tedbirler ve uygulanacak faaliyetler belirlenecektir.

1.2.Eğitim ve Danışmanlık İhtiyaç Analizi

Bölgede en fazla ihracatın gerçekleştirildiği sektörlerde (hazır giyim, tekstil, gıda sanayi ve mermer vd.) faaliyet gösteren firmaların profilleri çıkarılarak ve temel ihtiyaç analizi çalışmaları yapılarak eğitim/danışmanlık başlıkları oluşturulacaktır. Söz konusu çalışmanın veri toplama ve analiz çalışması için bölge üniversiteleri, firmalara ulaşılması için Ticaret ve Sanayi Odaları ile iş birlikleri gerçekleştirilecektir. Analiz çalışmasının sonuçları, Ajans tarafından doğrudan ya da teknik destek programı ile dolaylı olarak sağlanacak eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin planlanmasında ve uygulamasında girdi teşkil edecektir.

1.3.Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması

On Birinci Kalkınma Planı'nın 326.7'nci maddesinde ve 2019-2020 Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Yatırım Ortamı Çerçeve Eylem Planı'nın 5 inci maddesinde yer alan "İllerin ve bölgelerin öne çıkan yatırım fizibiliteleri Kalkınma Ajanslarının da katkısı alınarak belirlenecek ve bu yatırımların hayata geçirilmesi için Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile iş birliği içinde yatırımcılara tanıtımı yapılacaktır." tedbirine altlık oluşturmak amacıyla illerde öne çıkan konularda yatırım fikrinin oluşturulması için ön fizibilite raporları hazırlanmaya devam edilecektir. Ön fizibilite çalışması, potansiyel proje fikirleri için mevcut hazır veri ve bilgi kaynaklarından yararlanarak kapsamlı bir fizibilite etüdünün gerekip gerekmediğinin karara bağlanması amacıyla yapılacaktır. Çalışmanın yatırımcılara yol gösterici nitelikte olması beklenmektedir.

2022 yılında Fizibilite Desteği Programına çıkılmayacağı öngörülmektedir. Bunun yanı sıra bölgesel gelişme için önem arz eden ve yerel, ulusal ve uluslararası fon kaynaklarından yararlanılabilmesi için güdülenebilecek projeler için anket, analiz, araştırma ve fizibilite çalışmaları yürütülecektir. Bu kapsamda özellikle yatırımcıların hizmetine sunulabilecek yeni sanayi parsellerinin oluşturulması hususu önceliklendirilecektir.

1.4.Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları

Bölgemizde faaliyet gösteren imalat sanayii firmalarından, henüz dış ticaret yapmayan ve ihracat yapsa da henüz bu süreçte sürdürülebilirliği sağlayamayan veya hedef pazarı dar olan firmalar için üretim süreçlerinde ihracata uygunluğun sağlanması, ihracat süreçlerinin yönetilmesi noktasında hizmet alımı veya departman teşekkül edilmesi gibi çözümlerden hangisinin uygun olacağı, dijital ürün kataloglarının hazırlanması, kalite standartları ve sertifikasyon süreçlerinden yapılması gerekenler vb. konularda yol haritası niteliği taşıyacak firma bazlı ihracat stratejisi raporları hazırlanacaktır. İlk etapta pilot uygulama olarak, Elâzığ Ticaret ve Sanayi Odası bünyesindeki Elâzığ Bölgesel Dış Ticaret Hızlandırma Merkezi iş birliği ile Elâzığ ilinden seçilecek 5 firma için gerçekleştirilecektir.

2. İş Birliği ve Koordinasyon

2.1. Sanayi Yönetişim Ağı

Dış pazarlardaki sürdürülebilir rekabetçiliğin ön koşulu olan sanayi ve Ar-Ge alanındaki dönüşüm, süreç gerektiren ve iş birliğinin zorunlu olduğu bir alandır. İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve İhracatın Geliştirilmesi SOP genel amaç ve önceliklerine katkı sağlayabilecek Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, DEİK, bölge üniversiteleri, Ticaret ve Sanayi Odaları, İhracatçı Birlikleri, Ticaret Borsaları, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, KOSGEB, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Milli Eğitim İl Müdürlükleri, ilgili STK'lar ve iş dünyasının temsilcilerinden oluşan yönetim ağı faaliyetlerine devam edilecektir. Bu Kamu-Üniversite-Sanayi İş birliği (KÜSİ) Platformunda yer alan temsilciler ile birlikte Kamu-Üniversite-Sanayi iş birliğini geliştirmek amacıyla düzenli aralıklarla KÜSİ ziyaretlerine devam edilecektir.

Türkiye İhracatçılar Meclisi, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, model fabrikalar, alanında başarılı mesleki eğitim merkezleri, ortak kullanım merkezleri ve teknoloji geliştirme bölgeleri, Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri, Doğu Anadolu İhracatçı Birliği gibi

kurumlara 2022 çalışma yılı içerisinde iş birliği geliştirme ziyaretleri gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

2.2. UR-GE Çalışmaları

Aynı sektörde faaliyet gösteren firmaların bir araya getirilerek birlikte hareket etmesi sağlanarak uluslararası arenada rekabet gücünün artırılmasına zemin hazırlanmak istenmektedir. Bu çerçevede firmaların ortak ihtiyaç analizi, öğrenme (eğitim ve danışmanlık) pazarlama (tanıtım, marka, ticaret heyeti, eşleştirme) gibi ihracata yönelik ortak eylem ve faaliyetlerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Programı kapsamında devam eden 208 proje arasında, bölgeden sadece Malatya TSO'nun "Tekstil ve Tekstil Türev Ürünlerinde Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi ve İhracatın Desteklenmesi Projesi" yer almaktadır. Ticaret Bakanlığı'nın ilgili desteğinden bölgenin daha fazla fayda sağlayabilmesi için sektör temsilcileri ile ilgili paydaşlar arasındaki koordinasyonun sağlanarak program kapsamında yeni projelerin güdülenmesine yönelik süreç devam etmektedir.

2.3. İhracatçı Firmaların Ağ Geliştirme Faaliyetleri

Bölgede üretilen ürün ve hizmetlerin hedef dış pazarlarda tanıtımının sağlanması amacıyla öncelikli olarak OSB'lerde yer alan firmaların ürün gamı ve teknik yeterliği hakkında bilgi sağlanması amacıyla Ticaret Bakanlığı'nın akredite ettiği platformlara ve ağlara katılımlarına yönelik faaliyetler devam edecektir.

Bu kapsamda sektörel ya da genel öne çıkan pazar portallarında dijital görünürlüklerin artırılmasına ve web site/sosyal medya hesaplarının dış pazarlar tarafından erişiminin artırılmasına yönelik firmalara bilgilendirmeler yapılacaktır. Yönetim danışmanlığı teknik destek programında firmaların ağ geliştirme faaliyetlerine yönelik ihtiyaç duyduğu danışmanlık ve eğitim faaliyetleri desteklenecektir. Ayrıca ajans tarafından desteklenen Elâzığ Bölgesel Dış Ticaret Hızlandırma Merkezi ile ihracatçı firmaların ağ geliştirme faaliyetlerine yönelik ortak çalışmalar yürütülecek, Tendata, Hoovers vb. platformlar kullanılarak ihracatçı-hedef pazar firması eşleştirmeleri yürütülecektir.

3. Kapasite Geliştirme

3.1. Ar-ge Merkezlerine Yönelik Faaliyetler

Ar-ge ve yenilik performansı ile ilgili olarak 2019 yılında yayımlanan bir çalışmaya göre TRB1 Bölgesi 26 Kalkınma Ajansı arasında 16. sırada yer almaktadır. İl olarak ise 81 il arasında Elâzığ 22, Malatya 25, Bingöl 73 ve Tunceli 74. sırada yer almaktadır. Bu veriler ışığında bölge illerinden Elâzığ ve Malatya'nın diğer bölge illerine göre daha iyi Ar-ge ve yenilik performansı sergilediği değerlendirilebilir.

2018 yılına kadar sadece 1 adet Ar-Ge Merkezinin olduğu TRB1 illerinde gerek 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun güncellenmesi, gerekse yürütülen iş birliği çalışmalarıyla bölgedeki Ar-Ge Merkezi sayısı 6'ya çıkmıştır. Bunlardan 4'ü Malatya (Baykan Denim Konfeksiyon A.Ş., Çalık Denim Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş., Ilsan Tekstil San. ve Tic. A.Ş., Maksan Malatya Makina Sanayii A.Ş., 2'si ise Elâzığ'da (Bader Motor Teknolojileri Sanayi ve Ticaret A.Ş., Eti Krom A.Ş.) faaliyet göstermektedir. Ayrıca Malatya'da Mimsan Endüstri Kazanları Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin tasarım merkezi bulunmaktadır.

Yapılan saha araştırmaları ve Ajans koordinasyonunda düzenlenen eğitimler çerçevesinde önümüzdeki süreçte,

Ar-ge merkezlerinin sayısının ve niteliğinin artırılmasına yönelik panel/çalıştay, Ar-ge çalışanlarına yönelik eğitim ve danışmanlık, yurtiçi ve yurtdışında zirve ve saha ziyareti organizasyonları,

Ar-ge personeli yetiştirilmesine yönelik eğitim faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

3.2. Dijitalleşme, Kurumsallaşma ve Dış Ticarete Uzmanlaşma Eğitimleri ve Danışmanlık Hizmetleri

Bölgesel ihtiyaçlarla bağlantılı olarak başta işletmeler olmak üzere kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler gibi yerel aktörlerin yönetim ve işletme uygulamalarının iyileştirilmesine, pratik sorunlarının çözüme kavuşturulmasına, organizasyonlarının performansını artırmaya, diğer organizasyonların deneyimlerinden ders almalarına ve yeni iş fırsatları kollamalarına yardımcı olacak yönetim danışmanlığı alanlarında eğitim, danışmanlık ve etkinliklerin uygulanması planlanmaktadır. Ajans koordinasyonunda ilgili paydaşlar ile iş

birliği halinde firmaların rekabet gücünü artırmak maksadıyla alanında uzman kişilerin katılımıyla paneller düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Dış ticarete uzmanlaşma kapsamında nitelikli ihracat personeli yetiştirme, ihracat mevzuatı ve gümrükleme, ihracat finansmanına erişim, pazar araştırmaları, ihracata ilişkin devlet yardımları, dijitalleşme, e-dış ticaret, ihracat sigortası ve diğer konularda eğitimler düzenlenecek ve danışmanlık hizmeti sağlanacaktır. Kurumsallaşma kapsamında aile şirketlerinde kurumsallaşma, şirket anayasası, toplam kalite yönetimi, yalın üretim, liderlik, zaman yönetimi gibi başlıklarda eğitim ve danışmanlık verilecektir.

3.3. E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlığı Programı

Hızla gelişen ve dijitalleşen küresel ekonomide elektronik ortamda mal ve hizmetlerin satış oranı ve bu alanda yeni kurulan şirket sayısı her geçen yıl artmaktadır. Firmaların e-ihracat dönüşümünün gerçekleştirilmesi için sektörün özellikleri dikkate alınarak firma bazlı yol haritası oluşturulması gereklidir. Firmaların e-ihracat yapabilmesi için gerekli altyapının mevcut durum analizinin yapılması, e-ihracat stratejilerinin belirlenmesi için elzemdir. Bu kapsamda, Türkiye'yi bölgesel bir e-ticaret merkezi haline getirme vizyonuna uygun olarak, insan kaynağı yeterliliği, lojistik kabiliyetler, dijital pazarlama altyapısı gibi kriterler dikkate alınarak ve e-ihracat danışmanlığı konusunda firma özelinde yol haritaları oluşturularak 10 firmaya danışmanlık hizmeti verilecektir. Ayrıca e-ihracat konusunda KOBİ'lerin hedef alındığı eğitim programları ve etkinlikler düzenlenecektir.

3.4. Uluslararası Öğrenci Potansiyelinin İhracata Yönelik Değerlendirilmesi

YÖK verilerine göre Malatya, Elâzığ ve Bingöl illerindeki üniversitelerde yaklaşık iki bin yedi yüz yabancı uyruklu öğrenci eğitim görmektedir. Daha önce firmalara yönelik gerçekleştirilen dış ticaret çalışmaları anketinde firmaların ihracat yaparken ihtiyaç duydukları yabancı diller sorulmuş ve anket sonucunda özellikle Arapça, Rusça ve İngilizce dillerinin bölgede yeterince bilinmediğine bağlı olarak firmaların dış pazara açılmakta sıkıntılar yaşadıkları tespit edilmiştir.

Türkçe dâhil olmak üzere en az iki dil bilen yabancı uyruklu öğrenciler arasından üniversite ile iş birliği içerisinde hedef dış pazarlar dikkate alınarak belirlenecek öğrencilere Ajans desteği ile temel düzeyde dış ticaret eğitimi ve danışmanlık hizmeti verilecektir. Eğitimlere iyi

düzeyde yabancı dil bilen Türk vatandaşı öğrenciler de entegre edilecektir. Ajans, Üniversiteler, KOSGEB ve Ticaret ve Sanayi Odaları iş birliği ile firmalara duyuru yapılarak firmaların ihtiyaçları doğrultusunda bu öğrencilerle firma eşleştirmeleri sağlanacaktır. Bu kapsamda firmaların dış pazara açılım ve ihracat süreçlerine katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Hâlihazırda İnönü Üniversitesi ve Malatya TSO ile protokol imzalanmış olup salgın nedeniyle eğitim süreci ertelenmiştir. Fırat Üniversitesi ve Elâzığ TSO ile imzalanan protokol kapsamında eğitim süreci tamamlanmış olup firma öğrenci eşleştirmeleri ve ikinci grup eğitimi önümüzdeki süreçte tamamlanacaktır.

3.5. Pazar Fırsatları Zirveleri

Bölge erişiminin etkin olduğu ve potansiyel arz eden dış pazarlara yönelik ticaret ataşeleri ile ticaret müşavirlerinin deneyimlerinden faydalanma ve fırsatların değerlendirilmesine zemin hazırlama maksadıyla Pazar Fırsatları zirveleri devam edecektir.

Ajansımızın 2021 yılında düzenlediği ve 26 Ajanstan online katılımın sağlandığı KA İhracatı Geliştirme, İş Birliği ve Koordinasyon Toplantısı ile de bu konudaki hem başarılı uygulama örnekleri hem de körfez pazarına yaklaşımlar konusunda tecrübe aktarımlarına başlanmış olup, konuyla ilgili inisiyatif alma isteğini paylaşan ticaret müşavirlerimiz ile mevcut durum analizine yönelik planlanan çalışma konularının hayata geçirilmesiyle ajanslar arası tecrübe aktarımı da sağlanarak alım heyetleri ve pazar fırsatları zirvelerinin de veriminin artırılması planlanmaktadır. Bununla birlikte 2021 yılında bölgede duyurusu yapılan Vaşington, Lefkoşa & Londra Ticaret Müşavirlikleri ile İhracatı Geliştirme Toplantıları gibi Ticaret Bakanlığı'nın düzenlediği online zirvelere katılım sağlanması hususunda gerekli organizasyonlar da yapılmaya devam edecektir.

3.6. Kaynak Verimliliğine Yönelik Faaliyetler

Kaynak Verimliliği; endüstriyel simbiyoz, eko-verimlilik, yenilenebilir enerji, geri dönüşüm, geri kazanım, döngüsel ekonomi, sürdürülebilir tüketim ve üretim gibi sistemleri içermekte olup, ilgili SOP kapsamında yaygınlaştırılması gereken bir husus olarak değerlendirilmektedir. 2021 yılında TÜBİTAK MAM ile temiz üretim çalışması yürütülmüş,

enerji verimliliği destekleri ile ilgili farkındalık faaliyetleri yürütülmüş, Malatya, Elâzığ ve Bingöl illerinde faaliyet gösteren 10 sanayiciye ön enerji etüdü yapılmıştır.

Kaynak Verimliliği çerçevesinde; işletmelerin sektörlere göre atık analizi, enerji yöneticisi yetiştirme programları, kaynak verimlilik konusu üzerine eğitim, danışmanlık, farkındalık artırma ve diğer etkinlikler gerçekleştirilecektir. Verimlilik projeleri ve yatırımlarla ilgili olarak ilgili yönetmelik, mevzuat, destekler ve destek veren kuruluşlar ilgili paydaşlara tanıtılacaktır.

3.7. Nitelikli Genç İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Genç İstihdamının Artırılması

“Genç İstihdamı” teması 2022-2023 yıllarında kalkınma ajansları için odaklanılacak tema olarak belirlenmiştir. Tema kapsamında bölgede genç istihdamının artırılması amacıyla 2022 ve 2023 Çalışma Programlarında gençlerin; geleceğin işlerinin gerektirdiği beceriler ile donatılması, becerilerine uygun işlerde istihdam edilmesi ve üretim süreçlerine aktif katılımının sağlanmasına katkı sağlayacak faaliyetlerin yürütülmesi planlanmaktadır. Nitelikli genç insan kaynaklarının geliştirilmesi ve genç istihdamının artırılması amacıyla 2022 yılında gerçekleştirmesi planlanan mesleki eğitimlere aşağıda yer verilmiştir. Ayrıca konuyla ilgili Ajansın yararlanıcısı olduğu bir Avrupa Birliği destekli proje yürütülmektedir. Kursiyer seçimi ve eğitim program içeriği, bölgede faaliyet gösteren teknoloji firmaları ve ihracatçı firmalar ile görüşülerek belirlenecek olup eğitim sonunda kursiyerlerin istihdam edilmesine yönelik süreç takibi yapılacaktır.

3.7.1. Bilgi Teknolojileri Alanında İnsan Kaynağının Geliştirilmesi

Ülkemizde ve dünyada, yazılım, donanım ve tasarım geliştirme bilgi ve becerisine sahip, nitelikli insan gücüne ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Dijital dönüşümün yapı taşları olan bu unsurlara hemen hemen hayatın her alanda ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkemizde büyük yatırımlar alan veya yurt dışına satılan oyun şirketlerinin değerine bakıldığında, bu dijital becerilerin evrensel olduğu ve dünyanın her yerinde istihdam imkânı sunduğu görülmektedir. Bu etkinliklerle teoriyi pratiğe dönüştürmeyi başarabilen, öz güven ve isteklendirme sahibi, analitik düşünme yeteneği gelişmiş yazılımcılar ve bilişim teknolojisi uzmanları yetiştirilmesi, hali hazırda ülke genelinde yürütülen yazılımcı yetiştirme programlarına katılımın teşvik edilmesi ve desteklenmesi ile özellikle genç istihdamına katkı sunulması hedeflenmektedir.

3.7.2. Dış Ticaret Uzmanı Yetiştirilmesi

Dış ticaret uzmanları, küresel pazarlarda iş geliştirme faaliyetleri yürüten ve ittifakları teşvik eden kişilerdir. Görev aldıkları firmalara dünya çapında mevcut olan iş ve genişleme fırsatlarıyla ilgili bilgi sağlar, sermayeyi, tesisleri ve fiziksel kaynakları güvence altına alınmasına yönelik iş stratejilerini geliştirir uygular. Bölgede ihracatın artırılması için dış ticaret uzmanı havuzunun geliştirilmesi öncelik olarak ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda, dış ticarete yönelik ithalat/ihracat işlemlerini yürütme, sevkiyatlar için gümrük belgelerini kontrol etme ve hazırlama, gümrük mevzuatı değişikliklerini takip etme ve operasyonları anında uygulama, müşteri teslim tarihlerine göre ihracat operasyonları planlama ve yürütme becerileri kazandırmak amacı ile lisans dereceli, dil bilen genç işsizlerin istihdamına yönelik Dış Ticaret Uzmanı Yetiştirme Eğitim Programı düzenlenecektir.

4. Tanıtım ve Yatırım Destek

4.1. Yatırım Ortamı Tanıtımı ve Lobi Faaliyetleri

Bölge illerindeki imkân ve fırsatların yatırımcılara tanıtılarak, ihracat potansiyeli olan yatırımcıların bölgeye yatırım yapmalarını sağlamak üzere Ajansın kuruluşundan bu yana sürdürülen faaliyetler 2020 ve 2021 yıllarında salgın nedeniyle sınırlı olarak gerçekleştirilebilmiştir. Bölge proje havuzunun oluşturulması kapsamında 2020 ve 2021 yıllarında yatırımcılar için bir rehber niteliği taşıyan toplam 24 adet ön fizibilite çalışması hazırlanmıştır. 2021 yılı içerisinde yatırımcıları yönlendirmeye yönelik faaliyetler sürdürülmüştür.

Bu yıl içerisinde planlanan yatırım tanıtım faaliyetleri aşağıda sıralanmıştır;

- Yurtiçinde büyükşehirlerde bulunan bölge ile ilgili dernekler ile oda, borsa, ihracatçı birliği vb. bünyesinde yapılacak tanıtım faaliyetleri,
- Geçmiş yıllarda tespiti yapılan yatırıma uygun kamu arazilerinin yerli ve yabancı yatırımcılara tanıtımına yönelik faaliyetler,
- Bölge firmalarına yönelik yatırım destek ve işletme mentorluk faaliyetleri,
- Yurtdışı alım heyetlerinin bölge illerine yapacağı ziyaretlerin koordinasyon faaliyetleri,

- Bölge firmalarından oluşan heyetlerin gerçekleştireceği dış pazar ziyaretlerinin koordinasyon faaliyetleri,
- Turizm, Tanıtım ve Markalaşma Birimi ile koordineli olarak ülke çapında öne çıkan iş insanlarını 2 günlük program ile bölge iş insanları ile bir araya getirecek Fırat Ekonomi Zirvesinin düzenlenmesi,
- Dijital platform ve basılı yayımlar kullanılarak bölgenin yatırım fırsatlarının tanıtılması faaliyetleri,
- Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda Ajans tarafından hazırlanan/hazırlanacak yatırım fizibilitelerinin yatırımlara dönüştürülmesi için Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile iş birliği içinde yatırımcılara tanıtımının yapılması ve düzenlenecek yatırım zirvesi organizasyonlarına katılım sağlanması.

4.2. Devlet Destekleri Bilgilendirme Faaliyetleri

Aralarında Kalkınma Ajansları, KOSGEB, TKDK, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, TÜBİTAK, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın olduğu birçok kurum ve kuruluşun farklı temalarda destek programları bulunmaktadır. Yapılan istişarelerde ve saha ziyaretlerinde, destek programlarından firmaların yeterince haberdar olmadığı, farkındalık eksikliğinden dolayı teşvik ve desteklerden azami ölçüde yararlanamadıkları tespit edilmiştir.

Firmaların rekabetçiliğinin ve ihracat kabiliyetlerinin artırılması amacıyla, KOSGEB, TÜBİTAK, TKDK gibi kurumların ve AB gibi birlik ve örgütlenmelerin sağlamakta olduğu desteklerin tanıtımı ve bu desteklerden bölge işletmelerinin azami düzeyde istifade edebilmesi için dönemsel olarak bilgilendirme programları yürütülecektir. Bu kapsamda, paydaş veri tabanı güncel tutularak destek ve teşviklere ilişkin güncellemeler, sosyal medya, web sitesi, e-posta ve telefon yoluyla firmalara iletilmesinin yanı sıra dönemsel olarak ilgili kurumlardan uzman davet edilerek destek bilgilendirme toplantıları organize edilecektir. Gerek devlet destekleri gerekse ajans faaliyet ve programlarına dair yapılacak duyurularda standardın sağlanması ve kurumsal kimliğin etkili biçimde yansıtılması amacıyla mailing hizmeti alınmıştır.

Bununla birlikte www.yatirimadestek.gov.tr 'nin geliştirilmesine yönelik yapılacak çalışmalara katkı sağlanacak olup söz konusu platformdan yatırımcıların azami ölçüde yararlanmasına öncülük edilecektir.

4.3. Bölgesel Kalkınma Fonu Tanıtım Faaliyetleri

Ülkemiz genelinde erken aşama girişim sermayesi yatırımlarının artırılması ve büyüme potansiyeli taşıyan şirketlere yatırım yapılması amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yatırımcısı olduğu Bölgesel Kalkınma Fonu kurulmuştur. 2021 yılında fonun tanıtımları ve firmalardan gelen ön taleplerin toplanması işlemleri etkin şekilde yürütülmüş olup 1 firmanın başvurusu gerçekleştirilmiştir. 2022 yılında da, öncelikli olarak aktif bir şekilde faaliyet gösteren, bölgede başat sanayi kuruluşu olmaya aday, özel bir ürün üreten firmalara yönelik olmak üzere Bölgesel Kalkınma Fonu'nun tanıtımı gerçekleştirilecek, potansiyel firmaların fona başvuru yapması özendirilecek ve firmaların fondan yararlanmaları hususunda kolaylaştırıcı rol üstlenilecektir. Ayrıca fonun yönetiminden sorumlu Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.'nin kıstaslarına uyan istekli şirketlerin ön talepleri Ajans tarafından toplanacaktır.

5. Ajans Destekleri

5.1. Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı

Teknik Destek Programı aracılığı ile eğitim ve danışmanlık verilerek kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, özel sektör, İŞGEM, Teknokent, özel sektörü temsil eden meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Program kapsamında işletmelerin rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlayacak eğitim, yerinde danışmanlık, mentorlük, belgelendirme vd. faaliyetlerin yer aldığı projeler de desteklenecektir.

Yıl içinde programlanması öngörülen Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı kapsamında aşağıda yer alan temaların öncelikli olarak desteklenmesi planlanmaktadır.

- **Dış Ticaret:** TRB1 Bölgesinde imalat sanayinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin ulusal ve uluslararası ölçekte rekabet gücünü ve ihracat oranlarını artırmak ve karşılaşılan sorunları azaltabilmek için dış ticaret konusunda eğitim, yerinde danışmanlık, mentorlük ve belgelendirme faaliyetleri (Özellikle önceden ihracat yapan ve birtakım sebeplerden ötürü ihracat yapmayı bırakan firmalar hedef alınacak olup bu firmaların ihracatta sürekliliği yakalaması ve bu noktada karşılaşılan zorlukları önleme konularına ağırlık verilecektir.)
- **Kaynak Verimliliği:** Üretirken ve tüketirken verimlilik anlayışı kapsamında üretim kısıtları ile enerji sarfiyatlarının tespiti, su yönetimi, sürekli iyileştirmelerin sağlanması, işletmelerin proses haritalarının çıkarılması sağlanarak verimlilik artışı ve yalınlaşma konularında eylem planlarının belirlenmesi

- **Kurumsallaşma:** Aile şirketleri başta olmak üzere işletmelerin, patron, lider yönetici ve önemli personele bağımlı olmadan faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütebilmelerine yönelik danışmanlık ve belgelendirme faaliyetleri
- **Dijitalleşme:** Dijital dönüşümün önemi hususundaki farkındalığı artırmak ve sürecin hız kazanmasını sağlamak amacıyla yönetim danışmanlığı
- **Ar-Ge ve Yenilikçilik:** Ar-Ge ve yenilikçilik önceliği kapsamında, hali hazırda Ar-Ge merkezi ya da birimi olan firmalara Ar-Ge projesi hazırlama, Ar-Ge süreçlerinin yönetimi, Ar-Ge harcamalarının muhasebeleştirilmesi

5.3. Mali Destek Programı

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi ve Bakanlık görüşleri kapsamında yeni bir program kurgulanacaktır.

5.4. Güdümlü Proje Desteği

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi ve Bakanlık görüşleri kapsamında yeni bir güdümlü proje veya projeler kurgulanacaktır. Proje güdülenirken ilgili yararlanıcı kuruma proje süresi içinde stajyer çalıştırılmasına yönelik yönlendirmeler yapılacak ve projeye zorunlu staj bileşeni eklenecektir.

6. Önemli Kamu Yatırımları

Bölgede sanayi ve girişimcilik altyapısının geliştirilmesi kapsamında aşağıdaki ve benzer projelerin takibi yapılacaktır.

- Elâzığ 2.Organize Sanayi Bölgesi
- Malatya 1.Organize Sanayi Bölgesi'nin Genişletilmesi
- Elâzığ 1. Organize Sanayi Bölgesi'nin Genişletilmesi
- Elâzığ Tarıma Dayalı İhtisas (Besi) Organize Sanayi Bölgesi
- Malatya Tarıma Dayalı İhtisas (Besi) Organize Sanayi Bölgesi
- Malatya Yazıhan Tarıma Dayalı ihtisas (Sera) Organize Sanayi Bölgesi
- Bingöl Organize Sanayi Bölgesi
- Bingöl 3. Kısım Sanayi Sitesi

- Darende Organize Sanayi Bölgesi
- Bingöl Teknokent

7. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

7.1. Bingöl İŞGEM

Ajansın proje aşamasında nihai faydalanıcı olduğu Bingöl İŞGEM, 2018 yılında faaliyete geçmiş ve kısa bir sürede doluluk oranı üst seviyelere ulaşmıştır. Ajansın diğer paydaşlar ile birlikte iş birliği ve koordinasyon içerisinde çalışması ile Bingöl İŞGEM etkin bir şekilde yürütülerek ilin girişimcilik ve üretim alanlarına katkı sağlanacaktır.

7.2. TRB1 Bölgesindeki Dezavantajlı Kişilerin İş gücü Piyasasına Sürdürülebilir Entegrasyonu

Ajans tarafından uygulanacak olan operasyon kapsamında, TRB1 Bölgesinde yoksul veya yoksulluk riski bulunan kadın ve gençlerin hedef alındığı dezavantajlı kişilerin iş gücü piyasasına katılımının artırılması hedeflenmektedir. 14 Şubat 2020’de imzalanan sözleşme kapsamında 4 milyon 155 bin Avro olan Operasyon 26 Temmuz 2021 tarihinde uygulamaya başlamıştır. Proje uygulama süresi 24 aydır. Operasyon kapsamında yürütülecek müdahale başlıkları aşağıdaki gibidir:

- Genç ve kadınların istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik istihdam garantili mesleki eğitim programları,
- Gençlerin ve kadınların iş hayatına geçişte deneyim eksikliğinden kaynaklı sorunlarına cevap verebilecek beceri geliştirme eğitimleri,
- Dezavantajlı kişilerin işgücü piyasasında yer almasına yönelik farkındalık artırma çalışmaları,
- Gençlerin ve kadınlar için alanında uzman kişiler tarafından sağlanacak kariyer ve psikolojik destek danışmanlığı,
- Dezavantajlı grupların işgücü piyasasında yer almasına yönelik faaliyetler yürüten kurumların kurumsal kapasitelerinin artırılmasına yönelik eğitimler & teknik gezi,
- Hedef gruba yönelik istihdam fırsatlarının analiz edileceği, bölgedeki açık iş pozisyonlarının gerektiği eğitim, teknik yeterlilik, beceri ve davranış özelliklerinin profilinin çıkarıldığı, iş ilanları ile iş arayanların kariyerleri arasında boşluk analizinin (gap analysis) yapılacağı araştırma çalışması,

- TRB1 Bölgesinde Sosyal Girişimcilik ve İşbirliği Modeli oluşturulmasına yönelik araştırma çalışması.

2022-2023 yılları için Kalkınma Ajanslarının teması olan genç istihdamı teması ile de ilişkili olarak 620 kadın ve gencin istihdam edilebilirliklerini artırmaya yönelik faaliyetler yürütülecektir. Mesleki eğitimler, bölgede sanayi ve diğer sektörlerde ihtiyaç duyulan niteliklerin karşılanmasını amaçlayacaktır. Proje kapsamında bölgedeki firmalar, teknokentler, OSB'ler, ticaret ve sanayi odaları gibi kurum/kuruluşlarla yapılacak görüşme ve iş birlikleri doğrultusunda piyasanın ihtiyaç duyduğu nitelikler belirlenecek ve bu niteliklerin kazandırılmasına yönelik istihdam garantili eğitim programları düzenlenecektir.

7.3. Türkiye'nin Nadir Toprak Elementleri Araştırma ve Yenilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi

Yükseköğrenim Kurulu Başkanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından desteklenen Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı kapsamında Munzur Üniversitesi'nin "Stratejik Hammaddeler ve İleri Teknoloji Uygulamaları" alanında ihtisaslaşması uygun görülmüştür. Munzur Üniversitesi bünyesindeki "Nadir Toprak Elementleri Uygulama ve Araştırma Merkezi" ileri teknolojinin vazgeçilemez stratejik hammadde kaynağı olan nadir toprak elementlerinin ülkemizde bilinen cevherleşme sahalarının bilimsel yöntemlerle incelenmesi, cevherleşmelerin oluşum mekanizmalarının ortaya konulması, jeolojik/jeodinamik modellerin geliştirilmesi ve bu bilgiler ışığında potansiyel olabilecek sahaların araştırılmasını sağlamak amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir. 2019 yılında Ajansımız desteğiyle Nadir Toprak Elementleri Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından "Nadir Toprak Elementleri" çalıştayını düzenlenmiş ve ardından Avrupa Birliği IPA programı kapsamında "Türkiye'nin Nadir Toprak Elementleri Araştırma ve Yenilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi" destek almaya hak kazanmıştır.

Proje faydalanıcısı T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Genel Müdürlüğü olup; proje ortakları olarak Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA), Munzur Üniversitesi Nadir Toprak Elementleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (MUNTEAM) ve Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu'na bağlı Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü (TENMAK-NATEN) yer almaktadır. Bu proje; nadir toprak elementlerinin tedarik

zincirinin üretiminden son ürüne kadar güvenilir ve kesintisiz şekilde kurulmasını amaçlamaktadır.

Bu proje sürecinde KOBİ'ler, imalat sanayi, Ar-Ge merkezleri, girişimciler, yatırımcılar ve kamu kurumları vb. tarafından Nadir Toprak Elementleri (NTE) sektörünün yurt içi gelişimi için gerekli altyapıların kullanımı ve teknik bilgi aktarımları sağlanabilecektir. Projenin toplam bütçesi yaklaşık 14 milyon Euro olup, çeşitli teknik danışmanlık hizmetleri ve laboratuvar kurulumları içermektedir.

Günümüzde başta elektrikli araçlar olmak üzere rüzgâr türbinleri, nükleer enerji ve havacılık teknolojisi, fiber optik kablolar, güneş panelleri, bilgisayar ve cep telefonları gibi pek çok üründe kullanılan NTE'lerin yerli kaynaklardan üretilmesi adına proje kapsamında gerçekleştirilecek üç temel faaliyet:

- Doğal kaynaklardan üretim süreci; NTE cevherleşmesi açısından Türkiye'nin en büyük iki sahasından çevre dostu yöntemlerle yüksek saflıkta üretilecek NTE'lerin; stratejik hammadde kaynağı ve tedariki açısından da önemi yüksek olacaktır.
- MTA'da kurulacak olan "Geri Dönüşüm Pilot Tesisi" ile yüksek miktarda NTE içeren mıknatıs, batarya ve LED sistemleri gibi elektronik atıkların geri dönüşümü sağlanacaktır. Bu şekilde yalnızca jeolojik kaynaklar yoluyla değil; geri dönüşüm yöntemiyle de NTE temini gerçekleşmiş olacaktır.
- Proje kapsamında yerli aracın birçok parçasında, rüzgâr türbinleri, bilgisayar ve cep telefonları gibi 200'den fazla teknolojik üründe kullanılabilen ve kritik öneme sahip olan "NdFeB Mıknatısı" yerli imkanlarla üretilecek ve bununla beraber imalat sanayi için yüksek katma değerli ürünler geliştirilip, patentlenecektir.

Bu kapsamda Ajansımız ve Munzur Üniversitesi Nadir Toprak Elementleri Uygulama ve Araştırma Merkezi iş birliği ile TRB1 Bölgesindeki stratejik hammadde kullanan, bu alanda ar-ge desteğine ihtiyaç duyan ya da yeni yatırım planlayan paydaşların tespiti için saha ziyaretleri gerçekleştirilecektir.

7.4. Tek Pazar Programı (SMP COSME)

Ajansımızın konsorsiyum üyesi olarak dâhil olduğu Avrupa İşletmeler Ağı BSN-EA Konsorsiyumu ile birlikte yeni dönemde çıkılan COSME Tek Pazar Programı çağrısına başvuruda bulunulmuştur. Program kapsamında KOBİ'lerin ekonomik, çevresel ve sosyal olarak sürdürülebilirliklerinin sağlanması, dijitalleşmesi, ar-ge ve inovasyon yapma kapasite

ve süreçlerinin desteklenmesi, Tek Pazar’a ve üçüncü ülke pazarlarına erişimlerinin kolaylaştırılması gibi amaçlara yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir. Ayrıca yerel, bölgesel, ulusal ve Avrupa çapındaki kümelenmelere ve endüstriyel ekosistemlere entegre olmaları ve iş birliği yapmalarına yardımcı olunması hedeflenmektedir. 42 ay sürecek programda, başvurunun kabulünün ardından 2022 yılının 2. yarısında faaliyetlere başlanması öngörülmektedir.

8. Diğer Proje ve Faaliyetler

Başta CMDP, SOGEP ve CUGEP projeleri olmak üzere, özellikle genç istihdamı temasına uygun olarak ilgili SOP dâhilinde değerlendirilebilecek projelerin güdülenmesi ve süreç takibi yapılacak olup gerekli durumlarda destek sağlanacaktır.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve İhracatın Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı 6 aylık dönemler çerçevesinde 3 senelik olarak planlanmıştır. Yıl içindeki faaliyet takvimi aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3: İG SOP Faaliyet Takvimi

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
İhracat Analiz Raporu	Şubat	Temmuz
Eğitim ve Danışmanlık İhtiyaç Analizi	Ocak	Haziran
Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması	Mart	Aralık
Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları	Ekim	Aralık
Sanayi Yönetişim Ağı	Ocak	Aralık
UR-GE Çalışmaları	Ocak	Aralık
İhracatçı Firmaların Ağ Geliştirme Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Ar-Ge Merkezlerine Yönelik Faaliyetler	Nisan	Aralık
Dijitalleşme, Kurumsallaşma ve Dış Ticarete Uzmanlaşma Eğitimleri ve Danışmanlık Hizmetleri	Ocak	Aralık
Uluslararası Öğrenci Potansiyelinin İhracata Yönelik Değerlendirilmesi	Ekim	Aralık
E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlığı Programı	Haziran	Ekim

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
Pazar Fırsatları Zirveleri	Temmuz	Aralık
Kaynak Verimliliğine Yönelik Faaliyetler	Şubat	Kasım
Nitelikli Genç İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Genç İstihdamının Artırılması	Mayıs	Kasım
Yatırım Ortamı Tanıtımı ve Lobi Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Devlet Destekleri Bilgilendirme Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Bölgesel Kalkınma Fonu Tanıtım Faaliyetleri	Şubat	Ekim
Teknik Destek Programı	Mart	Aralık
Güdümlü Proje Destekleri	Şubat	Ekim
Önemli Kamu Yatırımları	Ocak	Aralık
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	Ocak	Aralık
Diğer Proje ve Faaliyetler	Ocak	Aralık

f. İzleme ve Değerlendirme

İmalat Sanayinde Dönüşüm Birimi tarafından haftalık faaliyet raporlarında SOP'un gidişatı ile ilgili durum bilgisi verilecektir. SOP'ların ilerleme durumu ve faaliyet planlaması ile ilgili 3'er aylık dönemlerde Genel Sekreter başkanlığında koordinasyon toplantıları düzenlenecektir. İmalat Sanayinde Dönüşüm Birimi faaliyet takvimini takip edecek, ilgili paydaşlarla koordinasyonu sağlayacak ve gerekli tedbirleri devreye alacaktır.

2.2. YUKARI FIRAT HAVZASI TURİZM DESTİNASYONU GELİŞTİRİLMESİ VE MARKALAŞTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

a. Amaç

Bölgede turizmin geliştirilerek turist ve geceleme sayılarının ve turizmden elde edilen gelirin artırılması sonuç odaklı programın genel amacı olarak belirlenmiştir.

Programın özel amaçları;

1. Yukarı Fırat Havzası destinasyonlarının oluşturulması, markalaştırılması ve tanıtılması,
2. Turizm değerlerinin altyapı eksikliklerinin giderilmesi,
3. Bölgeye düzenlenen düzenli tur sayısının artırılması,
4. Beşeri kaynakların geliştirilmesi ve istihdamın artırılması,

olarak belirlenmiştir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Turizm bölgesel kalkınmada en önemli araçlardan biridir. Bu nedenle turizm potansiyeli bulunan bölgeler turizm faaliyetlerine ağırlık vererek bölgelerindeki refah düzeyini yükseltmeyi amaçlamaktadır. Turizm sektörü ekonomik gelişmeyi sağlayabilecek birçok ekonomik faaliyetle doğrudan ve dolaylı bağlantılı olmakla birlikte birbirinden farklı çok sayıda üretim biriminin bir araya gelebildiği ender sektörlerden biri olma özelliğine de sahiptir. Birçok farklı sektörü ve farklı özellikteki üretim birimlerini yan yana getirmesi ile ulusal, bölgesel ve yerel ölçekte iş hacmini arttırırken yeni pazarların gelişmesine de katkı sağlamaktadır.

10. ve 11. Kalkınma Planlarında belirtildiği üzere turizm sektörü ülkenin önemli gelir kaynakları arasında yer almaktadır. Bu nedenle bölgedeki turizmin daha iyi duruma getirilmesi adına beşeri ve fiziki altyapısal, sistemsel ve yönetsel olarak geliştirilmesinin önemi Kalkınma Planlarında vurgulanmıştır. Dünyada sürekli değişen ve gelişen boş zaman geçirme eğilimleri de turizmin farklı noktalara taşınmasına ve çeşitlendirilmesine duyulan ihtiyacın ne denli önemli olduğunu göstermektedir.

TRB1 2014-2023 Bölge Planı'nda bölgenin kalkınmasına yönelik belirlenen iki gelişme ekseninden biri "Sürdürülebilir Ekonomi" eksenidir ve bu eksen altında "Alternatif Turizm Türlerinin Geliştirilmesi" ana başlığı belirlenen hedeflerden biri olarak vurgulanmıştır. Bölge Planı'nda bölgenin var olan turizm potansiyelinin az bir bölümünün ülke çapında tanındığı,

bölgenin UNESCO Dünya Miras Listesi'ndeki iki kültür varlığına komşu olmasına rağmen bir turizm bölgesi olarak anılmayışı ve turizm gelirlerinin yetersiz oluşu gerek sektör temsilcileriyle yapılan görüşmelerde, gerekse istatistiki veri ve saha çalışmalarında gözlemlendiği belirtilmektedir. Bölge Planı'nda yer alan "Alternatif Turizm Türlerinin Geliştirilmesi" önceliği içerisinde alt tedbirler olarak yer verilen başlıklar;

- Turistik tesis sayısının ve hizmet kalitesinin artırılması
- Turizm değerlerinin tanıtılması ve pazarlanması
- Turizm değerlerine erişilebilirliğin iyileştirilmesi

şeklindedir.

Ajans tarafından hazırlanan "TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planına göre bölgede tarih, kültür, doğa, sağlık, termal, inanç ve kış turizmi türlerinin geliştirilebilir olduğu tespit edilmiştir. Bu türlerin yanı sıra özellikle son yıllarda yapılan özel sektör yatırımları ile Elâzığ'daki eno turizm potansiyelinin de gelişime açık olduğu görülmüştür.

Doğu Anadolu Bölgesi'nde Erzurum-Kars Bölümü, Yukarı Fırat Bölümü, Yukarı Murat-Van Bölümü, Hakkâri Bölümü olmak üzere dört bölüm vardır. 1941 yılında gerçekleştirilen 1. Coğrafya Kongresinde Türkiye'deki 21 coğrafi bölümden biri olarak tanımlanan Yukarı Fırat Bölümü Tunceli, Erzincan, Elâzığ, Malatya ve Bingöl sınırları içerisinde geniş çöküntü ovalarına sahiptir. Tarih öncesi çağlardan beri insanoğluna yurt olmuş, medeniyetlere kaynaklık eden önemli noktalardan birisi olan Fırat Havzası'nda yer alan değerlerin tanıtılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda havzadaki ortak değerlere yönelik sahiplik duygusunun pekiştirilmesine yönelik farkındalığın artırılması ve havza boyutunda bütüncül planlama yapılması gerekmektedir. Yukarı Fırat Bölgesi önemli bir turizm potansiyeli taşıyan fakat bu potansiyeli yeterli şekilde kullanamayan ve tanıtamayan bir bölgedir. Ancak bölgede turizm son yıllarda giderek önem kazanmaktadır ve bu durum istatistiki verilerden de görülmektedir. Turizm altyapısı açısından TRB1 Bölgesi illerinin rekabet durumuna baktığımızda; 81 il arasında tesis, oda ve yatak sayılarında Türkiye ortalamasının çok altında ve Türkiye genelinde çok az bir paya sahip oldukları görülmektedir.

TRB1 Bölgesi illerinin turizm işletme belgeli ve belediye belgeli tesislerinde konaklayan turist sayıları ve geceleme sayıları oldukça düşük olmakla birlikte bölgedeki turizm potansiyelinin geliştirilmesi ile birlikte bu değerlerin artacağı düşünülmektedir.

Bölge illerinin 2014-2020 yıllarını kapsayan dönemdeki konaklayan turist ve geceleme sayılarına ait veriler aşağıdaki gibidir;

Tablo 4: Bingöl İli Turizm Verileri (2014-2020)

BİNGÖL	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	21.524	14.853	36.377	21.541	18.100	39.641	1,00	1,20
2015	19.402	22.550	41.952	19.602	31.247	50.849	1,01	1,38
2016	19.207	36.749	55.956	19.469	44.197	63.666	1,01	1,20
2017	32.730	37.161	69.891	35.603	46.713	82.316	1,09	1,26
2018	35.576	31.518	67.094	46.389	41.250	87.639	1,30	1,31
2019	35.267	23.867	59.134	47.880	32.787	80.667	1,36	1,37
2020	19.154	20.718	39.872	43.975	31.907	75.882	2,30	1,56

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

Tablo 5: Elâzığ İli Turizm Verileri (2014-2020)

ELÂZİĞ	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	102.988	76.079	179.067	122.712	107.420	230.132	1,19	1,41
2015	103.981	76.316	180.297	124.400	112.420	236.820	1,19	1,47
2016	110.015	98.289	208.304	122.061	139.295	261.356	1,11	1,42
2017	69.044	142.430	211.474	128.900	222.461	351.361	1,87	1,56
2018	54.944	167.608	222.552	111.574	266.460	378.034	2,03	1,59
2019	61.457	179.614	241.071	112.690	275.163	387.853	1,83	1,53
2020	49.925	144.707	194.632	107.512	243.849	351.361	2,15	1,69

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

Tablo 6: Malatya İli Turizm Verileri (2014-2020)

MALATYA	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	117.664	130.245	247.909	154.075	191.174	345.249	1,30	1,50
2015	87.715	153.143	240.858	128.943	221.972	350.915	1,50	1,40
2016	100.860	156.420	257.280	147.129	221.767	368.896	1,50	1,40
2017	91.413	195.823	287.236	190.284	295.989	486.273	2,08	1,51
2018	95.289	201.112	296.401	202.179	296.947	499.126	2,12	1,48
2019	113.066	193.309	306.375	228.930	281.565	510.495	2,02	1,46
2020	119.762	147.150	266.912	252.365	205.691	458.056	2,11	1,40

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

Tablo 7: Tunceli İli Turizm Verileri (2014-2020)

TUNCELİ	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	14.425	19.935	34.360	22.554	31.150	53.704	1,60	1,60
2015	12.864	22.525	35.389	19.475	32.925	52.400	1,50	1,50
2016	17.780	23.061	40.841	15.594	23.061	38.655	1,10	1,40
2017	4.979	35.147	40.126	9.829	35.147	44.976	1,97	1,43
2018	3.878	27.967	31.845	4.687	37.960	42.647	1,21	1,36
2019	3.507	30.657	34.164	4.781	40.304	45.085	1,36	1,31
2020	685	16.358	17.043	795	26.166	26.961	1,16	1,60

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

Tablo 8: Türkiye’de Turistlerin Ortalama Kalış Süresi (2014-2020)

TÜRKİYE	ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Belediye Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	2,05	3,20
2015	1,80	3,10
2016	1,90	3,00
2017	2,09	2,70
2018	2,14	2,87
2019	2,11	2,84
2020	2,07	2,38

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

Tablolarda görüldüğü üzere 2014-2019 yılları arasındaki süreçte Tunceli hariç bölgenin diğer illerinde tesise geliş sayısı, geceleme sayısı ve ortalama kalış sürelerinde her yıl düzenli olarak artışlar gözlemlenmektedir. Bununla birlikte, Sonuç Odaklı Programın uygulamaya geçtiği 2020 yılındaki salgına bağlı olarak sektörde büyük bir kırılma yaşanmıştır. 2021 yılının Temmuz ayında uygulanmaya başlayan normalleşme sürecine bağlı olarak turizmin tekrar ivme kazanacağı değerlendirilmektedir.

Bölge illerinin ortalama kalış süresi verileri dikkate alındığında Türkiye ortalamasının altında olduğu açıkça görülmektedir. Bu rakamları artırmak için altyapı yatırımlarının tamamlanması ve turizm faaliyetlerinin geliştirilerek turizmin çeşitlendirilmesi, bütünleşik turizm projelerinin yanında tanıtım ve markalaşma çalışmalarının yapılması gerekmektedir. TRB1 Bölgesindeki turistik değerlerin yeterli oranda bilinmemesi, tur şirketlerinin bölgedeki turizm değerlerini yeterince tanımaması turizm destinasyonu olma hedefine ulaşmayı zorlaştırmaktadır. Bölgedeki turizm zenginliklerinin ortaya çıkarılması, bunların bir destinasyon olarak markalaşması, tanıtılması ve turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi yoluyla gelen ziyaretçilerin bölgede ortalama kalış süresi artırılabilecek, daha fazla turizm geliri elde edilmiş olacaktır.

11. Kalkınma Planında mevcut kaynak pazarların güçlendirilmesi, geliştirilmesi ve bunun yanı sıra yeni kaynak pazarların yaratılması yoluyla ziyaretçi sayısı artırılması gerekliliği vurgulanmış, turizm değerlerinin destinasyon bazında gruplandırılarak tanıtılması politikası benimsenmiştir.

2020-2022 Orta Vadeli Program’da kamu yatırımlarında odaklanması istenilen öncelikli sektörler arasında turizm özellikle vurgulanmıştır. Yine aynı şekilde 2020-2022 Kamu Yatırımları Rehberi’nde de turizme vurgu yapılmış ve özel sektörün turizme yatırım yapmasını teşvik etmek amacıyla kamu politika ve yatırımlarında turizm altyapı çalışmalarına öncelik verilmesi gerekliliği belirtilmiştir.

TRB1 Bölgesi, Türkiye Turizm 2023 Strateji Belgesinde gelişim bölgesi olarak belirlenen GAP Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesince çevrelenmiş bir bölgedir ve gerek coğrafi konumu ve doğal güzellikleri ve gerekse de kültürel ve tarihi zenginlikleri açısından belirlenen bu bölge ile birçok benzer özelliklere sahiptir. Strateji belgesinde GAP Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesine yapılan vurgunun bölge için stratejik bir öneme sahip olduğu düşünülmekte ve belirtilen bu bölgenin gelişim sürecine paralel olarak bölge ile rekabet içerisinde değil entegrasyon içerisinde TRB1 Bölgesinin gelişiminin sağlanması planlanmaktadır.

TÜRSAB acenteleri ile bölgede gerçekleştirilen tanıtım etkinliklerinde Yukarı Fırat Destinasyonunun düzenli turları bölgeye çekebilecek bir zenginliğe sahip olduğu acenteler tarafından vurgulanmıştır. Bu turların düzenli hale gelmemesinde; tanıtım eksikliği, turizm sektörü altyapı eksiklikleri ve bazı turizm aktivitelerindeki süreksizlik neden olarak belirtilmiştir. Bu eksikliklerin giderildiği, destinasyonun markalaştığı ve etkin tanıtım yapıldığı takdirde bu bölgeye düzenli turlar için büyük bir rağbet olabileceği hususu belirtilmiştir.

Türkiye’de son yıllarda meydana gelen kur artışları yurt dışından gelen ziyaretçi sayısında artışa, yurt dışına çıkış sayısında ise büyük bir düşüşe sebep olmuştur. Yeni bölgeler ve kültürler tanıma, farklı yöresel mutfakları deneyimleme ve yeni destinasyonlar keşfetme isteğine sahip olan yerli turist bu alışkanlıklarını kur artışları nedeniyle iç piyasaya kaydırmıştır ve bu talep farklılaşması Yukarı Fırat Bölgesi destinasyonlarının geliştirilmesi ve markalaştırılması adına büyük bir fırsat olarak görülmektedir.

Söz konusu gerekçelerle Sonuç Odaklı Program olarak “Yukarı Fırat Havzası Turizm Destinasyonu Geliştirilmesi ve Markalaştırılması” seçilmiştir. Bu sonuç odaklı program çerçevesinde; bölge turizmini destinasyon bazında ele alarak markalaşmak, etkin tanıtım ve

lobi faaliyetleri yürütmek ve turizm altyapı eksikliklerini gidermek amacıyla faaliyetler gerçekleştirilecektir. Stratejiler ve hedefler, Yukarı Fırat Bölgesi'nin potansiyeli ve turizm ürününü oluşturan ve aşağıda belirtilen kaynak değerlere göre belirlenmiştir;

Şekil 1: Yukarı Fırat Bölgesi Turistik Değerleri

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Yukarı Fırat Turizm Destinasyonu Geliştirilmesi ve Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programının hedeflenen sonuç ve çıktıları aşağıda verilmiştir;

Tablo 9: YFT SOP Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Memnuniyet Düzeyi Analiz Raporu Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Oluşturulan Mekânsal Gelişim Planı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Yapılan İl Bazlı Turizm Rota Belirleme Çalışması Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Odak Grup Toplantı Sayısı	Adet	4	Toplantı Tutanakları
İş Birliği ve Koordinasyon	Paydaşlarla Gerçekleştirilen Organizasyon Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu, Basında Çıkan Haberler

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
İş Birliği ve Koordinasyon	Sakin Şehir İlan Edilmesi İçin Başvuru Noktası Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu, Basında Çıkan Haberler
Kapasite Geliştirme	İnsan Kaynağı Geliştirme Programı Kapsamında Eğitim Alan Kişi Sayısı	Adet	100	Eğitim Sertifikaları
Kapasite Geliştirme	İnsan Kaynakları Eğitim Programlarından Faydalanıp Hizmet Kalitesinde Artış Sağlayan Turizm İşletmesi Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu, Basında Çıkan Haberler,
Tanıtım ve Yatırım Destek	Organize Edilecek Fam Trip Sayısı	Adet	2	Basında ve Sosyal Medyada Çıkan Haberler
Tanıtım ve Yatırım Destek	Blogger ve Influencerlar ile Organize Edilen Etkinlik Sayısı	Adet	2	Basında Çıkan Haberler
Tanıtım ve Yatırım Destek	Bölge Değerlerinin Tanıtımı Amacıyla Aktif Kullanılan Sosyal Medya Hesabı Sayısı	Adet	1	İlgili Sosyal Medya Hesapları
Tanıtım ve Yatırım Destek	Tanıtım ve Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Yönelik Organizasyon Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Mali Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan GÜDÜMLÜ Proje Desteği Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	SOP kapsamında Takibi Yapılan Diğer Proje ve Faaliyet Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu

Tablo 10: YFT SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Markalaştırılan Destinasyon Sayısı	Adet	-	1	Basında ve Sosyal Medyada Çıkan Haberler, Görsel Kimlik ve İmaj Çalışmaları ve Bunlar Çerçevesinde Gerçekleştirilen Faaliyetler
2	Altyapı Oluşturulan/Geliştirilen Turizm Yatırımı Sayısı	Adet	-	10	Ajans Faaliyet Raporu
3	Bölgeye Gelen Turist Sayısındaki Artış Oranı	Yüzde	-	10	İl Kültür Turizm Müdürlükleri İstatistikleri
3	Turist Geceleme Sayısındaki Artış Oranı	Yüzde	-	3	İl Kültür Turizm Müdürlükleri İstatistikleri

3	Ajans Tarafından Güdülenerek Hayata Geçirilecek Düzenli Tur Sayısı	Adet	-	1	Ajans Faaliyet Raporu, Basında ve Sosyal Medyada Çıkan Haberler, TÜRSAB ve Acenteleri İle Gerçekleştirilen Toplantı/Organizasyonlar.
4	Turizm sektöründe kazandırılan nitelikli iş gücü istihdamı	Kişi	-	50	SGK ve İŞKUR kayıtları

d. Proje ve Faaliyetler

1. Araştırma, Analiz ve Programlama

2022 yılında Fizibilite Desteği Programına çıkılması öngörülmemektedir. Bunun yanı sıra bölgesel gelişme için önem arz eden ve yerel, ulusal ve uluslararası fon kaynaklarından yararlanılabilmesi için güdülenebilecek projeler için anket, analiz, araştırma ve fizibilite çalışmaları yürütülecektir.

Sektörel olarak yıl içinde ihtiyaç duyulabilecek ve uzun dönemli projelere altlık olabilecek hedef pazar, tematik/ bölgesel bazlı turizm analiz veya raporları hazırlanacak ve anket çalışmaları/saha araştırmaları yapılacaktır.

Bu kapsamda hazırlanabilecek raporların bazıları aşağıdadır;

1.1.Saklıkapı ve Karaleylek Kanyonlarının Gelişim Planı Hazırlanması

Elâzığ'ın Baskil ilçesi Akuşağı köyü yakınlarındaki Saklıkapı ile Keban ve Karakaya Baraj Göllerinin bağlantı noktasını oluşturan Karaleylek Kanyonu; karstik oluşumları, flora ve faunası ile son zamanlarda ulusal basında yer bulmaya başlamış olup turizm açısından önem arz etmektedir. Bu minvalde, kanyonların doğal ve özgün yapılarının korunarak turizme kazandırılmasına yönelik mekânsal gelişim planı hazırlanacaktır.

1.2.Turist Memnuniyet Düzeyi Anketi ve Müşteri Analizi Raporu Çalışması

Bölge illerine gelen turistlerin seyahatleri süresince aldıkları tüm hizmetlere, yaşadıkları deneyimlere ve beklentilerine dair bilgiler edinmek suretiyle gelen turistlerin profillerinin çıkarılması, verilen hizmetlerin ve turizm olanaklarının ölçülmesi, aksaklıkların ve ihtiyaçların tespit edilmesi ve beğenilen noktaların korunarak geliştirilmesini sağlamak amacıyla bölge illerine gelen turistlere yönelik memnuniyet düzeyi anket çalışmaları düzenlenecek ve elde edilen veriler analiz raporu haline getirilerek bölgedeki turizm hizmet sağlayıcıları ve ilgili tüm paydaşlar ile paylaşılacaktır.

Bu çalışmalar kapsamında yapılacak faaliyetlerin bir kısmı Ajans dışından uzmanlık ve personel desteği şeklinde hizmet alımı yöntemiyle gerçekleştirilecektir. Bu doğrultuda online anket ve anketör hizmeti Ajans dışından satın alınacaktır.

2021 yılının son çeyreğinde mevcut durumu görmek adına gerçekleştirilen çalışmanın devamı SOP sürecinde düzenli geri bildirim alınması kapsamında 2022 yılında da devam ettirilecektir.

1.3. Yukarı Fırat Havzası Tematik ve Alternatif Rotaların Belirlenmesi

11. Kalkınma Planında turizmin geliştirilmesinin önemine vurgu yapılmış ve bu hedefe ulaşmada destinasyon temelli bir yaklaşım benimsenmiştir. Deniz, kum ve güneş turizminin yanı sıra kültür turizmi başta olmak üzere sağlık turizmi, termal turizm, kış turizmi, eko turizm, doğa turizmi gibi alternatif turizm türlerinin öncelikli olarak ele alınarak destinasyon yaklaşımı kapsamında geliştirilmesi hedefi vurgulanmıştır.

TRB1 Bölgesi sahip olduğu doğal güzellikleriyle doğa yürüyüşleri, bisiklet turları ve yeni yerler keşfetmek için zengin bir bölgedir. Doğaseverlerin doğal güzellikleri doğrudan keşfetmek ve bu keşif sürecini doğrudan deneyimlemek amacıyla gerçekleştirdikleri kişisel ya da grup etkinlikleri olarak başlayan trekking ve bisiklet turları, günümüzde alternatif turizm faaliyetleri içerisinde ekonomik bir boyut da kazanmıştır. Özellikle ilerlenen güzergâh boyunca birçok yerleşim alanı, kültür rotaları tanıtımı ve bu noktaların kalkınması için önemli kaynaklar haline gelmektedirler. Bu kapsamda bölgede belirlenecek turizm çekim merkezlerinde ve destinasyonlarda trekking ve bisiklet rotaları oluşturulacak ve bunlara dair basılı materyaller hazırlanacaktır.

TRB1 Bölgesi kapsamında tematik rotalar oluşturulması hedefi ile TRB1 Bölgesinde yer alan turizm değerlerinin analiz edilmesi, farklı ilgi odağına sahip turistlere yönelik tematik ve alternatif rotalar oluşturulması ve rota tabanlı planlamaların yapılabilmesi amacıyla “Yukarı Fırat Destinasyonu Tematik ve Alternatif Rotaların Belirlenmesi” çalışmaları 2021 yılında başlatılmıştır. Bu minvalde Elâzığ ve Malatya’da bisiklet ve yürüyüş rotaları tamamlanmıştır. 2022 yılı içerisinde ise Tunceli ve Bingöl’deki rotaların tamamlanmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

2. İş Birliği ve Koordinasyon

2.1. Turizm Yönetişim Ağı

Turizm alanında çalışan akademisyenler, Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri, KOSGEB, İl Milli Eğitim Müdürlükleri, ilgili STK'lar ve iş dünyasının temsilcilerinden oluşan bir yönetim ağı oluşturulması planlanmaktadır. Yukarı Fırat Havzası Turizminin Destinasyon Yaklaşımı Odağında Geliştirilmesi ve Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programının sağlıklı ve katılımcı bir şekilde yürütülebilmesi için geçtiğimiz dönemde başlatılan ağ kurma çalışmaları sürmektedir. Bu çerçevede, üç ayda bir İl Kültür Ve Turizm Müdürlerinin katılımları ile toplantılar düzenlenmesinin yanında ilgili paydaşlara belirli aralıklarla ziyaretler yapılmaktadır. Turizm Yönetişim Ağı, SOP'un sağlıklı ilerlemesi açısından kritik bir öneme sahip olup 2022 yılında da bu kapsamdaki faaliyetler devam ettirilecektir.

2.2. Sakin Şehir Unvanı Alınmasına Yönelik Faaliyetler

Elâzığ'ın Ağın ilçesinin, Uluslararası Cittaslow Birliği tarafından verilen Cittaslow (Sakin Şehir) unvanını alabilmesi amacıyla ilgili kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki koordinasyon süreci 2022 yılında devam ettirilecektir. Hâlihazırda başvuru süreci tamamlanmış olup denetime gelecek heyetin raporuna bağlı olarak 2022 yılında faaliyetlerin tamamlanması planlanmaktadır.

Bununla birlikte Bingöl'de Ilıcalar beldesi ve Kığı ilçesi için sakin şehir unvanı alınmasına yönelik yerel yönetimlerle iş birliği içerisinde çalışmaların başlatılması planlanmaktadır. 2022 yılı içerisinde gerekli altyapı hazırlanarak başvuru süreçlerinin tamamlanması düşünülmektedir.

2.3. Yukarı Fırat Havzası Turizm Destinasyonu Tanıtım ve Markalaşma Organizasyonlarına Yönelik İlgili Paydaşlarla İş Birlikleri

Turistik destinasyonlarda yönetişimin doğru sağlanabilmesi, başarılı proje fikirlerinin ortaya çıkabilmesi ve uygulanabilmesi için başlıca gereklilik paydaşlar arası iş birliğidir. Destinasyonların markalaşma sürecinde özellikle paydaşlar birbirleri ile iş birliği yaptığında geliştirilecek proje ve planların etkisi ve sürdürülebilirliği artacaktır.

Kalkınma Ajansları kurumsal olarak direkt yatırımcı kurumlar olmamaları hasebiyle hayata geçirilmesinde fayda gördükleri projelerde paydaşları ile iş birliği yapmak, onları güdülemek, harekete geçirmek ve nihai olarak paydaşları optimum fayda üzerine ikna ederek uygulama sürecine birlikte adım atma prensibi doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu kapsamda süreç içerisinde turizm sektörüne yönelik hayata geçirilmesinde fayda görülen fakat hâlihazırda net bir çerçeve çizilemeyen projelerin uygulama aşamasına geçebilmesi adına Ajans faaliyetler yürütecektir.

2021 yılı içerisinde UNESCO Kalıcı Miras Listesi'ne giren Arslantepe'nin tanıtım ve markalaşmasına yönelik 2022 yılında Ajans etkin rol oynamaya devam edecek ve paydaşları ile iş birliği içerisinde önemi UNESCO tarafından da tescillenen destinasyona yönelik turist sayısının ve turizm gelirlerinin artırılmasına yönelik muhtelif organizasyonları destekleyecektir. Bu kapsamda Malatya il sınırına sadece 235 metre mesafede bulunan, Malatya'dan ulaşımı oldukça kolay olan ve UNESCO Kalıcı Miras Listesi'nde yer alan Nemrut Dağı'nın Yukarı Fırat Destinasyonu içerisine dâhil edilmesi amacıyla bu iki nokta arasında tanıtım bisiklet festivali düzenlenerek bölgenin ulusal ve uluslararası çapta tanıtılması planlanmaktadır.

Küreselleşen ve dijitalleşen dünya büyük bir hızla değişmekte ve dönüşmektedir. Bu dönüşüme ayak uydurma çabasıyla eş zamanlı olarak eskiye, teknolojik olmayana ve yöresel kültüre ait deneyimlere yönelik bireylerin ilgisi ve özlemi de artmaktadır. Bu nedenlerle insanların, çevreye zarar vermeden ondan yararlanma ve yerli halkın kültürünü yok etmeden onun bir parçası olma, onu deneyimleme eğilimi alternatif bir turizm aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bölgede ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde yürütülmesi planlanan "Fırat'ta Bir Gün" projesi ile; Arguvan Türkü Festivali, Kayısı ve Kiraz Festivalleri, Bağ Bozumu Festivalleri, Bingöl Bal Festivali ve Gezin Çilek Festivali gibi bölgeye özgü tematik günlerde o tema ile ilgili insanların yörede ağırlanması ve o deneyimi yaşaması yoluyla bölge tanıtımı gerçekleştirilecektir.

Yukarıda belirtilen projeler ve paydaşlarla gerçekleştirilebilecek benzeri faaliyetlerde Fırat Kalkınma Ajansı fikir ve organizasyon aşamasında etkin rol oynayacak, paydaşları harekete geçirecek ve uygulama sürecine katkı sağlayacaktır.

2021 yılı içerisinde salgın nedeniyle gecikmeli olarak başlatılan ve paydaşlarla iş birliği içerisinde yürütülmesi planlanan Tanıtım ve Markalaşma faaliyetlerine 2022 yılında -salgın kısıtlamalarının elverdiği ölçüde- hız verilecektir.

3. Kapasite Geliştirme

3.1. İnsan Kaynağı Geliştirme Programı ve Eğitim Danışmanlığı

Ajans tarafından hazırlatılan “TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı”nda turizm sektörünün hizmet kalitesinin artırılması ve bu yolla turist memnuniyet düzeyinin yükseltilmesi strateji olarak belirlenmiştir.

Türkiye Turizm 2023 Stratejisi’nde vizyona yönelik ilkeler bölümünde turizm eğitimi ile iş gücü kalitesinin artırılması ve sektörde sertifikasyon sisteminin etkin bir şekilde uygulanması gerekliliği özellikle vurgulanmıştır. Ülke turizminin itibarı ve karlılığı, sektördeki personelin eğitilmiş olmasına, bu eğitimin kalitesine ve sürekliliğine bağlanmış ve turizm sektörünün gelişimi için sektör çalışanlarının ve hizmet sağlayıcıların beceri ve niteliklerinin artırılmasına yönelik mesleki eğitimlerin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir.

Bölgede gerek turizm işletmelerinde, gerekse de genel hizmetler sektöründe kalifiye eleman sıkıntısı yaşanmaktadır. Turizm ve hizmetler sektörlerinde istihdam edilen personelin kalitesini ve kapasitesini yükseltmek, bu sektörlerde çalışmak isteyen kişilere yetkinlik kazandırarak istihdam edilme şanslarını artırmak amacıyla bölge illerinde sertifikalı eğitim programının uygulanması planlanmaktadır.

Eğitim programları konaklama ve yeme içme işletmelerinde hizmet veren sektör çalışanlarına yönelik verilecektir. Ayrıca ne eğitimde ne istihdamda olan gençler öncelikli olmak üzere turizm ve ilgili sektörlerde yer almak isteyenlere yönelik meslek edindirme programları da düzenlenecektir. Eğitim programlarının bir kısmı aşağıda belirtilen konularda olacaktır;

- Ön büro hizmetleri
- Kat hizmetleri
- Yiyecek ve içecek servisi
- Mutfak hizmetleri
- Misafir memnuniyeti eğitimi
- Hijyen eğitimi
- Şikâyet yönetimi
- Beden dili

- Otel İngilizcesi
- Yöneticilerin eğitici olarak yetiştirilmesi
- Kişisel gelişim

Ayrıca doğa turizminin geliştirilmesine yönelik ilgili kulüp ve derneklerin organizasyon düzenleme, tanıtım ve acil durum müdahale kapasitelerini artırma amacıyla da çeşitli eğitim programları düzenlenecektir.

Bununla birlikte, turizmin gelişmesi kamu ve özel sektör otoritelerinin turizme dair ileri bir vizyona sahip olmalarına ve bütünleşik turizm bakış açısı doğrultusunda planlı bir gelişim sürecini takip etmelerine bağlıdır. Bu kapsamda turizm sektörü içerisinde olan, turizmin gelişim sürecine ve trendlerine hâkim ve birçok projeyi uygulamış/tecrübe etmiş alanında uzman kişilerce bölgenin karar alma otoritelerine “Turizm Vizyonu” eğitimleri ve/veya danışmanlık hizmetleri verilmesi amaçlanmaktadır.

2021 yılı içerisinde faaliyete yönelik gerekli altyapı çalışmalarına başlanmış olup 2022 yılı içerisinde, Kalkınma Ajansları 2022 - 2023 teması olan “genç istihdamı”na da uygun olarak sektörde istihdam yaratılmasına ve kapasite artırımına yönelik ilgili eğitimlerin verilmesi planlanmaktadır. Bu eğitimler iki bölüm halinde verilecektir. Hâlihazırda sektör içerisinde çalışan personele yönelik kapasite geliştirme eğitim modülleri Ajans bütçesinden karşılanacaktır. Sektör içerisinde olmayıp sektörde yer almak isteyen gençlere yönelik düzenlenecek eğitim modüllerinin ise Ajansımızın yararlanıcısı olduğu “Dezavantajlı Kişilerin İşgücü Piyasasına Sürdürülebilir Entegrasyonu” projesi kapsamında tamamlanması amaçlanmaktadır.

4. Tanıtım ve Yatırım Destek

4.1. Turizm Blogger Infotur, Fam Trip, Influencer ve Diğer Etkinlikleri Düzenlenmesi

Blogger ve vloggerların bölgeye davet edilerek bölgeyi tanımlarının ve tanıtımlarının sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca bölge tanıtımını etkin yapabilecek tur firmaları, havayolu firmaları, sosyal medya fenomenleri vb. için de fam tripler ve etkinlikler organize edilmesi öngörülmektedir.

Bölgeye şimdiye kadar düzenlenen fam triplerde ve seyahat acentelerine yönelik düzenlenen tanıtım etkinliklerinde bölgedeki hareketliliğin az olması ve bölgeye düzenli turların

yapılmaması sebebiyle özellikle Elâzığ ve Malatya’da, yöresel müzikler eşliğinde yöresel yemek tadımları, kürsübaşı etkinliği, yöresel ürünleri hazırlama deneyimleri ve sunum etkinlikleri gibi turistlerin ilgisini çekebilecek olgularda sürekliliğin sağlanamamasından yakınılmış ve bu eksikliklerin birbirini tetikleyen bir kısır döngüye dönüştüğü dile getirilmiştir. TRB1 Bölgesindeki talebin azlığı ve süresizliği arzı kısıtlamakta ve arz eksikliği talebin artışının önündeki en büyük engel olarak karşımıza çıkmaktadır. Destinasyonda özellikle yoğun gezi programının ardından akşam yemeği ve sonrasında misafirlere sunulacak yöresel etkinlikler ve eğlencelerin eksikliği önemli derecede hissedilmektedir. Özellikle Elâzığ ve Malatya’daki turizm hareketliliğinin artırılarak süreklilik kazandırılması turizme yönelik aktivite, faaliyet ve olanakların çeşitlenmesini ve kalıcı hale gelmesini sağlayacaktır. Bingöl’ün kış turizmi için çok önemli bir merkez haline gelen Hesarek Kayak Tesisleri’nin tanıtımı amacıyla fam trip etkinlikleri düzenlenecek ve bu alanın tur firmalarının tur rotalarına dâhil edilmesi için çalışmalar yürütülecektir. Bu kapsamda Ajans ve TÜRSAB iş birliği ile 2020-2021 yılları içerisinde 25-30 hafta boyunca Bingöl - Elâzığ-Malatya-Tunceli destinasyonlarını kapsayacak şekilde gerçekleştirilmesi düşünülen turlar pandemi sebebiyle hayata geçirilememiştir. Bununla birlikte, 1 Temmuz 2021 tarihinde pandemi kısıtlamalarının kaldırılmasıyla Fırat Turu Projesi ikinci modülü hayata geçirilmiştir. 2022 yılında pandemi sürecinin sona ereceği umuduyla bu projenin “Fırat Turu” markasıyla genişletilerek uygulanması planlanmaktadır. İki farklı modül olarak kurgulanan “Fırat Turu Projesi”nin ilk modülünde turların maliyet kalemlerinden biri olan bölge içerisindeki ulaşım ve rehberlik hizmetleri fam trip kapsamında Fırat Kalkınma Ajansı tarafından karşılanacak olup Yukarı Fırat Destinasyonunun tüm sezon boyunca özellikle Ankara ve İstanbul acentelerinin internet sitelerinde ve tur takvimlerinde yer alması sağlanacaktır. Fırat Turu Projesi’nin ikinci modülünde ise Ajans tarafından belirlenecek kriterler dâhilinde gerçekleştirilecek turlara konaklama desteği sağlanması öngörülmektedir. Bu modelin tasarlanma aşamasında bölge tanıtım etkinlikleri kapsamında ziyarette bulunan TÜRSAB seyahat acenteleri ile görüşülmüş ve onların proje hakkındaki fikirleri alınmıştır. Proje fikrine oldukça olumlu yaklaşan acenteler böyle bir uygulama olduğu takdirde kendilerinin alacağı riskin minimize edilmesi dolayısıyla bu turları tüm platformlarda duyurarak ilgi ve talep oluşturabileceklerini ve insanlar bölgeye geldikçe bu talebin ve ilginin kendini besler bir hale geleceğini belirtmişlerdir. Bu düzenli turlarla gelecek insanlar vasıtasıyla turlarının reklamının yapılacağını ve daha çok insanın bu turlara dâhil olmak isteyeceğini belirterek projenin sürdürülebilir olduğuna vurgu yapmışlardır. Bu yöntem ile bölgeye gerçekleştirilen

seyahat turları süreklilik kazanmış olacak, bölgenin etkin ve sürekli tanıtımıyla bölge turlarına dair talep yaratılacak, turistlerin sürekliliğinin olmamasından muzdarip olduğu etkinlikler süreklilik kazanacak (Elâzığ Kürsübaşı, Malatya Türkü Geceleri, Arguvan Türküleri, Arapgir Musikisi vd.) ve sadece kapalı tur grubu için değil tüm bölge halkının katılacağı etkinlikler haline gelerek kendi sürdürülebilirliğini sağlamış olacaktır.

Bununla birlikte, 2021 yılı içerisinde Malatya ve Elâzığ'da oluşturulan trekking rotalarının tanıtılması amacıyla 2022 yılı içerisinde doğa ve macera turizmi konusunda faaliyet gösteren seyahat acenteleri ve kulüplerin katılımıyla fam tripler organize edilecektir.

Bölgenin tanıtımı amacıyla gerçekleştirilecek etkinlikler dışında da turizm sektöründe faaliyet gösteren dijital ve basılı medya organlarında yer alınması suretiyle tanıtım faaliyetlerinde süreklilik sağlanması ve geniş kitlelere ulaşılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca bölge turizm ve gastronomi değerleri tanıtımı faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilebilecek etkinlikler Ajans tarafından organize edilebilecektir.

2021 yılı içerisinde pandemi kısıtlamaları sebebiyle faaliyetlerin bir bölümü gerçekleştirilememiş olup 2022 yılı içerisinde, salgın koşulları doğrultusunda, faaliyetlerin tamamlanması planlanmaktadır.

4.2. Yukarı Fırat Havzası Turizm Destinasyonu Görsel Kimlik Çalışmaları, Markalaştırılması ve Tanıtımı

“Türkiye 2023 Turizm Stratejisi” belgesinde tanıtım stratejilerinde halkla ilişkiler faaliyetlerine önem verilmesi, yeni iletişim teknolojilerinin kullanılması yoluyla markalaşma sağlanmasına atıfta bulunulmuştur. Tanıtımdan, ürün pazarlamaya, bilgilendirmeye kadar internetin geniş bir yelpazede kullanımının önemine değinilerek turizm pazarında yarışabilmek ve pazar payını kaybetmemek için imajın kurumsallığının ve sürekliliğinin sağlanmasının önemi vurgulanmıştır.

Sonuç odaklı programın yukarıdaki “amaç ve müdahale gerekçesi” başlığı altında değinilen üst ölçekli strateji belgeleri, TRB1 Bölge Planı ve Ajans tarafından hazırlatılan Turizm Strateji Belgesi'nde turizmi geliştirme faaliyetlerinde destinasyon odaklı bir markalaşma ve tanıtım politikası benimsendiği görülmektedir. Bu strateji belgeleri ışığında Ajansın önceliği TRB1 Bölgesinin turizm değerlerini destinasyon odağında ele almak ve markalaşmayı sağlamaktır.

Yukarı Fırat Havzası kapsamında markalaştırılacak turizm destinasyonunun bölgenin tüm paydaşları tarafından sahiplenilmesi, desteklenmesi ve destinasyon markalaşmasına dair gerçekleştirilecek tüm faaliyetlerin iş birliği içerisinde yürütülebilmesi oldukça önemlidir. Bu kapsamda ilgili tüm paydaşlarla istişare toplantıları düzenlenecek, marka adı ve imajı bir ortak karar sonucu oluşturulacaktır. Turizm destinasyonunun markalaşması, etkin tanıtımı ve sürdürülebilirliği adına en önemli konu paydaşların benimseyeceği bir destinasyon markası ve imajıdır.

Yukarı Fırat Havzası'nın mevcut marka değerinin yenilikçi yöntemlerle teknoloji ve görsel kimliğe dayalı olarak geliştirilip tüm dünyada kullanılabilecek kapasiteye ulaştırılarak yaygınlaştırılması, tüm tanıtım faaliyetlerinin tek bir marka çatısı altında toplanması amacı ile Ajans tarafından bölgedeki ilgili paydaşlarla iş birliği içinde destinasyona yönelik markalaşma çalışması 2021 yılı içerisinde yapılmıştır ve "Fırat'ı Keşfet" markası ortaya çıkarılmıştır. Teknolojinin her geçen gün destinasyon tanıtımında önemli bir yer edinmeye başlaması ve tüketici davranışları üzerinde dijital mecraların etkisinin artması nedenleriyle oluşturulan markanın dijital platformlarda kullanımına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Dijital markalaşma ve görsel kimlik oluşturmaya yönelik sürdürülmekte ve geliştirilmekte olan bazı faaliyetler aşağıda belirtilmiştir;

a) Bölge Dijital Tanıtım Altyapılarının Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması

Bölgenin tanıtımına yönelik sabit, detaylı ve yönlendirici dijital bilgi kaynaklarının (web sitesi, aplikasyon) olması bölgeyi ziyaret edecek turistler açısından oldukça önemlidir. Bölgenin turistik ve gastronomik tüm değerlerine ait harita tabanlı dinamik veri ve görsellerin bulunduğu dijital bilgi kaynakları 2021 yılının son döneminde www.firatikesfet.com.tr web adresi üzerinden kullanıma açılacak olup 2022 yılı boyunca kullanıcılardan gelecek geri bildirimler kapsamında geliştirilecektir.

b) Sosyal Medya Yönetimi, Dijitalleşme ve Yenilikçi Teknolojilerle Markalaşma

Destinasyon markası için Ajans tarafından oluşturulacak sosyal medya hesaplarının (Twitter, Instagram, Facebook, Youtube, Spotify) etkin şekilde kullanılarak güncel tutulması, ulusal ve uluslararası takipçi sayılarının artırılması amacıyla profesyonel danışmanlık hizmeti satın alınmış olup markanın daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlamak amacıyla da online platformlarda çeşitli aktivasyon kampanyaları düzenlenmektedir. Fırat'ı Keşfet markasının

bilinirliğinin artırılması sürecinde kritik önem arz eden sosyal medya platformları 2022 yılı içerisinde aktif bir şekilde yönetilmeye devam edilecektir.

Fırat'ı Keşfet markasının ve dolayısıyla bölgenin tanıtımına yönelik fotoğraf, video, tanıtım filmi vb. içerik oluşturma faaliyetleri gerçekleştirilecek ve ihtiyaç duyulduğunda profesyonel hizmet alımı sağlanacaktır. Tanıtım sürecinde oluşturulacak içerikler ihtiyaç duyulduğu takdirde basılı materyallere dönüştürülebilecektir.

c) Tanıtım Materyali Çalışması

Yukarı Fırat Destinasyon markası ile TRB1 Düzey 2 Bölgesi illerinin Ajans tarafından katılım sağlanan faaliyetlerde tanıtımını sağlamak amacıyla çeşitli tanıtım materyali ve promosyon ürünlerinin tasarım, illüstrasyon tasarımı ve baskı işleri gerçekleştirilecek, tüketime yönelik mal ve malzeme satın alımları yapılacaktır.

d) Yönlendirme Tabelaları Yapımı

Görsel kimlik çalışmaları sonucu oluşturulan logolarında kullanıldığı yönlendirme ve tanıtım tabelaları 2021 yılında gerçekleştirilen faaliyetlerle belirlenmeye başlanan ve 2022 yılı içerisinde tamamlanması planlanan bölge bisiklet rotaları, trekking rotaları ve diğer alternatif turizm destinasyonlarının altyapı eksikliklerinin giderilmesine yönelik çalışmalarda kullanılacaktır.

4.3. Munzur Rafting Festivali Düzenlenmesi

2017 yılında Munzur Nehri'nin 36 kilometrelik bölümünün Dünya Rafting Federasyonu (WRF) tarafından resmi rafting parkuru ilan edilmesinin ardından 2018 yılında Munzur Nehri'nde düzenlenen Türkiye Rafting Şampiyonası ve 2019 yılında düzenlenen Dünya Rafting Şampiyonası'nın katkılarıyla tanınırlığı artan Munzur Nehri Rafting Rotası' nın bilinirliğinin daha da artırılması ve rafting sporu merkezinde alternatif turizm etkinliklerinin (trekking, kano, yamaç paraşütü vb.) tanıtımının yapılması planlanmaktadır.

Tunceli Valiliği ve Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile iş birliği gerçekleştirilerek 2022 yılı içerisinde Munzur Rafting Festivali düzenlenecektir.

4.4. Yatırım Ortamının Geliştirmesine Yönelik Lobi ve Tanıtım Faaliyetleri

“Türkiye 2023 Turizm Stratejisi” belgesinde turizmde farklı, özgün ve ulusal değerlere sadık kalınarak çağdaş değerlerin vurgulanmasına, hedef kitleye yönelik turizm ürünlerinin ön plana çıkarılmasına, turizm pazarında yarışabilmek ve pazar payını kaybetmemek için imajın kurumsallığının ve sürekliliğinin sağlanmasına ve bu faaliyetlerin lobi, ağırlama gibi halkla ilişkiler etkinlikleri ile desteklenmesine özellikle değinilmiş ve hedefler arasında belirtilmiştir.

Yukarı Fırat Havzası turizminin gelişimi ve markalaşması yönünde turizm sektöründe yatırım yapacak yatırımcıların bölgeye daveti, yatırımcıların yerinde ziyareti ve yatırım yapmaları yönünde lobi faaliyetleri yürütülecektir. Destinasyonun tanıtımı, markalaşması, pazarlanması ve markanın sektörde tutundurulması adına yurt içi ve yurt dışı tanıtım ve lobi faaliyetlerine katılım sağlanacak ve aynı şekilde benzer faaliyetlere ev sahipliği yapılacaktır.

Ulusal ölçekteki turizm paydaşları ve politika yapıcıları tarafından katılımın gerçekleşeceği ve etkinliği ön planda olan tanıtım organizasyonlarına ilgili özel sektör temsilcileriyle ziyaretçi sıfatıyla Ajans uzmanlarınca organizasyonlara katılım sağlanması planlanmaktadır. Bölgeye ait tur paketleri, gezi rotaları ve bölgeye dair etkin tanıtım materyalleri ile birlikte hazırlıklı bir şekilde bu tanıtım etkinliklerine katılım sağlanacak ve böylelikle bu organizasyonlar aracılığıyla bölgeye yatırım yapma potansiyeli olan iş insanlarına erişme imkânı sağlanacak ve iş ağı oluşturulacaktır.

Bununla birlikte lobi faaliyetlerinin yoğun olarak gerçekleştirildiği organizasyonlarında bulunulması ve bu yolla bölgenin yatırım ve turizm potansiyelinin tanıtımının yapılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda yatırımcıya yönelik dijital ve basılı içerikler üretilecek ve dağıtımı yapılacaktır. Fırat’ı Keşfet markalaşma çalışmasında yapılacak tanıtım faaliyetlerinin bir kısmı da turizm ekosistemine bu markayı tanıtmak olmalıdır.

Ayrıca Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda Ajans tarafından hazırlanan/hazırlanacak yatırım fizibilitelerinin yatırımlara dönüştürülmesi için Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile iş birliği içinde yatırımcılara tanıtımı yapılacak ve düzenlenecek yatırım zirvesi organizasyonlarına katılım sağlanacaktır.

2020 yılı (pandeminin başladığı nisan ayına kadar) ve 2021 yılı boyunca turizm trendlerinin yerinde görülmesi ve turizm paydaşları ağına direkt entegre olabilmek adına yurt içinde düzenlenen bazı turizm fuarlarına katılım sağlanmıştır. Bölge proje havuzunun oluşturulması kapsamında turizm yatırımcılarına rehber niteliğinde ön fizibilite çalışmaları hazırlanmıştır.

Ayrıca bölge tanıtımında devamlılığı sağlayabilmek adına ulusal çapta yayınlanan turizm dergilerinde Ajans olarak yer alınarak bölge illeri tanıtımı gerçekleştirilmiştir. 2022 yılı içerisinde Fırat'ı Keşfet projesini ulusal ve uluslararası bazda tanıtımaya yönelik lobi faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

İmalat Sanayinde Dönüşüm Birimi ile koordineli olarak ülke çapında öne çıkan iş insanlarını 2 günlük program ile bölge iş dünyası ile bir araya getirmek üzere Fırat Ekonomi Zirvesi düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu etkinlik kapsamında illerin turistik açıdan öne çıkan bazı değerleri de iş insanları vasıtasıyla tanıtılacaktır. Etkinlik çıktılarının Ekonomist, Capital ve Ceo Life gibi dergilerde yer alması planlanmaktadır.

4.5. Tunceli Ovacık Fotomaraton Etkinliği Düzenlenmesi

Tunceli'nin en önde gelen turizm destinasyonu Ovacık'ın ulusal çapta tanıtımının yapılması ve turizm değerlerine ilişkin görsel içerik havuzu oluşturulması amacıyla 2022 Mayıs-Haziran aylarında Ovacık'ta bir fotomaraton düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

4.6. Malatya Mutfağı'nın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına Gastronomi Dalında Dahil Olması

Gastronomi, geniş istihdam olanakları ile birlikte sosyal ve ekonomik kalkınmayı sağlamanın yanında yüksek katma değerli etkisini turizme ekleyerek restoranları, gıda ürünlerini ve mutfağı ihraç ürünleri haline getirebilen, ülke ve şehirleri destinasyon markalarına dönüştürebilen “yaratıcı endüstrilerden” biridir. Gastronomi turizminin kökeni tarım, kültür ve turizmde yatmaktadır. Bu üç unsur, gastronomi turizminin bölgesel bir çekicilik ve deneyim olarak pazarlanmasına ve konumlandırılmasına fırsat sağlamaktadır. Tarım, ürünü sunmaktadır; kültür, tarihi ve otantikliği; turizm ise alt yapıyı ve hizmetleri sağlamaktadır. Tüm bu unsurlar, gastronomi turizmi altında buluşmaktadır.

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı, şehirler için çok güçlü ve başarılı bir pazarlama aracıdır ve bu sayede bir şehir en iyi olduğu sanat alanını yaratıcı prizma üzerinden kendi tarihi, sanatı, gelenekleri, kültür mirası ve turizm potansiyeli ile tanıtma ve hem ziyaretçilere hem de yerlilere yeni deneyimler sunabilme fırsatına sahip olmaktadır. Bu sayede yaratıcı şehir ağına dâhil olan bir şehir, kendi halkla ilişkiler ve pazarlama faaliyetleri yardımıyla bir marka haline gelebilir. Kültürel ekonomik cazibe arttıkça kent, tüm dünyadan çeşitli yatırımcıları ve

turistleri kendisine çekmeye başlar, bu da ekonomik büyümeyi ve yerel halka daha yüksek yaşam standartları sağlar.

Malatya'nın bulunduğu Doğu Anadolu Bölgesi'nde ağırlıklı olarak hayvansal gıdalardan oluşan bir beslenme tarzı mevcut olmasına rağmen Malatya'nın kendine has bir yemek çeşitliliği bulunmaktadır. Malatya mutfak kültüründe dikkate değer ve ayırt edici özellik olarak et ve bulgur yemekleri ön plandadır. Köfteler, Malatya mutfağında önemli bir yer tutar. Köftelerde kullanılan ana malzeme bulgurdur. Malatya'da 70'ten fazla köfte çeşidi olduğu bilinmektedir.

Sadece buğday ve buğdaydan elde edilen bulgurla yapılan onlarca çeşit köfte, sarma ve dolma işte bu özelliği ile Malatya'yı bulunduğu bölgede hatta ülkemizde ayrı bir konuma oturtmaktadır.

Bu kapsamda, Malatya'nın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına gastronomi dalında dahil olmasına yönelik faaliyetlerde Malatya Büyükşehir Belediyesi ile birlikte öncü rol oynanacak olup süreç içerisinde danışmanlık hizmeti alınması planlanmaktadır.

4.7. Ovacık Kayak Merkezi Tanıtım Etkinlikleri

Tunceli Ovacık'ta Gençlik ve Spor Bakanlığınca yatırımı tamamlanıp hizmete sunulan Ovacık Kayak Merkezi, işletmeye alındığından beri kış aylarının önemli uğrak merkezlerinden biri haline gelmiştir. Kış aylarında binlerce ziyaretçi alan ve kar kalitesi açısından önde gelen kayak merkezleri arasında yer alan Ovacık Kayak Merkezi'nin daha geniş kitlelere tanıtımı amacıyla Tunceli Valiliği, Ovacık Kaymakamlığı ve Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü iş birliği ile tanıtım etkinliği düzenlenecek ve tanıtım filmi hazırlanacaktır.

4.8. Bingöl İlkbahar Temalı Foto Safari Etkinliği Düzenlenmesi

2019 yılında Ajansımız, Bingöl Valiliği, Bingöl Belediyesi ve Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü iş birliğiyle düzenlenen "Bingöl 1. Kış Foto Safari Yarışması" Bingöl'ün ulusal çapta tanıtımının yapılması ve turizm değerlerine ilişkin görsel içerik havuzu oluşturulması açısından önemli katkılar sağlamıştır. Aynı amaçla 2022 yılının Nisan-Mayıs aylarında ilgili

kurumlarla iş birliği içerisinde “Bingöl’de İlkbahar” temasıyla bir foto safari düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

5. Ajans Destekleri

5.1. Teknik Destek Programı

Turizm sektörünün gelişmesine katkı sağlayabilecek kurum ve kuruluşların kapasitesinin artırılmasına yönelik eğitim ve danışmanlık desteği sağlanacaktır.

5.2. Mali Destek Programı

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi ve Bakanlık görüşleri kapsamında yeni bir program kurgulanacaktır.

5.3. GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ

Tunceli, terör ve güvenlik sorunlarının ortadan kalkmasıyla önemli turizm merkezlerinden biri haline gelmiştir. Hem yurt içi, hem yurt dışından gelen ziyaretçilerin sayısında meydana gelen önemli artışlar nedeniyle şehirde konaklama ihtiyacı artmış ve mevcut tesisler yetersiz kalmıştır. Diğer yandan kontrolsüz turizm nedeniyle yoğun bir çevre kirliliği oluşmaya başlamıştır. Bu bağlamda, hem artan konaklama talebini bir nebze olsun karşılamak hem de sürdürülebilir kalkınma ve daha çevreci turizm faaliyetleri için doğayla uyumlu yatırımlar kaçınılmaz hale gelmiştir. Özellikle Pülümür Vadisi’ndeki ve Milli Park olan Munzur Vadisi’ndeki kontrolsüz, denetimsiz piknik ve kamp alanları her geçen yıl artmakta ve bu da beraberinde olumsuz çevresel etkiler doğurmaktadır. Bu olumsuz etkileri bertaraf etmek, ziyaretçilerin hareket alanını kontrol altına almak ve turizm faaliyetlerinden gelir elde edilmesini sağlamak için Pülümür Vadisi’nde 1 adet, Munzur Vadisi’nde 3 adet ve Ovacık ilçesinde 1 Adet çadırılı ve karavan kamp alanı yapılacaktır.

6. Diğer Proje ve Faaliyetler

6.1. Bingöl Kentpark Projesi

Ilıcalar Bölgesi'ndeki termal kaynak, Bingöl Özel İdaresi tarafından Bingöl kent merkezine getirilmiş olup bu termal kaynak odağında bir konaklama, alışveriş ve yaşam merkezi kompleksinin yap-işlet-devret modeli ile hayata geçirilmesi planlanmaktadır. İlgili merkezin fizibilitesi Ajans desteği ile hazırlanmış olup Ajans ve Bingöl Valiliği tarafından yatırımı yapabilecek özel sektör müteşebbisinin bölgeye çekilmesine yönelik faaliyetler devam etmektedir. Bu alanın yap işlet devret modeliyle işletmeye alınabilmesi için idari ve teknik şartname ile uygulama sözleşmesi oluşturma çalışmaları yapılacaktır 2021 yılı içerisinde tamamlanacak olup 2022 yılında ise yatırımcı bulma, yatırım takip ve koordinasyon çalışmaları yürütülecektir.

6.2. Hesarek Kayak Merkezi

DAP İdaresi desteği ile Hesarek Kayak Merkezi Master Planı Projesi 2020 yılında tamamlanmıştır. Bingöl Valiliği başta olmak üzere ilgili kurumlarla yakın temas içerisinde 2021 yılında proje uygulama süreci için gerekli arazi tahsis işlemleri için çalışmalar başlatılmış olup 2022 yılında da bu çalışmalar sürdürülerek Ajans tarafından takip ve koordinasyon faaliyetleri yürütülecektir.

6.3. Harput'un UNESCO Kültür Mirası Kalıcı Listesine Girmesine Yönelik Faaliyetler

Sahip olduğu tarihi ve kültürel özelliklerle önemli bir turizm destinasyonu olan Harput 2018 yılında UNESCO Geçici Miras Listesi'ne alınmıştır. Elâzığ Belediyesi koordinasyonunda yürütülen kalıcı miras listesine alınmasına yönelik çalışmalar Ajans tarafından takip edilmekte ve koordinasyon toplantılarına katılım sağlanmaktadır. Önümüzdeki dönemde kalıcı listeye girmesine ve tanıtımına yönelik faaliyetlere 2022 yılında aktif katılım sağlanması hedeflenmektedir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Yukarı Fırat Turizm Destinasyonu Geliştirilmesi ve Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı 6 aylık dönemler çerçevesinde 3 senelik olarak planlanmıştır. Yıl içindeki faaliyet takvimi aşağıda sunulmuştur.

Tablo 11: YFT SOP Faaliyet Takvimi

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
Saklıkapı ve Karaleylek Kanyonlarının Mekânsal Gelişim Planı Hazırlanması	Şubat	Kasım
Turist Memnuniyet Düzeyi Anketi ve Müşteri Analizi Raporu Çalışması	Mayıs	Kasım
Yukarı Fırat Havzası Tematik ve Alternatif Rotaların Belirlenmesi	Mart	Eylül
Turizm Yönetişim Ağı	Ocak	Aralık
Sakin Şehir Unvanı Alınmasına Yönelik Faaliyetler	Ocak	Aralık
Yukarı Fırat Destinasyonu Tanıtım ve Markalaşma Organizasyonlarına Yönelik İlgili Paydaşlarla İş Birlikleri	Ocak	Aralık
İnsan Kaynağı Geliştirme Programı ve Eğitim Danışmanlığı	Mart	Kasım
Turizm Blogger Infotur, Fam Trip ve Influencer Etkinlikleri Düzenlenmesi	Ocak	Aralık
Yukarı Fırat Destinasyonu Görsel Kimlik Çalışmaları, Markalaştırılması ve Tanıtımı	Ocak	Aralık
Munzur Rafting Festivali Düzenlenmesi	Mayıs	Haziran
Yatırım Ortamının Geliştirmesine Yönelik Lobi ve Tanıtım Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Tunceli Ovacık Fotomaraton Etkinliği Düzenlenmesi	Mayıs	Haziran
Malatya Mutfağı'nın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına Gastronomi Dalında Dâhil Olması	Ocak	Aralık
Ovacık Kayak Merkezi Tanıtım Etkinlikleri	Ocak	Mart
Bingöl İlkbahar Temalı Foto Safari Etkinliği Düzenlenmesi	Nisan	Mayıs
Teknik Destek Programı	Ocak	Aralık
Mali Destek Programı	Mart	Aralık
Güdümlü Proje Desteği	Ocak	Aralık
Diğer Proje ve Faaliyetler	Ocak	Aralık

f. İzleme ve Değerlendirme

Turizm, Tanıtım ve Markalaşma Birimi tarafından haftalık faaliyet raporlarında SOP'un gidişatı ile ilgili durum bilgisi verilecektir. SOP'ların ilerleme durumu ve faaliyet planlaması ile ilgili 3'er aylık dönemlerde Genel Sekreter başkanlığında koordinasyon toplantıları düzenlenecektir. Turizm, Tanıtım ve Markalaşma Birimi faaliyet takvimini takip edecek, ilgili paydaşlarla koordinasyonu sağlayacak ve gerekli tedbirleri uygulamaya alacaktır.

2.3. TARIMSAL ÜRETİMDE KATMA DEĞERLİ ÜRETİME GEÇİŞ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

a. Amaç

TRB1 Bölgesinde tarım sektöründe verimliliğin artırılması ve katma değerın yükseltilmesi, Tarımsal Üretimde Katma Değerli Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programının genel amacı olarak belirlenmiştir.

Programın özel amaçları;

1. Süt ve yem bitkileri üretimi artırılarak Bölgede son dönemde gerçekleştirilen yatırımlar dâhilinde süt sektöründe azami katma değer artışının sağlanması,
2. Bölgede tarımsal üretici örgütlenmelerinin etkinlik düzeyi artırılarak üreticiler arasındaki iş birliklerinin geliştirilmesi,
3. Tarımda verimliliği artırmaya ve dijitalleşmeye yönelik tekniklerin yaygınlaştırılması,

olarak belirlenmiştir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TRB1 Bölgesi, 2020 Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre 567.486 büyükbaş, 2.367.472 küçükbaş hayvan varlığı ile tarım ve kırsal kalkınma alanında önemli bir potansiyele sahiptir. TÜİK'in hane halkı iş gücü verilerine göre 2020 yılı için Bölge'de istihdamın %29'unu tarım sektörü oluşturmaktadır. Bu oran %16,6'lık ulusal ortalamanın neredeyse 2 katıdır. Toplam 160 bin kişilik tarım istihdamı ile 26 bölge arasında tarımsal istihdam sayısının en fazla olduğu 13'üncü bölgedir, yüzdesel istihdam yoğunluğuna bakıldığında ise 9'inci sıradadır. Ancak tarım sektöründeki bu yoğun istihdam, tarımsal üretime yansımamaktadır. Bölge, 2019 Yılı Kişi Başına Bitkisel Üretim Değeri istatistiklerine göre 16'ncı sırada ve toplam bitkisel üretim getirisiyle Türkiye ölçeğinde %1,68'lik bir paya sahiptir. Bu oran, 2020 yılı Kişi Başına Bitkisel Üretim Değeri istatistikleri incelendiğinde toplam Türkiye üretiminin %1,80'lik kısmını oluşturmasıyla 2019 yılı rakamları ile benzerlik göstermektedir, Fırat Nehri havzasının varlığına rağmen nadas oranının yüksek oluşu, Bölge'de sulu tarım ve dönüşümlü ekim uygulamalarının yaygın olmaması ile açıklanabilir.

Tarımsal istihdamın büyük çoğunluğunun orta yaş ve üzeri üreticiler olması gelecekte bu sayının büyük oranda düşeceğinin göstergesidir. Ayrıca orta yaş ve üzeri çiftçilerin modern üretim tekniklerine ve teknolojiye yavaş uyum sağlamalarının üretimde verimliliği olumsuz etkilemesi nedeni ile tarımsal nüfusun gençleştirilmesi gerekmektedir. Genç nüfusun sosyal

ve ekonomik beklentilerinin karşılanamaması nedeni ile şehirlere göç etmesinin engellenerek tarımsal ekonomiye katkı sunmalarını sağlamak, hem bölge hem de ülke ekonomisinin geleceği için büyük önem arz etmektedir.

Organik bitkisel üretim değerlerine bakıldığında, Bölge'deki çiftçi sayısı ülkedeki toplam çiftçi sayısının %3,77'sini, mevcut tarımsal üretim alanı toplam üretim alanının %3,94'ünü ve toplam tarımsal üretimin ise %6,58'ini oluşturmaktadır. Bu değerler ülkemiz geneliyle kıyaslandığında görece düşüktür. Nüfusun üçte birinin tarım sektöründe faaliyet gösterdiği Bölge'de tarımsal katma değer açısından bölgenin diğer Düzey-2 bölgelerine göre daha düşük performans sergilediği görülmektedir. Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması, bölge kalkınması ve refahın eşitlikçi anlayışla kırsal nüfusa yayılması için elzemdir.

Tarımsal Üretimde Katma Değerli Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı'nın, 2014-2023 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nde, Mekânsal Amaçların altında yer alan Tarımsal Üretimin Yükseltilmesi ile Tarım Sektöründe Yapısal Dönüşümün Hızlandırılması hedeflerine hizmet edeceği değerlendirilmektedir.

Kırsal nüfus başına düşen tarımsal katma değer ve verimliliğin artırılması için tarım sektöründe modernizasyon projelerinin yaygınlaştırılması ve doğru bilgiyle tarımsal faaliyetin geliştirilmesi gerekmektedir. TRB1 2014-2023 Bölge Planı'nda Sürdürülebilir Ekonomi ekseninde Tarımsal Üretimin ve Verimliliğinin Artırılması, 6 öncelikten biri olarak belirlenmiştir.

Ayrıca 2021-2023 DAP Bölge Kalkınma Programının 3 önceliğinden biri "Tarımsal Üretimde Katma Değerin Artırılması ve Kırsal Kalkınma" olarak belirlenmiştir. Program önceliği kapsamında bölgede yetişen ürünlerin pazarlanabilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla işleme, muhafaza ve pazarlamaya yönelik yöresel ürün çarşıları/pazarları kurulumu ile hayvansal ürünlerin katma değerini artırmaya yönelik üreticilerin birlikte hareket etmesini sağlayan projelerin desteklenmesi; Tarımsal Üretimde Katma Değerli Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı'nın birinci ve ikinci özel amacı ile doğrudan ilgilidir.

2018 yılında "Proje Bazlı Yatırım Teşvik Sistemi" kapsamında desteklenen ve Ulusal bir firma tarafından hayata geçirilmeye başlanan "Doğu-Güneydoğu Anadolu Sütçülük Projesi Bingöl Entegre Teknik Hayvancılık Yatırımı", Bölge tarımı için bir kaldıraç olarak öngörülmektedir. Türkiye'deki 4. Entegre Tesis yatırımı için Bingöl'ü seçen Firmanın yatırımı, "Proje Bazlı Yatırım Teşvik Sistemi" kapsamında desteklenmektedir. Yatırım ile

ilgili Bakanlar Kurulu Kararı'nın 20.05.2018 tarihinde Resmi Gazete 'de yayınlanması ile Bingöl yatırımına başlanmış olup, tesis kademeli olarak 2021 yılında faaliyete geçmiştir¹. Proje bütçesi 1 Milyar 115 Milyon TL olan bu yatırım tüm bileşenleri ile tamamlandığında, tesis 1.012 kişiye doğrudan istihdam sağlayacak ve yaklaşık 8.000 aileye dolaylı gelir sağlamış olacaktır. 5000 civarında gebe düvenin getirildiği tesiste deneme üretimlerine başlanmış olup yaklaşık 250 kişi istihdam edilmiştir.

Tablo 12: Sütüş Yatırımı Kapasite Verileri

Ürün	Kapasite
Damızlık Süt Sığırı Yetiştiriciliği	6.500 Baş/Dönem
Süt Yönlü Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği (Sağmal)	10.000 Baş/Dönem
Et Yönlü Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği	5.000 Baş/Dönem
Süt İşleme	1.063 Ton/Gün
Genomik Boğa Yetiştirme Merkezi	50 Baş/Dönem
Embriyo Üretim Merkezi	10.000 Adet/Yıl
Yem Üretimi	600 Ton/Gün
Yem Bitkileri Yetiştiriciliği	3.000 Dekar/Alanda
Organomineral Gübre	23.000 Ton/Yıl
Elektrik (Biyogazdan)	39.000 Mw/Yıl

Tesisin tamamen faaliyete geçmesi ile birlikte 250 km'lik yarıçaptaki alanda üretilen süt ve yem bitkileri sayesinde Ulusal Entegre Süt İşleme tesisi ve KKDYP desteği ile bölgede kurulan diğer süt işleme tesisleri için önemli bir pazar olacaktır. Bölgede hayvancılığa ve yem bitkilerine ilişkin; makina/ekipman üretimi, ambalaj malzemeleri üretimi, inşaat, yeni tarımsal teknolojilerin, otomasyonun ve sürü yönetiminin gerektirdiği yazılım ve programların üretimi, mekanik, elektrik ve elektronik alanlarında destek hizmetlerinin sağlanması gibi yatırımla ilişkili sektörlerde yatırımın çarpan etkisi de hesaba katıldığında önemli gelişmeler yaşanacağı öngörülmektedir. Bu tesisler, sadece Bingöl'ün değil, çevre illerin de ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlayacak olup yaklaşık 8.000 aile bu tesisin pozitif dışsallığından etkilenecektir. Tesis tam kapasite ile çalışmaya başladığında ise süt, kaba yem, kesif yem ve ham madde alımı ile taşıma ve dağıtım hizmetleri, diğer bölgesel mal ve hizmet alımları, gübre ve atık alımları ve tesiste çalışacak işçi ücretleriyle Bölge insanına ayda ortalama 110 Milyon TL gelir sağlanacaktır. Söz konusu yatırımın bir "Bölgesel Kalkınma Projesi" olarak hayata geçirilerek, Bölgenin Bingöl merkezli olarak süt hayvancılığı, yem bitkileri ve tarıma dayalı sanayi konusunda Pilot Bölge olarak belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

¹ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/05/20180520-2.pdf>

Yatırımdan beklenen bölgesel faydanın sağlanabilmesi için; hayvancılığın, firmanın temel girdileri olan süt ve yem bitkisi üretiminin hem miktar hem kalite olarak geliştirilmesi şarttır. Bu kapsamda özel sektörün yönlendirmesi ve Bölgedeki Üniversiteler, DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, TKDK İl Koordinatörlükleri, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Ziraat Bankası, TOKİ gibi kurumların destekleri ile süt ve bitkisel yem üretimi yapacak işletmelerin kurulması, mevcutların bu yönde geliştirilmesi, çiftçilerin, öğrencilerin, ilgili kamu görevlileri ve diğer paydaşların eğitilmesi ve verimli bir üretim ekosisteminin kurulması gerektiği değerlendirilmektedir. Ayrıca, sözleşmeli süt sığırcılığı uygulamalarının hayata geçirilmesi ve tarım ve hayvancılık alanındaki sigorta uygulamalarının geliştirilmesi, yatırımdan beklenen faydaların sağlanmasında önemli rol oynayacaktır. Ajans, Bölgede 20, 30, 50, 100, 150 baş ve daha büyük ölçekli süt hayvanı çiftliği için uygun tip projelerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, süt hayvancılığı ve yem bitkileri üretimi konularında Bölgede eğitimlerin düzenlenmesi, tarımsal birlik ve kooperatiflerin geliştirilmesi, tarımsal tesislerin sayısının ve verimliliğinin artırılmasına yönelik iş birliklerinin tesis edilmesi ile Bölgenin rekabet gücünün geliştirilmesini amaçlamaktadır.

Üniversitelerin “Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı” kapsamında “Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma” alanında bölgemizde bulunan Bingöl Üniversitesi pilot üniversite seçilmiştir. Bingöl ilinde tarımsal çalışmalar kapsamında “Arı ve Arı Ürünleri” ile “Ekonomik Değeri Yüksek Bitkilerin Tespiti ve Değerlendirilmesi” başlıkları altında proje teklif çağrıları uygulanmaktadır. Bingöl Üniversitesi’nde “Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma” kapsamında verilecek destekler ajans tarafından yakinen takip edilecek olup, olası iş birliği çalışmaları ile tarımsal üretimde verimlilik ve katma değer sağlama çalışmaları planlanacaktır.

Ülkemiz tarımının en önemli sorunlarından biri üreticilerin örgütlenerek güçlenememesi veya var olan üretici örgütlerinin misyonlarını yerine getirebilecek insan kaynağı, kurumsal ve fiziki altyapıya sahip olmamalarıdır. Bölgede, 2021 yılı itibarıyla çoğunluğu Malatya ilinde faaliyet göstermekte olan ve yoğunlukla yöresel ürünlerin katma değerli ürünlere dönüştürülerek pazarlanması faaliyetini yürüten yirmiden fazla kadın girişimi ve işletme kooperatifi bulunmaktadır. Ayrıca Bölge illerinde çoğu KASDEP desteklerinden yararlanmak üzere kurulmuş yüz ellinin üzerinde tarımsal kalkınma kooperatifi bulunmaktadır. Sürdürülebilir kırsal kalkınmanın önemli araçlarından biri olan tarımsal üretim örgütlenmesi kapsamında Bölgedeki üretici örgütlerinin sürdürülebilir güçlü yapılara dönüştürülerek

kurumsal kapasitelerinin artırılması gereklidir. 2021 yılında Ajans'ın çalışmaları sayesinde Bölgedeki üretici örgütleri analiz edilerek mevcut durumları tespit edilmiş ve danışmanlık faaliyeti yürütülmeye başlanmıştır. Üretici örgütlenmelerinin önemi konusunda farkındalık oluşturularak tarımsal üretimle ilgili kooperatifler ve üretici birliklerinin kurulması koordine ve teşvik edilecek, mevcut üretici örgütlerinin etkinlik düzeyi artırılabilecektir. Ayrıca düzenlenecek eğitim ve organizasyonlarla üretici örgütlerine üye olan üreticilerin tarımsal üretim ve pazarlama konusunda bilgi, beceri ve yeteneklerinin artırılmasına devam edilecektir.

Coğrafi işaretler, bölgelerin ekonomilerinin gelişmesi, yöresel üreticilerin yerel kaynakları daha iyi değerlendirmesi, yerel istihdamın artırılması ve hayat şartlarının gelişmesi, bölgelerin marka kimliğinin desteklenmesi, bilinirlik ve olumlu algının artmasıyla bu ekonomik iyileşmenin sürekliliğini sağlamak anlamında önemli avantajlar taşımaktadır. Coğrafi işaretli ürünlerin kendi değer zinciri içerisinde üretici/çiftçi açısından sağladığı katkılar; coğrafi işaretli ürün yetiştiren bireysel üretici/çiftçilerin, diğer bölgelerdeki üretici/çiftçilerden farklı olduğunun bilinmesi, ürünün ayırt edici (tadı, aroması, lezzeti, vitamin/mineral değeri vs.) özelliği ve yıllar boyunca taşıdığı karakteristik özelliği ile diğer benzer ürüne göre avantaj sağlaması, bilinirliği nedeniyle yurt içi ve yurt dışı pazarlara satış potansiyelini artırması, bireysel üretici/çiftçilerin gelirlerinde artış sağlama ve yeni iş fırsatlarını ortaya çıkararak tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilir ve kalıcı olmasına öncülük etmesi olarak sıralanabilir.

Nüfus artışı ve kuraklık ile artan gıda sorunu, iklim değişikliği ve orman yangınları sebebiyle tarım alanlarının azalması, tarımda kaynak verimliliğinin gerekliliğini ön plana çıkartırken, tarıma bilimsel temelde yaklaşmayı da gerekli kılmaktadır. Bu nedenle kaynak verimliliği çalışmaları Bölgede tarıma yönelik ciddi adımların atılması konusunda önem arz etmektedir. Ayrıca farkındalık çalışmaları ile kaynak verimliliği ilkesi içerisinde de kendine yer bulan tarımda dijital dönüşüm ile ilgili bilgilendirme ve kapasite geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

Tarımsal Üretimde Katma Değerli Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı kapsamında ilgili kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonun da güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tarımsal Üretimde Katma Değerli Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programının hedeflenen sonuç ve çıktıları aşağıda verilmiştir;

Tablo 13: TÜK SOP Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRB1 Bölgesi Kayısı ve Kayısı Ürünleri / TRB1 Bölgesi Süt ve Süt Ürünleri Eylem Planı Oluşturulması	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Tıbbi Aromatik Bitkilerin Mekânsal Yayılımına Yönelik Rapor Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Ön Fizibilite Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Tarım Yönetişim Ağı Odak Grup Toplantısı Sayısı	Adet	8	Toplantı Tutanakları
İş Birliği ve Koordinasyon	Yöresel Ürünlerin Ticarileştirilmesine Yönelik Koordinasyon Faaliyeti Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	DAP'a yönelik Güdülenen Proje Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Süt Hayvancılığının Geliştirilmesi Etkinlik Sayısı	Adet	10	Katılımcı Listeleri
Kapasite Geliştirme	Süt Hayvancılığının Geliştirilmesi Etkinlikleri Katılımcı Sayısı	Kişi	300	Katılımcı Listeleri
Kapasite Geliştirme	Geliştirilen Üretici Örgütlenmesi Sayısı	Adet	30	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	İyi Uygulama Örnekleri Çalışma Ziyareti Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	İyi Uygulama Örnekleri Çalışma Ziyareti Katılımcı Sayısı	Kişi	15	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Tarımda Katma Değer ve Verimlilik Artışı Etkinlik Sayısı	Adet	40	Katılımcı Listeleri
Kapasite Geliştirme	Tarımda Katma Değer ve Verimlilik Artışı Etkinlikleri Katılımcı Sayısı	Kişi	500	Katılımcı Listeleri
Kapasite Geliştirme	İpekböceği Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılmasına Yönelik Farkındalık Çalışmaları	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Genç İstihdamının Artırılması Kapsamında Düzenlenen Kapasite Geliştirme Faaliyetleri ile İşgücüne Kazandırılacak Genç Sayısı	Adet	75	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yatırımcı Çekmeye Yönelik Lobi Faaliyetleri Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yöresel Ürünlerin Markalaştırılması, Ticarileştirilmesi ve Tanıtımına Yönelik Faaliyet Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan GÜDÜMLÜ Proje Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	"İşten Sosyal Uyuma" Projesi kapsamında takip edilen kooperatif sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	İzleme ve Değerlendirmesi Yapılan DAP Proje Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu

Diğer Proje ve Faaliyetler	Güdülenen SOGEP Projesi Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
----------------------------	--------------------------------	------	---	-----------------------

Tablo 14: TÜİK SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Yeni Kurulan Çiftlik Sayısı	Adet	-	60	İlgili Kurumların Faaliyet Raporları
1	Bitkisel Yem Üretimi Artış Oranı	Yüzde	-	20	TÜİK
1	TRB1 Bölgesi Süt Üretimi Artış Oranı	Yüzde	-	20	TÜİK
2	Tarımsal Üretici Örgütleri Tarafından Pazarlaması Gerçekleştirilen Tarım Ürün Değeri Artış Miktarı	TL	-	3 Milyon	Tarımsal Üretici Örgütleri Bilançoları
2	Kadın Kooperatiflerinin Yıllık Ciroındaki Artış Miktarı	Yüzde	-	20	Kadın Kooperatiflerinin Bilançoları
3	Birim Tarım Arazisinden Elde Edilen Katma Değer Artış Oranı	Yüzde	-	15	TÜİK

d. Proje ve Faaliyetler

1. Araştırma, Analiz ve Programlama

1.1. TRB1 Bölgesi Kayısı ve Kayısı Ürünleri / TRB1 Bölgesi Süt ve Süt Ürünleri Eylem Planı Oluşturulması

Bingöl ilinde 2021 yılında faaliyete geçen büyük çaplı entegre süt tesisi yatırımının Bölgemize en üst düzeyde katkı sağlaması için sektörde tedarik zincirinin geliştirilmesi ve kümelenme, ilin ve Bölgemizin kalkınması açısından son derece önem arz etmektedir. Bu kapsamda Ajansımız tarafından 2021 yılında Süt Değer Zinciri Analizi yapılmıştır. Ayrıca kayısıdan elde edilen gelirin artırılması ve endüstriyel anlamda kayısı ürünlerine yönelik üretim konuları ile ileri ve geri bağlantıların tespiti için kayısı ve kayısı ürünlerine dair yükseltme planları ve değer zinciri analizi çalışmaları da 2021 yılında tamamlanmıştır. 2022 yılında, analizler sonucu ortaya çıkan ve bu sonuçlara dayanılarak oluşturulan yükseltme planı doğrultusunda genç istihdamını önceleyen eylem planı oluşturularak gerekli faaliyetlere başlanacaktır.

1.2. Tunceli ili Tıbbi Aromatik Bitkilerin Mekânsal Yayılımının Tespiti ve Raporlanması

Tunceli ilimizde 1500’ün üzerinde bitki türü bulunmakta ve bu bitkilerin birçoğundan geleneksel olarak gerek tıbbi gerekse bitkileri çeşitli işlemlerden geçirip (Kurutma, özlerini çıkarma gibi) bitkilerin aromalarından yararlanılmaktadır. Ancak ülkemiz nasıl sahip olduğu bitki çeşitliliğini ekonomik değere dönüştürmekte çeşitli sorunlar yaşıyorsa, Tunceli’de de bu zenginliğin ilin ekonomisine katma değer sağlayacak bir değer olarak değerlendirilemediği “Tarımsal Üreticilerin ve Üretici Örgütlenmelerinin Geliştirilmesi” faaliyeti kapsamındaki ziyaretler ile tespit edilmiştir. 2011 yılında hazırlanan “Tunceli Ekonomik Değeri Olan Bitkiler Raporu” nda tespit edilen tıbbi aromatik bitkilere yenilerinin eklenmesi, piyasadaki güncel değerlerinin tespit edilmesi ve lokasyonları ile doğal yayılım alanlarının belirlenmesine yönelik saha çalışması yapılarak raporlanacaktır. Elde edilen veriler ile genç çiftçiler başta olmak üzere çiftçilere ve yatırımcılara yönelik yeni bir ekonomik alan oluşturulacaktır.

1.3. Diğer Araştırma ve Analiz Çalışmaları & Ön Fizibilite

2022 yılı için 5.000 baş kapasiteli Kaz Yetiştirme Çiftliği ve Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB 100 Başlık Besi Yatırımı ön fizibilite çalışmaları yapılacaktır. 2021’de başlayan Değer Zinciri Analizi Çalışmalarının çıktılarına göre 2022 yılı içinde Araştırma Analiz Çalışmaları veya Ön Fizibilite çalışmaları yapılması planlanmaktadır.

2. İş Birliği ve Koordinasyon

2.1. Tarım Yönetişim Ağı

2021 yılında devam eden pandemi kısıtlama ve tedbirleri göz önünde bulundurularak, tarım alanında çalışan akademisyenler, üniversiteler, DAP, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, TKDK, tarımsal üretici örgütleri, ziraat odaları ve diğer ilgili STK’lardan oluşan bir yönetim ağının oluşturulması büyük ölçüde tamamlanmıştır. Tarımsal Üretimde Katma Değerli Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı kapsamında hedeflenen sonuçlara ulaşabilmesi ilgili alanda çalışan paydaş kurum ve kuruluşların bir araya gelerek hayata geçirilecek tedbirler konusunda iş birliği halinde hareket edilmesi önem arz etmektedir.

Yönetişim ağında yer alan paydaşlar ile tarımsal üretimde verimliliğin artması ve üretici örgütlerinin sürdürülebilir yapılara dönüştürülmesi amacıyla yürütülecek olan eğitim ve danışmanlık faaliyetleri ile proje fikirleri oluşturma çalışmaları; online toplantı, yüz yüze görüşme ve birebir ziyaretler şeklinde 2022 yılında da yapılmaya devam edilecektir.

2.2 Yöresel Ürünlerin Ticarileştirilmesine Yönelik Koordinasyon Faaliyetleri

TRB1 Bölgesi yöresel ürün açısından zengin bir bölgedir. Bölgede coğrafi işaret tescili almış 24 yöresel ürün bulunmaktadır. Ayrıca Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından verilen görev çerçevesinde “Yöresel Ürünlerin Ticarileştirilmesi” konusunda Ajansımız, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı ile birlikte 2021 yılında başlamış olduğu koordinasyon görevini devam ettirecektir. Bölgede tescillenmiş ürünlerin tanıtımı ve markalaşması, tescillenmemiş ürünlerin de tescil süreçlerine dair faaliyetler ve paydaşlar arası koordinasyon sağlanacaktır. Coğrafi ürün tescili almış olan, başvuru yapmış olan veya başvuru potansiyeli taşıyan yöresel ürünlerin tanıtımına yönelik organizasyonlar ile coğrafi işaret başvuru süreçleri paydaş kurumlarla koordine edilecektir. Ajansımızın bizzat başvuru ve tescil süreçlerini yürüttüğü coğrafi ürün tescili almış ürünlerin paydaş kurumlara devredilmesi ve ürün farkındalık çalışmalarını ajans faaliyetleri kapsamında yürütülecektir.

Üniversitelerin Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı kapsamında “Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma” alanında Pilot Üniversite seçilen, bal, arı ve propolis gibi arı ürünlerinin markalaştırılması ve ticarileştirilmesine yönelik çalışmalarını hali hazırda yürüten ve mali destekler vermiş olan Bingöl Üniversitesi ile iş birliği yapılacaktır.

2.3 DAP Projelerinin GÜdülenmesi

Bölge Kalkınma İdareleri ile Kalkınma Ajansları arasında artan iş birliği faaliyetlerine paralel olarak Ajansımız ile DAP Bölge Kalkınma İdaresi arasında da çeşitli alanlarda iş birlikleri gerçekleştirilmiştir. 2022 yılında da DAP projelerinin güdülenmesinde yerelde aktif rol alınacaktır. Projeler güdülenirken 2022 teması olarak belirlenen “Genç İstihdamı” kapsamında, gençlerin kırsal alanda istihdamını kolaylaştıran projelerin geliştirilmesine özen gösterilecektir.

3. Kapasite Geliştirme

3.1. Süt Hayvancılığının Geliştirilmesi

COVID-19 salgın süreci nedeniyle planlanan eğitimler ve bilgilendirme toplantıları sınırlı olarak gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Ajansımız tarafından bir kitapçık basılarak paydaşlarla paylaşılmış, animasyon filmler yaptırılarak sosyal medya hesaplarında yayınlanmış, ayrıca 56 baş kapasiteli süt çiftliği için firma tarafından yapılan tip proje paydaşlarla paylaşılmıştır. 2020 SOGEP kapsamında desteklenen “Sütün Bereketiyle Kırsal Kalkınma” projesi kapsamında 10 adet süt toplama merkezi kurulmasının yanında 2021 yılında 290’ı kadın olmak üzere yaklaşık 1250 kişiye süt hijyeni ve hayvan besleme konularında eğitimler verilmiştir. Süt hayvancılığının modern yöntemlerle yapılarak verimliliğin artırılması amacıyla özellikle kırsalda yaşayan genç nüfusu hedefleyerek, yatırımcı firma ve Bölge illerindeki Tarım ve Orman İl Müdürlüklerinin iş birliğiyle belli aralıklarla süt hayvancılığı eğitim ve danışmanlık hizmetleri vermeye devam edilecektir. Ayrıca hizmet alımıyla alanında uzman eğitimcilerin de eğitimler vermesi planlanmaktadır.

Süt hayvancılığının en önemli girdisi olan ve bu nedenle karlılığının artırılarak rekabetçi bir yapıya kavuşturulması açısından önemli bir yere sahip olan yem bitkileri üretiminin Bölgede yaygınlaştırılması, süt hayvancılığının ihtiyaçlarına uygun türlerin belirlenmesi, modern sulama uygulamalarının hayata geçirerek su kaynaklarının verimli kullanılması amacıyla yatırımcı firma ve Bölge illerdeki tarımla ilgili aktörlerle iş birliği yapılarak hayvancılık ve yem bitkileri üretimi eğitimleri verilmesi planlanmaktadır.

Bölgedeki hayvancılık potansiyelini daha da üst seviyelere çıkarmak için hâlihazırda on baştan daha fazla büyükbaş hayvanı bulunan ailelerin ziraat odaları ve Tarım ve Orman Müdürlükleri ile birlikte tespit edilip söz konusu ailelere daha detaylı, ihtiyaca göre özelleştirilmiş, ileri seviye hayvancılık eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilecektir.

Bölge illerimizde, kırsaldan kente doğru yaşanan yoğun göç dalgası mevcuttur. Tarım ve hayvancılık ile uğraşan genç nüfus sayısında da bu sebeple günden güne azalma söz konusudur. Bu sektördeki kişilerin yaş ortalamasının bir hayli yüksek olduğu bilinmekle birlikte genç nüfusun tarım ve hayvancılığa yönlendirilmesinin gelecek nesillerin sağlıklı gıdaya erişimlerinin sağlanması açısından önem arz etmektedir. Bu sebeple gençlere yönelik bilinçlendirme çalışmalarının yapılması ve hayvancılık eğitimlerinin verilmesi ve bu sayede genç nüfusun tarımsal üretime aktif olarak katılımlarının sağlanması planlanmaktadır. Ayrıca

Bakanlığın 2022 yılı teması “Genç İstihdam” olarak belirlendiğinden 2022 yılı içerisinde tarımsal üretim ve üretici örgütlenmesi konularında gençlerin aktif katılımını sağlamak, işletme kurmaları ve/veya kurulu işletmelerde çeşitli kademelerde çalışmaları konusunda bölgedeki aktörlerle birlikte çalışmalar yürütülecekti.

3.2. Tarımsal Üreticilerin ve Üretici Örgütlenmelerinin Geliştirilmesi

2021 yılında bölgedeki kadın kooperatifleri, tarımsal kalkınma kooperatifleri ve bazı üretici birlikleri ziyaret edilmiş, kurumsallaşma, pazarlama ve markalaşma konularında Ajans uzmanları tarafından danışmanlık hizmeti verilmeye başlanmıştır. Bu kapsamda Bingöl ili merkeze bağlı 10 köyde yaklaşık 250 üreticiye kooperatifçilik konusunda eğitim verilmiştir. Kooperatifçilik konusunda tecrübe kazanan Ajans personelleri ve Tarım ve Orman İl Müdürlüklerinin de desteği ile üretim ve pazarlama konusunda danışmanlık faaliyetlerine devam edilecek ve farkındalık artırma faaliyetleri yürütülecektir. Bu faaliyetlerin amacı üretici örgütlenmesi konusunda ilgilileri bilinçlendirmek, kurulan kooperatiflerin kurumsal kapasitesini geliştirmektir.

2021 yılında bölgede kurulan kadın kooperatifleri için motivasyon kaynağı olması ve örnek teşkil etmesi için Bursa’da faaliyet gösteren Saitabat Köyü Kadınları Dayanışma Derneğine kooperatiflerden ikişer ortağın katılım sağladığı bir çalışma ziyareti düzenlenmesi planlanmış ancak pandemi tedbirleri nedeniyle ziyaret gerçekleştirilememiştir. Kadın kooperatifleri için oldukça faydalı olacağı değerlendirilen bu tür çalışma ziyaretlerinin 2022 yılında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Ülkemizde üretici örgütlenmesi ile ilgili iyi uygulama örneklerinden Konya Şeker ve Konya Pancar Ekicileri Kooperatifi, Amesia ve/veya Tire Süt Kooperatifine kooperatif ortaklarından en fazla iki kişinin katılım sağlayacağı çalışma ziyaretleri yapılarak kooperatifçilik ve üretici örgütlenmesi teşvik edilecek ve kooperatiflerin daha etkin ve verimli çalışmasına katkı sağlanacaktır.

2022 yılı genç istihdamı teması kapsamında; sosyal medya kullanımı, ürün tanıtım ve pazarlama gibi konularda kooperatiflerin genç ortakları bünyelerine alarak güçlenmeleri hususunda yönlendirmede bulunulacak, hem genç istihdamın artırılmasına hem de kooperatiflerin beşerî sermayesinin güçlendirilmesine katkı sağlanacaktır.

Üretimde verimliliğinin ve katma değer artırılması kapsamında, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, kooperatifler, Ziraat Odaları ve diğer sivil toplum kuruluşları ile birlikte birincil

tarım faaliyetleri yürüten üreticilere yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetleri ile iyi uygulama örneklerine yönelik çalışma ziyaretleri organize edilecektir. Eğitim ve danışmanlık konuları ve programı, gerçekleştirilecek araştırma çalışması da dikkate alınarak ve ilgili paydaşlar ile istişare edilerek belirlenecektir. Üretim verimliliği ve katma değer artırılması eğitimlerinde su ürünleri yetiştiriciliği, arı ve arı ürünleri, meyvecilik gibi bölgenin tarımsal üretim deseninde öne çıkan alt sektörler önceliklendirilecektir. Eğitimlere üretici örgütlenmelerinin önemini anlatan modül de eklenecektir.

3.3. Tarımsal Üretimde Dijitalleşme ve Kaynak Verimliliği

Ajansımız tarafından son iki yıl içerisinde tarım ve gıda sektörlerinde yenilikçi projelerin kuluçka sürecinin desteklenmesi kapsamında Kök Project Danışmanlık Firması ile istişarelerde bulunulmuş, Akıllı Şehirler Kongresi etkinliğine katılım sağlanmış ve konuyla ilgili araştırmalar yapılmıştır. 2021 yılında tarımsal üretimde kaynak verimliliği kapsamında; ‘‘Tarımda Su ve Ürün Verimliliği’’ başlığı altında pilot olarak seçilen 2 mahallemizde (köyümüzde) 55 üreticimize uygulamalı eğitim verilmiştir. Ayrıca Bingöl ve Tunceli illerimizde 72 bal üreticimize, ‘‘Temel Arıcılık ve Propolis Eğitimi’’ laboratuvar ortamında verilmiştir.

Ajansımız, Elâzığ Biyogaz Üretim Tesisi fizibilite çalışmasındaki verileri güncelleyerek ve ön fizibilite formatına çevirmiş ve yatırımcıların hizmetine sunmuştur. Tarım ve tarıma dayalı sanayide başta su ve enerji olmak üzere kaynakların en etkin biçimde kullanımının sağlanması, modellenmesi, yaygınlaştırılması, birincil üretim ve işleme süreçlerinde verimliliğin artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca sözleşmeli tarım uygulamalarının koşulları ve avantajlarının çiftçilere aktararak ürün verimliliği sağlanmış olacaktır.

Bu kapsamda aşağıdaki konularda ve tarımsal üretimde verimliliği artırabilecek diğer başlıklarda bölgemizde bulunan başta genç çiftçiler olmak üzere üreticilere yönelik eğitimler düzenlenecek ve danışmanlık hizmeti sağlanacaktır:

- Modern tarımsal sulama sistemleri ve verimlilik
- Tarımda Modern Çiftlikler
- Doğru gübreleme
- Doğru Beslenme Metotları

- Doğru tarım uygulamaları (anız yakmama, mekanizasyon, toprak analizi, doğru ilaçlama, budama vd.)
- İyi tarım uygulamaları
- Organik tarım
- Ulusal ve uluslararası tarım pazarları
- E-Tarım Portalı kullanımı ve yaygınlaştırılması
- Kırsal kalkınma alanındaki devlet destekleri
- Proje hazırlama ve uygulama

Teknolojinin tarım ve tarıma dayalı sanayide etkin kullanılması ile ortaya çıkan verim artırıcı teknikler, tarımda dijitalleşme gibi kavramları ortaya çıkarmaktadır. Tarımsal teknoloji cihazlarının ve yazılımın gelişmesinin yanı sıra bu teknolojilerin multikopterlere bağlanıp uçurulması ile büyük alanlarda akıllı tarım uygulamaları mümkün olmaktadır. Yine bu kapsamda tarımsal üretimde drone kullanımının son yıllarda giderek önem kazanmasıyla bölgemizde de drone kullanımı ihtiyacı ve teşviki ile ilgili çalışmaların yapılması planlanmaktadır. Ayrıca GSM ve yazılım şirketlerinin hâlihazırda akıllı tarım uygulamaları mevcuttur. Bu kapsamda dijital altyapı kullanılarak tarım işletmelerine ürün ve hizmet sağlayan GSM operatörleri/yazılım firmalarıyla istişarelerde bulunulacaktır. Akıllı tarım uygulamalarının Bölgede yaygınlaştırılmasına yönelik farkındalık artırma, eğitim, danışmanlık ve koordinasyon çalışmalarının yürütülmesi amaçlanmaktadır.

3.4. İpekböceği Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 5 Aralık 2020 Tarih ve 31325 sayılı tebliğinde Bölge illerimizden Bingöl, Elâzığ ve Tunceli'de ipekböcekçiliğine %100 destek sağlayan bir program ilan edilmiş ve Bingöl ili Genç ilçesinde bir tesis kurulmuştur. Ayrıca Bölge illerimizden Tunceli'de ipekböcekçiliği için dut yetiştirmeye başlayan bir girişimci mevcuttur. 2020 yılında ipekböceği yetiştiriciliği konusunda ajans uzmanlarınca hazırlanan ön fizibilite raporu da ayrıca yatırımcıların hizmetine sunulmuştur. TRB1 Bölgesi, dut üretimi bakımından önde gelen Bölgeler arasındadır. Tarım ilaçları, endüstriyel atıklar, emisyon gazlarından uzak doğal alanlarda yapılabilen ipekböcekçiliği, görece düşük yatırım maliyetleri ile gerçekleştirilebilecek, iş gücü ihtiyacının 1 ay süre ile sınırlı olması nedeniyle ek gelir

yaratabilecek bir tarımsal faaliyettir. Başta Tunceli olmak üzere Bölge illerinde ipekböceği yetiştiriciliğine uygun türlerin yer aldığı dut bahçelerinin çoğaltılarak ipekböcekçiliği üreticiliğinin yaygınlaştırılması için farkındalık artırma faaliyetleri ve bilgilendirme toplantılarına 2022 yılında devam edilecektir. Bursa Koza Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (Kozabirlik) ile Diyarbakır'ın Kulp ilçesindeki İpek İplik Üretim Fabrikası ile iş birlikleri geliştirilecek ve mevcut yatırımların izlenmesine devam edilecektir.

4. Tanıtım ve Yatırım Destek

4.1. Yatırım Ortamı Tanıtımı ve Lobi Faaliyetleri

Bölge proje havuzunun oluşturulması kapsamında kırsal kalkınma alanında yatırımcılara rehber niteliğinde 9 adet ön fizibilite çalışması hazırlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile tarım sektörü özelinde istişare toplantısı düzenlenmiş, Yukarı Fırat bölgesi tarım potansiyeli ve yatırım fırsatları hakkında kapsamlı bilgi verilmiş, hazırlanan ön fizibilite raporları paylaşılmıştır. Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü Koordinasyonunda Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ve diğer kurumlarla yatırım promosyon çalışmalarına devam edilecektir. Ayrıca, bölgenin tarımsal potansiyelinin yatırımcılara tanıtılmasına yönelik içerik hazırlanması ve dağıtımı ile yeni yatırımların gerçekleştirilmesine yönelik yatırım destek ve lobi faaliyetlerine devam edilecektir. Yine sektöre yönelik destek ve teşviklerin anlatılması amacıyla Bölge illerinde belirli aralıklarla bilgilendirme toplantıları ve eğitimlere devam edilmesi planlanmaktadır.

4.2. Yöresel Ürünlerin Markalaştırılması, Ticarileştirilmesi ve Tanıtımı

TRB1 Bölgesi ekonomisinin geliştirilmesi ve rekabet gücünün artırılması amacıyla yöresel ürünlerin ticarileştirilmesi ve katma değerinin artırılmasına yönelik stratejiler geliştirilmesi için coğrafi işaret tescili almış ve alma potansiyeli olan ürünlere odaklanılacak, büyük kısmını tarım ürünlerinin oluşturduğu coğrafi işaretli ürünlerin ticarileştirilmesi ve tanıtımına yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Coğrafi işaret tescili almış ürünler başta olmak üzere yöresel ürünlerin tanıtımı amacıyla Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyükşehirlerde açık ve kapalı pazar alanlarında kooperatifler ve tarımsal üreticiler tarafından üretilen ürünlerin tanıtım ve pazarlamasına yönelik satış ve

tanıtım günleri organize edilecektir. Bu vesileyle üreticilerin pazara açılmasına ve iş ağları oluşturmaya olanak sağlanacaktır.

Başta genç kadınlar olmak üzere, bölgemizde çeşitli yöresel ürünleri üretmekte olan kooperatif ve girişimcilerin ürünlerine yönelik başarı hikâyelerinin yer aldığı kısa tanıtım filmleri çekilerek ürünlerin tanıtım ve pazarlanmasına katkı sunulacaktır.

5. Ajans Destekleri

5.1. Teknik Destek Programı

Özellikle gençlerin kırsal alanlardaki istihdam olanaklarının artırılmasına, tarım sektörünün gelişmesine katkı sağlayabilecek; kooperatifleşme, girişimcilik, modern seracılık, verimlilik, akıllı tarım gibi konularda eğitim ve danışmanlık desteği sağlanacaktır.

5.2. Güdümlü Proje Desteği

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi ve Bakanlık görüşleri kapsamında yeni güdümlü proje kurgulanacaktır. Proje güdülenirken ilgili yararlanıcı kuruma proje süresi içinde stajyer çalıştırılmasına yönelik yönlendirmeler yapılacak ve projeye zorunlu staj bileşeni eklenecektir.

5.3. Mali Destek Programı

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi ve Bakanlık görüşleri kapsamında yeni bir program kurgulanacaktır.

6. Diğer Proje ve Faaliyetler

6.1. İşten Sosyal Uyuma (Business to Social Cohesion) Projesi

Japonya Hükümeti tarafından finanse edilen, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) iş birliğiyle yürütülen "İşten Sosyal Uyuma" Projesi kapsamında kadın girişimciler ve kadın kooperatiflerinin sosyal ve ekonomik hayata katılımlarının ve kendilerine yeterliliklerinin artırılması yolu ile sosyal uyumun desteklenmesini amaçlamaktadır. Proje ile kadın kooperatiflerinin ve kadın girişimcilerin ihtiyaçlarına yönelik danışmanlık hizmeti verilmesi,

danışmanlık hizmeti sonucu ortaya çıkan ihtiyaçlar için aynı destek sağlanması ve desteklenen kooperatiflerin ticarileşme ve satış kanallarını geliştirmeleri amacıyla yerel, bölgesel ve uluslararası tedarik zincirleri, e-ticaret platformları ve hedef illerdeki potansiyel alıcılar nezdinde girişimde bulunulmasına yönelik faaliyetler yer almaktadır. Yerel ürünlerin ticarileşmesi ve tanıtımı için envanter çalışması yürütülerek Türkiye'nin yöresel ürün haritasının çıkarılması ve yöresel ürün platformu oluşturulması da proje kapsamında gerçekleştirilecek çalışmalar arasındadır.

6.2. DAP Projelerinin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

DAP tarafından bölge illerimizde yürütülen ve geliştirilen projelerin içerikleri 2021 yılından itibaren Ajansımıza resmi yazı ile iletilmektedir. Proje uygulama alanlarına yapılan inceleme ve izleme ziyaretleri aracılığı ile kırsal kalkınma alanındaki güncel projeler yerinde görülmektedir. DAP projelerinin izlenmesi ve değerlendirilmesine 2022 yılında da devam edilecektir.

6.3 SOGEP Projelerinin GÜDÜLENMESİ

Öncelikle genç istihdamı temasına uygun olarak Kırsal Kalkınma alanında projelerin güdülenmesi ve süreç takibi yapılacak olup gerekli durumlarda destek sağlanacaktır.

Tarımsal Üretimde Katma Değerli Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı 6 aylık dönemler çerçevesinde 3 senelik olarak planlanmıştır. Yıl içindeki faaliyet takvimi aşağıda sunulmuştur.

Tablo 15: TÜK SOP Faaliyet Takvimi

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
TRB1 Bölgesi Kayısı ve Kayısı Ürünleri / TRB1 Bölgesi Süt ve Süt Ürünleri Eylem Planı Oluşturulması	Ocak	Haziran
Tunceli ili Tıbbi Aromatik Bitkilerin Mekânsal Yayılımının Tespiti ve Raporlanması	Mart	Ekim
Diğer Araştırma ve Analiz Çalışmaları & Ön Fizibiliteler	Ocak	Aralık
Tarım Yönetişim Ağı	Ocak	Aralık
Yöresel Ürünlerin Ticarileştirilmesine Yönelik Koordinasyon Faaliyetleri	Ocak	Aralık
DAP Projelerinin GÜDÜLENMESİ	Ocak	Aralık

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
Süt Hayvancılığının Geliştirilmesi	Ocak	Aralık
Tarımsal Üreticilerin ve Üretici Örgütlenmelerinin Geliştirilmesi	Ocak	Aralık
Tarımsal Üretimde Dijitalleşme ve Kaynak Verimliliği	Ocak	Aralık
İpekböceği Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması	Ocak	Aralık
Yatırım Ortamı Tanıtımı ve Lobi Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Yöresel Ürünlerin Markalaştırılması, Ticarileştirilmesi ve Tanıtımı	Ocak	Aralık
Teknik Destek Programı	Ocak	Aralık
Güdümlü Proje Desteği	Ocak	Aralık
"İşten Sosyal Uyuma" Projesi	Ocak	Haziran
DAP Projelerinin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi	Ocak	Aralık
SOGEP Projelerinin Güdülenmesi	Şubat	Temmuz

e. İzleme ve Değerlendirme

Kırsal Kalkınma Birimi tarafından haftalık faaliyet raporlarında SOP'un gidişatı ile ilgili durum bilgisi verilecektir. SOP'ların ilerleme durumu ve faaliyet planlaması ile ilgili 3'er aylık dönemlerde Genel Sekreter başkanlığında koordinasyon toplantıları düzenlenecektir.

3. KURUMSAL GELİŞİM

Ajansın kurumsal dönüşümündeki genel amacı; Ajansın araştırma, iş birliği ve koordinasyon işlevini geliştirmek ve yatırımlarda rehberlik ve kolaylaştırıcılık rolünü artırmak ve kurumsallaşma anlamında yeterli ve gerekli işlevleri yerine getirmektir. Bu doğrultuda insan kaynağının etkin ve verimli kullanılması amaçlı bireysel/kurumsal fayda odaklı gelişimini sağlamak, bölgedeki ve bölge dışındaki kurumlar ve işletmeler arası iş birliği ve koordinasyon faaliyetlerinde lider kurum olmak, çalıştığı kurumu sahiplenmek, kurumsal yapıdan memnun bir personel rejimi inşa etmek, kurumsal iç işleyişe yönelik idari düzenlemeleri güncel tutmak ve kurumsal iletişim süreçlerini güçlendirmek hedefleri belirlenmiştir.

Ajans bölgedeki beklentileri, bölge içi gelişmişlik farklarını dikkate alarak uygun şekilde yönetebilmek maksadıyla kurumsal yapısını büyük ölçüde tamamlamış ve bölge içindeki tanınırlığını azami düzeye ulaştırmıştır. Hizmetlerin etkin şekilde yürütülebileceği Merkez Hizmet Binası ve dört ildeki Yatırım Destek Ofisleri kurumsal olarak oluşturulmuş ve çalışmalarını sürdürmektedir. Dönüşen Yeni Kamu Yönetimi olgusunun yönetişimi yaygınlaştırma açısından önemli bir kaynağı olan Ajansın önümüzdeki süreçte bölgedeki etkinliği artırılacaktır. Nitekim 2015 yılında Malatya’da yapılan Paydaş Analizi çalışmasında Ajansın algısı hala büyük oranda “hibe veren kuruluş” biçiminde olup, koordinasyon ve iş birliği fonksiyonunu geliştirmesi gerekmektedir. Ajans insan kaynağının ve kurumsal yapısının ihtisaslaşma özelinde geliştirilmesi temin edilecektir. Bu durumu sağlamak üzere hizmet içi eğitimler, çalışma ziyaretleri ve sektörel uzmanlaşma faaliyetleri kurumsallaştırılacaktır.

Ayrıca hâlihazırda mevcut olan ve etkin bir şekilde kullanılan iç kontrol sistemi bileşenlerinin yapısal ve mevzuat kapsamındaki değişikliklerle koordine olacak şekilde güncelliği sağlanarak, iş akış süreçlerinin yönetimi, bilgi ve belge yönetimi, birim yönergeleri, iş tanımları, insan kaynakları yönetimi, personel performans yönetimi, paydaş yönetimi, sosyal medya ve web sitesi gibi dijital platformların yönetimi ile görünürlük gibi işlevlerin talebe cevap verme durumu değerlendirilerek yeniden ele alınacak, personel motivasyonunu artırıcı etkinlikler üzerinde çalışılacaktır.

a. Faaliyetler

Kurumsal gelişim kapsamında hedeflenen çıktılar aşağıda verilmiştir;

Tablo 12: Kurumsal Gelişim Çıktı Hedefleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Program Sonrası Değerlendirme Raporu	Adet	2	Değerlendirme Raporu
Kapasite Geliştirme	Eğitim Alan Personel Sayısı	Adet	53	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kurum İçi Organizasyon Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Yeni İşe Başlayan Personel Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu

1. Araştırma, Analiz ve Programlama

1.1. Program Sonrası Değerlendirme Raporu

2018 yılında çıkılan Turizm ve Endüstriyel Gelişme ve 2019 yılında çıkılan Endüstriyel Gelişim mali destek programlarının sosyo-ekonomik etkisi bu çalışma ile analiz edilecektir.

2022 yılının 3. çeyreğinde başlayıp 4. çeyreğinde sonlandırılması planlanan çalışmada Ajansın bölge illerine olan etkisi analiz edilip bu kapsamda bir rapor hazırlanacaktır.

2. İş Birliği ve Koordinasyon

Teknik Destek kapsamında desteklenen eğitim programlarına ilgili Ajans personelinin katılımı sağlanacaktır. Böylece hem desteğin etkinliği yakından takip edilmiş olacak hem de verilen destekten personel de yararlanmış olacaktır.

3. Kapasite Geliştirme

3.1. İnsan Kaynakları Uygulamalarının Kurumsallaşması

Hizmet içi eğitimler, yeni personeller için oryantasyon eğitimleri, çalışma ziyaretleri ve SOP'lar çerçevesinde sektörel uzmanlaşma faaliyetleri kurumsallaştırılacaktır. İş akış süreçlerinin yönetimi, insan kaynakları yönetimi, bilgi ve belge yönetimi, birim yönergeleri ve iş tanımları personel performans yönetimi, paydaş yönetimi, sosyal medya ve web sitesi gibi dijital platformların yönetimi gibi işlevler güncellenme ve güçlendirilme amaçlı yeniden ele alınacak, personelin motivasyonunu artırıcı etkinlikler üzerinde çalışılacaktır. 2022 yılı

başı itibarıyla yürürlüğe konması planlanan *Kalkınma Ajansları Personelinin Performans Değerlendirilmesine Dair Temel Esasları* kapsamında “Yetkinlik Bazlı Performans Sistemi ve “Hedef Bazlı Performans Sistemi” hizmet alımları gerçekleştirilecektir. Bu çalışmalar doğrultusunda 2022 yılı için tüm personelin alacağı ortak eğitimler ve yine her personelin veya birimin kendi görev alanı ile ilgili ihtiyaç duyduğu eğitimler belirlenerek program kapsamına alınması öngörülmektedir.

Her ajans personelinin, KAGM ile UDEMY arasında yapılan anlaşma kapsamında, kendi bireysel tercihleri ve önceliklerini de göz önünde bulundurarak alacağı eğitimlere ilave olarak personel hizmet içi eğitimleri ihtiyaç talepleri doğrultusunda toplam 10 gün süre olarak uygulanması düşünülmekte olup bu sürenin 5 günü tüm birimlere yönelik kalan 5 günü ise birimler özelinde planlanmaktadır. Uzman ve destek personel için planlanan eğitim başlıklarından bazıları;

- Proje Yönetimi Eğitimi (PMP - PMI),
- İleri Düzey MS Office Kullanımı Eğitimi,
- Yönetim Danışmanlığı,
- Yalın Üretim ve Enerji verimliliği,
- Fizibilite Hazırlama Eğitimi,
- KOBİ Danışmanlığı Eğitimi,
- Finansal Okur Yazarlık Eğitimi,
- Değer Zinciri Eğitimi,
- Taşınır Mal Yönetimi Eğitimi,
- Kurumsal İletişim ve Sosyal Medya Yönetimi Eğitimi,
- Kurum İçi Yenilikçilik Eğitimi,
- Program Etki Analizi Eğitimi

Yardımcı Hizmetler personellerine yönelik hizmet içi eğitim başlıkları ise kişisel gelişime yönelik olacaktır.

3.2. Ajans İçi Koordinasyon ve Kapasite Geliştirme Faaliyetleri

2022 yılında kurumsallaşma faaliyetlerine öncelik verilecektir. Bu kapsamda, iş akış süreçlerinin yönetimi, insan kaynakları yönetimi, bilgi ve belge yönetimi, birim yönergeleri ve iş tanımları personel performans yönetimi, paydaş yönetimi, sosyal medya ve web sitesi

gibi dijital platformların yönetimi gibi dijital platformların yönetimi ile görünürlük faaliyetlerinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi sağlanacaktır.

Birimler arası bilgi akışını ve sinerjiyi artırmak amacıyla her ay tüm personelin katılım sağladığı bir toplantı organize edilerek tecrübe ve bilgi paylaşımı sağlanacaktır. Bununla birlikte bu toplantılara bölge içi ve dışından STK'lar, akademisyenler ve iş insanları davet edilerek Ajans personeli ile tecrübe paylaşımı maksatlı söyleşiler düzenlenmesi planlanmaktadır.

3.3. Personel Alımı

Ajans insan kaynakları kapasitesini güçlendirmek, iş ve işlemlerin daha hızlı yapılmasını sağlamak amaçlı; gerekli izinler doğrultusunda, 4 uzman personel alımı süreci başlatılacaktır. Personel alımında özellikle programların izleme ve değerlendirme faaliyetleri, SOP birimlerinin insan kaynağı ihtiyaçları ve yatırımcıların ihtiyaç duyduğu desteği ve yönlendirmeyi sağlaması amacıyla YDO'ların personel durumu dikkate alınmıştır.

4. Tanıtım Faaliyetleri

2021 yılında Ajansın sosyal medya hesapları ve web sitesi aktif olarak kullanılarak Ajans faaliyetleri ve destek programlarına ilişkin kamuoyu bilgilendirme çalışmaları yürütülmüş ve basın bültenlerinin hazırlığı ve dağıtımı yapılmıştır. Ajans görünürlük faaliyetleri kapsamında desteklenen projelerin tanıtımı daha nitelikli bir biçimde yapılması hedeflenmektedir. Ajans faaliyetlerinin 2022 yılında yerel ulusal ve uluslararası platformlarda daha görünür olmasını sağlamak üzere iletişim ve tanıtım faaliyetleri yürütülecektir. Sosyal medyada ve web ortamında yayınlanacak video çekimleri ve görseller ile etkili bir halkla ilişkiler çalışması yürütülecektir. Ayrıca Ajans web sitesinin güncel tutulması ve kullanıcı deneyimine yönelik iyileştirmelerin yapılması sağlanacaktır.

4. YEREL KALKINMA FIRSATI

4.1. ULUSLARARASI BÖLGESEL KALKINMA KONFERANSI

a. Amaç

Gerek bölgenin gerekse de ülkenin kalkınmasına akademik tartışmalar ışığında katkı sağlamak yerel kalkınma fırsatının genel amacı olup özel amaçlar aşağıda belirtilmiştir:

1. Bölgesel Kalkınma alanındaki yeni yaklaşımların aktarılmasını ve yaygınlaştırılmasını sağlamak.
2. Ajansların akademik dünya ile iş birliği faaliyetlerini geliştirmek.
3. Kalkınma alanındaki akademik çalışmaların artmasına katkıda bulunmak.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

2011 yılında Ajans öncülüğünde İnönü Üniversitesi ile Malatya’da düzenlenen Uluslararası Bölgesel Kalkınma Konferansı daha sonra sırasıyla 2013 yılında Fırat Üniversitesi iş birliği ile Elâzığ’da, 2015 yılında Bingöl Üniversitesi iş birliği ile Bingöl’de, 2017 yılında Munzur Üniversitesi iş birliği ile Tunceli’de, 2019 yılında ise Malatya Turgut Özal Üniversitesi iş birliği ile Malatya’da düzenlenmiştir.

Yaklaşık 750 bildirinin sunulduğu Konferanslar dâhilinde kalkınma alanındaki farklı paradigmalara tartışılmasına olanak sağlanmıştır.

Ajans öncülüğünde başlatılan ve geleneksel hale gelen konferansın bölge dışına taşınarak, Ajans koordinasyonunda Bakanlık, Üniversiteler ve diğer Ajansların iş birliği ile kalkınma çalışmalarına katkı sağlamaya devam edilmesi planlanmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 16: UBKK YKF Sonuç ve Çıktı Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç ve Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Konferans Sonuç Raporu	Adet	1	Konferans Elektronik Kitabı
2	Katılımcı Sayısı	Adet	500	Konferans Raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Yılın son çeyreğinde gerçekleştirilmesi planlanan 6. Uluslararası Bölgesel Kalkınma Konferansı ile Ajans öncülüğünde geleneksel hale getirilen etkinliğin Bakanlık tarafından belirlenecek başka bir bölgede gerçekleştirilerek ulusal düzeyde geleneksel hale gelmesine yönelik ilk adımların atılması öngörülmektedir.

Bu süreçte Ajans koordinasyonunda diğer ajansların katılımı ile bir çalışma grubu oluşturulması ve Bakanlığın nihai görüşü ile Konferans yerinin ve tarihinin belirlenmesi planlanmaktadır.

e. İzleme ve Değerlendirme

İlgili Yerel Kalkınma Fırsatı kapsamında Ajans içinde kurulacak kurul çalışmaları takip edecek ve düzenli olarak Genel Sekreterlik bilgilendirilecektir. Belirli aralıklarla ilerleme raporları Yönetim Kurulu'nun görüşüne sunulacaktır.

4.2. DEVAM EDEN PROJELER VE FAALİYETLER İLE DİĞER BİLEŞENLER

Bu başlık altında önceki dönemlerden sarkan, SOP'larla ilişkisi olmayan projeler, faaliyetler, mali ve teknik destek ödemeleri, CUGEP/SODES/CMDP projeleri ile proje havuzunun oluşturulması ve bölge planı hazırlık çalışmalarına yer verilmektedir.

4.2.1. Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP)

Tebliğ edilecek 2022 Yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı Uygulama Usul ve Esasları çerçevesinde cazibe merkezleri olan Malatya ve Elâzığ illerindeki ilgili kurumlarla yeni projeler güdülenecektir. Program kapsamında geçmiş yıllarda sözleşme imzalanan ve uygulama süreci devam eden projelerin izleme ve değerlendirme faaliyetlerine devam edilecektir.

4.2.2. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)

Tebliğ edilecek 2022 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Uygulama Usul ve Esasları çerçevesinde bölge illerindeki ilgili kurumlarla yeni projeler güdülenecektir. Program kapsamında geçmiş yıllarda sözleşme imzalanan ve uygulama süreci devam eden projelerin izleme ve değerlendirme faaliyetlerine devam edilecektir.

4.2.3. Çalışan ve Üreten Gençler Programı (CUGEP)

Tebliğ edilecek 2022 Yılı Çalışan ve Üreten Gençler Programı Uygulama Usul ve Esasları çerçevesinde bölge illerindeki ilgili kurumlarla yeni projeler güdülenecektir. Program

kapsamında geçmiş yıllarda sözleşme imzalanan ve uygulama süreci devam eden projelerin izleme ve değerlendirme faaliyetlerine devam edilecektir.

4.2.4. Mali ve Teknik Destek Ödemeleri

Önceki yıllardan sarkan mali destek programı ve teknik destek programı ödemeleri 2022 yılı bütçesine aktarılacaktır.

4.2.5. 2024-2028 TRB1 Bölge Planı Hazırlıkları

Bölge planı hazırlıkları kapsamında önümüzdeki süreçte bölgemizin gelişim eksenlerinin belirlenmesi önem arz etmekte olup bu kapsamda paydaşların katılımı ile Bölge Planına altlık teşkil edecek araştırma ve analiz çalışmaları gerçekleştirilecektir.

bölgenin mevcut durumu analiz edilerek, potansiyel teşkil eden sektörlerle yönelik anketler/saha araştırmaları uygulanacaktır. Mevcut durum analizi, saha araştırmaları düzenlenecek odak grup toplantıları ve çalıştaylar aracılığı ile 2024-2028 dönemi için yerel düzeyde bölgenin, illerin ve ilçelerin strateji ve eylem planlarının belirlenmesine altlık oluşturulması amaçlanmaktadır.

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile dönüşüm süreci ivme kazanan Kalkınma Ajansları; üst ölçekli planların çizdiği çerçevede, stratejik olarak belirlenmiş kalkınma hedeflerini yakalamak üzere bölgelerinde yerel potansiyeli harekete geçirmek ve bölge kalkınmasına dinamizm kazandırmak amacıyla, her alana müdahale ederek etki yoğunluğunu düşürmektense, Sonuç Odaklı Programlar çerçevesinde belirlenen alanlara odaklanmış şekilde faaliyetlerini sürdürmektedir.

2020 yılında planlanan faaliyetler, 24 Ocak 2020 tarihinde meydana gelen Elâzığ-Malatya Depreminden ve bunu müteakip küresel ölçekte pandemiye dönüşen COVID-19 salgınından önemli ölçüde etkilenmiştir. Özellikle Elâzığ ili sanayisi ve ekonomisi depremden sonra hâlâ yaralarını sarma aşamasındadır. Bu olumsuz etkiler bugün değerlendirildiğinde, deprem kaynaklı olumsuzluklar afet sonrası müdahaleler ile giderilmeye ve ülke genelindeki aşılama çalışmaları ile pandemi süreç yönetiminde pozitif kazanımların etkileri hissedilmeye başlanmıştır. Salgın döneminin etkisi geçtiğimiz yıl tüm diğer kurumlarda olduğu gibi Ajansımızda da çalışma düzenini etkilemiş, alınan önlemler kapsamında dönüşümlü ve uzaktan çalışma yöntemleri dönem dönem uygulanmış, sosyal mesafe kuralları nedeniyle paydaşlarla fiziksel olarak bir araya gelinmesi gereken bazı faaliyetlerin ertelenmesi ve iptal edilmesi zorunluğu hâsıl olmuştur. İş süreçlerindeki aksamaların minimum düzeyde tutulması için webinar, video konferans gibi uzaktan erişim uygulamaları yoğun olarak kullanılmıştır. Önümüzdeki dönemde salgının seyrine bağlı olarak aksayan ve ertelen faaliyetlerin bir an önce gerçekleştirilmesi ve gerçekleştirilecek programlarla, devam eden pandemi sürecine rağmen SOP sonuç göstergelerine ulaşılması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede Ajans 2021-2023 yılları arasında uygulanması öngörülen üç adet Sonuç Odaklı Program temelinde, ilgili paydaşlarla iş birliği ve koordinasyon içerisinde, çalışmalarını sürdürecektir.

- İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve İhracatın Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı ile imalat sanayinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin kurumsal yapısının güçlendirilmesi, stratejik yönetim yetkinliklerinin geliştirilmesi sağlanarak rekabet gücünün artırılması ile bölge ihracatının artırılması amaçlanmaktadır.
- Yukarı Fırat Havzası Turizm Destinasyonu Geliştirilmesi ve Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı ile bölgede turizmin geliştirilerek turist ve geceleme sayılarının ve turizmden elde edilen gelirin artırılması amaçlanmaktadır.

- Tarımsal Üretimde Katma Değerli Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı ile bölgede tarım sektöründe verimliliğin artırılması ve katma değerın yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Bölge illeri Malatya ve Elâzığ'ın seçilmiş imalat sanayi sektöründe yenilikçilik, ürünlerde katma değer artışı, kaynak verimliği, temiz üretim ve ihracat konularında ilerleme hedeflenmektedir. Doğu Anadolu Bölgesi'nin sosyo-ekonomik gelişmişlik, sanayi işletme sayıları, donanımlı insan kaynağı, girişimcilik, ihracat, Ar-Ge ve tasarım merkezleri kapasitesi bakımından gelişmiş iki ili olan ve bölgesel cazibe merkezi olarak birlikte değerlendirilen bu illerde tarıma dayalı sanayi, makine, tekstil-konfeksiyon sanayi kolları başta olmak üzere dış pazarlarda rekabetçiliğin artırılması, altyapının güçlendirilmesi, verimli ekonomilere geçişin hızlandırılması, katma değerın yükseltilmesi ve bu sayede bu illerin Orta Doğu, Afrika ve Kafkas ülkeleri başta olmak üzere dış pazarlara açık birer üretim merkezine dönüştürülmesi amaçlanmaktadır. Bingöl ve Tunceli illeri ise öncelikle tarım (bitkisel üretim, hayvancılık, organik tarım alanları) potansiyeli ve turizm değerleriyle gelişerek, ihracat, turizm ve tarım alanlarında uygulanan sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları ile bölgenin yakalayacağı gelişim ivmesine dâhil olacaktır.

6. EKLER

EK-A Güdümlü Proje Bilgi Formu

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi ve Bakanlık görüşleri kapsamında yeni bir güdümlü proje veya projeler kurgulanacaktır. Proje güdülenirken ilgili yararlanıcı kuruma proje süresi içinde stajyer alıştırılmasına yönelik yönlendirmeler yapılacak ve projeye zorunlu staj bileşeni eklenecektir.

EK-B Ön Fizibilite Konusu Proje Önerileri Listesi

Sıra No.	Ajans Adı	Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl-İlçe)	Yatırım Büyüklüğü (milyon USD)	Açıklama
1	Fırat Kalkınma Ajansı	Kaz Yetiştiriciliği	Kümes Hayvancılığı	TRB1 Bölgesi	1.500.000	Kümes hayvancılığında yeni bir pazar olan kaz yetiştiriciliği ihracat imkanı yüksek bir sektördür. Kümes hayvancılığının belirli bir seviyede olduğu ilde kaz yetiştiriciliği alanında da yatırım yapılması üretim çeşitliliği açısından avantajlı bir durum ortaya çıkaracaktır. 5.000 baş kapasiteli bir kaz yetiştirme tesisi yatırımcılara rehberlik teşkil edebilecek ön fizibilite çalışması hazırlanması planlanmaktadır.
2	Fırat Kalkınma Ajansı	Tarım Dayalı İhtisas Besi OSB 100 Başlık Besi Yatırımı	Tarım	Malatya-Yazıhan	500.000	Yazıhan'da kurulumu devam eden Tarım Dayalı İhtisas Besi OSB için yatırımcılara rehberlik teşkil edebilecek ön fizibilite çalışması hazırlanması planlanmaktadır.
3	Fırat Kalkınma Ajansı	Hesarek Kayak Merkezi 4 Yıldızlı Otel Yatırımı	Turizm	Bingöl Merkez	5.000.000	Kayak merkezindeki mevcut konaklama tesisinin yetersiz kalması ve ayrıca kayak merkeziyle ilgili yapılan master planın hayata geçmesi kapsamında öngörülen konaklama tesisleri yatırımlarının yatırımcılarının dikkatine sunulması açısından 4 veya 5 yıldızlı bir otel yatırımı için ön fizibilite raporu hazırlanmasında fayda bulunmaktadır.

EK-C Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri Tablosu

Hedef Ülke	Ziyaret Amacı	Ziyaretin İlişkili Olduğu SOP	Beklenen Fayda	Kurulması Planlanan İşbirlikleri	Ajans Katılımcı Sayısı	Ziyarete Bölgeden Katılan Firma/Kurum/Kuruluş/Kişi Sayısı	Ajans Bütçesinden Katlanılacak Maliyet
Belçika, Polonya, Hırvatistan	Ajans tarafından uygulanan AB tarafından desteklenen <i>TRB1 Bölgesindeki Dezavantajlı Kişilerin İş gücü Piyasasına Sürdürülebilir Entegrasyonu</i> projesi kapsamında gerçekleştirilecek çalışma ziyaretleri ile Ajans personelinin kurumsal kapasitesini artırılması hedeflenmektedir.	İG, TÜK, YFT	Ziyaretler kapsamında ajansın programlama ve genç istihdamın geliştirilmesi konularında kurumsal kapasitesini artırılması hedeflenmektedir. Çalışma ziyaretine ilişkin sonuç ve çıktı hedefleri süreç içinde detaylandırılacaktır.	Genç istihdam ve programlama konularında faaliyet gösteren Avrupa'daki iyi uygulama örneği olan kurumlarla iş birlikleri gerçekleştirilecektir. (Süreç içerisinde ziyaretlere ilişkin detaylı planlama yapılacaktır.)	36	-	Ziyaret proje kapsamında gerçekleştirilecek olup Ajans bütçesinden karşılanmayacaktır.

EK-D Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Uluslararası Bölgesel Kalkınma Konferansı	UBKK YKF	Gerek bölgenin gerekse de ülkenin kalkınmasına akademik tartışmalar ışığında katkı sağlamak.	Bölgesel Kalkınma alanındaki yeni yaklaşımların aktarılması ve yaygınlaştırılması, Ajansların akademik dünya ile iş birliği faaliyetlerini geliştirilmesi, Kalkınma alanındaki akademik çalışmaların artmasına katkıda bulunulması.	Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğümüz ile birlikte belirlenecektir.	25 Kalkınma Ajansı, KAGM, Üniversiteler	Tüm Birimler	2022 Sonbahar
Tarım Yönetişim Ağı Toplantıları	TÜK	İlgili paydaşlarla iş birliği ve koordinasyonu sağlamak.	Yönetişim ağında yer alan paydaşların, katılımcı yaklaşımını artırmak.	TRB1 Bölgesi	Üniversiteler, DAP, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, TKDK, tarımsal üretici örgütleri, ziraat odaları ve diğer ilgili STK'lar	KKB ve YDO'lar	Ocak - Aralık
Süt Hayvancılığının Geliştirilmesine Yönelik Eğitimler ve Bilgilendirme Toplantıları	TÜK	Bölge koşullarına uygun modern süt hayvancılığına yönelik farkındalığın ve teknik kapasitesinin artırılması.	Süt üretiminin ve verimliliğinin artırılması Yem üretiminin ve verimliliğinin artırılması.	TRB1 Bölgesi	DAP, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, TKDK, tarımsal üretici örgütleri ile diğer ilgili STK'lar ve iş dünyasının temsilcileri	KKB ve YDO'lar	Ocak - Aralık

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Tarımsal Üreticilerin ve Üretici Örgütlenmelerinin Geliştirilmesi Eğitimleri, Bilgilendirme Toplantıları	TÜK	Tarımsal Üreticilerin geliştirilmesi, Üretici Örgütlenmelerinin etkinlik düzeyinin artırılması.	Üretici örgütlenmesi konusunda farkındalığın artırılması, modern tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması, tarımsal üretim verimliliğinin artırılması.	TRB1 Bölgesi	Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, TKDK, tarımsal üretici örgütleri ile diğer ilgili STK'lar ve iş dünyasının temsilcileri	KKB ve YDO'lar	Ocak- Aralık
İyi Uygulama Örnekleri Çalışma Ziyaretleri	TÜK	Kooperatifçilik ve modern tarım teknikleri açısından iyi uygulama örneklerinin üreticilerle birlikte ziyareti.	Üretici örgütlenmesinin özendirilmesi, iyi uygulama örneklerinin bölgede yaygınlaştırılması.	TRB1 Bölgesi	Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, tarımsal üretici örgütleri, ÇKS'ye kayıtlı çiftçiler	KKB ve YDO'lar	Ocak -Aralık
Tarımsal Üretimde Dijitalleşme ve Kaynak Verimliliğine Yönelik Eğitimler	TÜK	Tarımsal üretimde verimliliği artıracak bölge çiftçilerine yönelik eğitimler düzenlemek.	Eğitime katılan üreticilerimizin eğitim konularında ihtisaslaşmasının sağlanması.	TRB1 Bölgesi	Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Tarımsal üretici örgütleri, ÇKS'ye kayıtlı çiftçiler	KKB ve YDO'lar	Ocak - Aralık
İpekböceği Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılmasına Yönelik Farkındalık Çalışmaları	TÜK	Üreticilerin ipekböceği yetiştiriciliği konusunda bilgilendirilmesi.	İpekböceği yetiştiriciliğinin potansiyelinin ortaya çıkarılması.	TRB1 Bölgesi	Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Tarımsal üretici örgütleri, ÇKS'ye kayıtlı çiftçiler	KKB ve YDO'lar	Ocak - Aralık

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Yöresel Ürünlerin Markalaştırılması, Ticarileştirilmesi Ve Tanıtımına Yönelik Satış Ve Tanıtım Günleri Organizasyonları	TÜK	Başta coğrafi işaretli ürünler olmak üzere yöresel ürünlerin satış hacmini artırmak	Üreticilerin pazara açılmasına ve iş ağırları oluşturmaya olanak sağlanması	İstanbul, Ankara, İzmir	Kadın ve Tarım Kooperatifleri ile Tarımsal Üreticiler	KKB	Ocak-Aralık
İnsan Kaynağı Geliştirme Programı ve Eğitim Danışmanlığı	YFT	Turizm ve hizmet sektörü çalışanlarına yönelik mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri.	Turizm ve hizmet sektörlerinde çalışan 100 kişinin eğitime katılması.	Bingöl, Elâzığ, Malatya, Tunceli	İl Valilikleri ve Ticaret Sanayi Odaları, İŞKUR, Halk Eğitim Merkezleri, Bölge Üniversiteleri, İl Milli Eğitim Müdürlükleri	TTMB ve YDO'lar	1 Ocak - 31 Aralık
Munzur Rafting Festivali	YFT	Tunceli'nin rafting potansiyelinin ve alternatif turizm türlerinin tanıtımı.	50 Katılımcı 10.000 ziyaretçi Trekking rotalarının tanıtımı.	Tunceli	Rehberlerin ve davetlilerin ulaşım, yemek ve konaklama giderleri. Tanıtım ve materyal giderleri	Tunceli YDO	15 Haziran - 15 Temmuz
Tunceli Ovacık Fotomaraton Etkinliği Düzenlenmesi	YFT	Ovacık İlçesi'nin tanıtımı.	Tanıtım gerçekleştirilecek ve içerik havuzu oluşturulacaktır.	Tunceli	Tunceli Valiliği, Ovacık Kaymakamlığı	Tunceli YDO	Mayıs - Haziran
"Bingöl'de İlkbahar" Temalı Fotosafari	YFT	İlin ve bölgenin tanıtımının yapılması.	Tanıtımda kullanılacak turizm değerlerine ilişkin görsel içerik havuzu oluşturulması.	Bingöl	Bingöl Valiliği, Bingöl Belediyesi, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü	Bingöl YDO, TTMB	Nisan - Mayıs

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Malatya Fam Trip	YFT	Malatya’da açılan yeni rotaların acente ve kulüplere tanıtılması.	Destinasyona olan ilginin artması.	Malatya	Malatya Valiliği, Malatya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Malatya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	TTMB, Malatya YDO	Mayıs
Elâzığ Fam Trip	YFT	Elâzığ’da açılan yeni rotaların acente ve kulüplere tanıtılması.	Destinasyona olan ilginin artması.	Elâzığ	Elâzığ Valiliği, Elâzığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Elâzığ İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	TTMB, Elâzığ YDO	Mayıs
Fırat Ekonomi Zirvesi	YFT/İG	Ülke çapında öne çıkan iş insanlarının 2 günlük program ile bölge iş insanları ile bir araya getirilmesi.	Türkiye’nin ilk 500 listesine giren bazı firmaların sahiplerinin bölge iş insanları ile buluşturulması, ekonomik iş birliklerinin sağlanması, iş insanlarının bölgede gezeceği turizm değerlerinin ülke çapında tanıtılması.	Elâzığ / Malatya	Elâzığ ve Malatya Ticaret ve Sanayi Odaları	TTMB, İSDB, EYDO, MYDO	Nisan - Haziran

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Dijitalleşme, Kurumsallaşma ve Dış Ticarete Uzmanlaşma Eğitimleri ve Danışmanlık Hizmetleri	İG	Firmaların rekabet gücünü artırmak amacıyla alanında uzman kişilerin katılımıyla paneller / eğitimler düzenlenmesi ve danışmanlık hizmeti sunulması amaçlanmaktadır.	Firmaların kurumsal kapasitesinin geliştirilerek ihracat yapabilir hale gelmeleri veya ihracatlarını artırmaları.	Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	OSB Müdürlükleri, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Ticaret ve Sanayi Odaları genelinde aynı katkı sağlayacaklardır.	İSDB ile YDO'lar	1 Ocak – 31 Aralık
E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlığı Programı	İG	İnsan kaynağı yeterliliği, lojistik kabiliyetler, dijital pazarlama altyapısı gibi kriterler dikkate alınarak ve e-ihracat danışmanlığı konusunda firma özelinde yol haritaları oluşturularak 10 firmaya danışmanlık hizmeti verilecektir.	Firmaların kurumsal kapasitesinin geliştirilerek e-ihracat kapasitelerinin geliştirilmesi.	Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	OSB Müdürlükleri, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Ticaret ve Sanayi Odaları genelinde aynı katkı sağlayacaklardır.	İSDB ile YDO'lar	1 Haziran – 31 Ekim
Uluslararası Öğrencilerin Kariyer Gelişimi	İG	Uluslararası Öğrenci Potansiyelinin ihracata yönelik Değerlendirilmesi.	Öğrenci – Firma eşleştirmeleri yapılarak hem yabancı dillere hem de Türkçe 'ye hâkim olan öğrencilerin ihracat sürecine katkı sunması.	Malatya, Elâzığ, Bingöl	İnönü Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Bingöl Üniversitesi, KOSGEB, Malatya, Elâzığ ve Bingöl Ticaret ve Sanayi Odaları	İSDB ile YDO'lar	1 Ekim – 31 Aralık

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Pazar Fırsatları Zirveleri	İG	Ticaret Ataşeleri ile ticaret müşavirlerinin deneyimlerinden faydalanma ve fırsatların değerlendirilmesine zemin hazırlama maksadıyla düzenlenecektir.	Firmaların Pazar ihtiyaçlarını analiz edecek birikimine kavuşarak ihracatlarını artırmaları.	Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	Ticaret ve Sanayi Odaları	İSDB ile YDO'lar	1 Temmuz – 31 Aralık
Kaynak Verimliliğine Yönelik Faaliyetler	İG	Kaynak Verimliliği çerçevesinde; işletmelerin sektörlere göre atık analizi, enerji yöneticisi yetiştirme programları, kaynak verimlilik konusu üzerine eğitim, danışmanlık, farkındalık artırma ve diğer etkinlikler gerçekleştirilecektir.	Firmaların kaynak verimliliği konusunda farkındalığı artırılması, verimlilik artırıcı uygulamaların yaygınlaştırılması.	Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	Ticaret ve Sanayi Odaları, OSB'ler	İSDB ile YDO'lar	1 Şubat – 30 Kasım
İmalat Sanayinde Bilgilendirme ve Bilinçlendirme Çalışmaları	İG	İmalat sanayinde faaliyet gösteren işletmeler için enerji verimliliği, proses verimliliğini artırıcı uygulamalar, yalın üretim, yeşil	İşletme sahiplerinin ve yöneticilerinin kaynak verimliliği hakkında bilinçlenmeleri ve bunun için gerekli yatırımları yapmaları	Malatya ve Elâzığ	Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	İSDB	1 Ocak - 30 Ağustos

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
		pazarlama, toplam verimli bakım vb. konularında farkındalığın ve bilgilendirmenin sağlanması.	için ikna olmaları. Ayrıca çalışanlar da dâhil olmak üzere herkeste bilinçli tüketim anlayışının tesis edilmesi.				
Devlet Destekleri Bilgilendirme Faaliyetleri	İG	Firmaların destek almasını sağlamak amacıyla düzenlenecektir.	Firmaların destek alarak daha rekabet edebilir konuma gelmeleri ve ihracatlarını artırmaları.	Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	Ticaret ve Sanayi Odaları	PPKB ile YDO'lar	1 Ocak – 31 Aralık
Arge Mühendisleri Yetiştirme Programı	İG	Arge firmaları tarafından istihdam garantili, işsiz/yeni mezun mühendislerden oluşan 25 kişilik bir gruba eğitim verilmesi.	25 Arge Mühendisi yetiştirilmesi.	Malatya	OSB Firmaları	İSDB	1 Nisan – 31 Aralık
Arge Merkezleri Çalışanlarına Yönelik Eğitim Programları	İG	Elâzığ ve Malatya'nın önde gelen firmaların mevcut Arge Mühendislerinin yeteneklerinin geliştirilmesi.	20 Arge çalışanının sıralı eğitimler alması.	Malatya	OSB Firmaları – Eğitim süresince yemek ve toplantı yeri giderleri	Malatya YDO	1 Nisan – 31 Aralık

EK-E Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
TRB1 Bölgesi Kayısı ve Kayısı Ürünleri / TRB1 Bölgesi Süt ve Süt Ürünleri / TRB1 Bölgesi Mermer Sektörü Eylem Planlarının Oluşturulması	2021 yılında yapılan değer zinciri analizleri sonucu ortaya çıkan ve bu sonuçlara dayanılarak oluşturulan yükseltme planı doğrultusunda eylem planının oluşturulması amaçlanmaktadır.	Ajans eliyle	-
Tunceli ili Tıbbi Aromatik Bitkilerin Mekânsal Yayılımının Tespiti ve Raporlanması	2011 yılında hazırlanan “Tunceli Ekonomik Değeri Olan Bitkiler Raporu” nda tespit edilen tıbbi aromatik bitkilere yenilerinin eklenmesi, bu bitkilerin piyasadaki güncel değerlerinin tespit edilmesi ve bu bitkilerin lokasyonları ile doğal yayılım alanlarının belirlenmesine yönelik saha çalışması yapılarak raporlanacaktır. Elde edilen veriler ile hem ildeki çiftçilere hem de yatırımcılara yönelik yeni bir ekonomik alan oluşturulacaktır.	Hizmet Alımı	Söz konusu raporun bir uzman tarafından saha çalışması da yapılarak hazırlanması gerekmektedir.
Saklıkapı ve Karaleylek Kanyonlarının Mekânsal Gelişim Planı Hazırlanması	Saklıkapı ve Karaleylek Kanyonlarının turizm noktası haline getirilmesini sağlamak.	Parçacıl hizmet alımı	Sektöre hâkim bir danışmanın rehberlik etmesi
Turist Memnuniyet Düzeyi Anketi ve Müşteri Analizi Raporu Çalışması	Bölge illerine gelen turistlerin seyahatleri süresince aldıkları tüm hizmetlere, yaşadıkları deneyimlere ve beklentilerine dair bilgiler edinmek suretiyle verilen hizmetlerin ve turizm olanaklarının ölçülmesi, aksaklıkların ve ihtiyaçların tespit edilmesi ve beğenilen noktaların korunarak geliştirilmesini sağlamak.	Parçacıl hizmet alımı	Sektöre hâkim bir danışmanın rehberlik etmesi, Anket çalışmaları, basım maliyetleri
Yukarı Fırat Bölgesi Tematik ve Alternatif Rotaların belirlenmesi	TRB1 Bölgesi kapsamında tematik rotalar oluşturulması hedefi ile TRB1 Bölgesinde 'ki turizm değerlerinin analiz edilmesi, farklı ilgi odağına sahip turistlere yönelik tematik ve alternatif rotalar oluşturulması ve rota tabanlı planlamaların yapılabilmesi amacıyla “Yukarı Fırat Destinasyonu Tematik ve Alternatif rotaların belirlenmesi” hizmeti alınacaktır. Oluşturulacak tüm	Parçacıl hizmet alımı	Sektöre hâkim bir danışmanın rehberlik etmesi, Haritalama çalışmaları, basım maliyetleri, rota oluşturulması

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
	rotalar için detaylı anlatımlar ve haritaların da bulunduğu dijital ve basılı materyaller hazırlanacaktır.		
İhracat Analiz Raporu	Bölge ihracat analiz raporu hazırlanarak illerin ihracatı artırma noktasında alacağı tedbirler ve uygulayacağı faaliyetler ile ilgili yol haritası oluşturulması amaçlanmaktadır.	Ajans eliyle	-
Eğitim ve Danışmanlık İhtiyaç Analizi	Bölgede en fazla ihracatın gerçekleştirildiği sektörlerde (hazır giyim, tekstil, gıda sanayi ve mermer vd.) faaliyet gösteren firmaların profilleri çıkarılarak ve temel ihtiyaç analizi çalışmaları yapılarak eğitim/danışmanlık başlıkları oluşturulacaktır.	Parçaçıl hizmet alımı	Anketlerin yapılması ve anket sonuçlarının değerlendirilmesi konusunda bölge üniversitelerinden ya da bir özel sektör firmalarından hizmet alımı yapılması
Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması	2022 yılında Fizibilite Desteği Programına çıkılmayacağı öngörülmektedir. Bunun yanı sıra bölgesel gelişme için önem arz eden ve yerel, ulusal ve uluslararası fon kaynaklarından yararlanılabilmesi için güdülenebilecek projeler için anket, analiz, araştırma ve fizibilite çalışmaları yürütülecektir. Bu kapsamda özellikle yatırımcıların hizmetine sunulabilecek yeni sanayi parsellerinin oluşturulması hususu önceliklendirilecektir.	Hizmet alımı	Söz konusu fizibilite raporun profesyonel bir ekip tarafından detaylıca hazırlanması gerekmektedir.
Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları	Bölgemizde faaliyet gösteren imalat sanayii firmalarından, henüz dış ticaret yapmayan ve ihracat yapsa da henüz bu süreçte sürdürülebilirliği sağlayamayan veya hedef pazarı dar olan firmalar için üretim süreçlerinde ihracata uygunluğun sağlanması, ihracat süreçlerinin yönetilmesi noktasında hizmet alımı veya departman teşekkül edilmesi gibi çözümlerden hangisinin uygun olacağı, dijital ürün kataloglarının hazırlanması, kalite standartları ve sertifikasyon süreçlerinden yapılması gerekenler vb. konularda yol haritası niteliği taşıyacak firma bazlı ihracat stratejisi raporları hazırlanacaktır. Elâzığ Ticaret ve Sanayi Odası bünyesindeki Elâzığ Bölgesel Dış Ticaret Hızlandırma Merkezi iş birliği ile Elâzığ ilinden seçilecek 5 firma için gerçekleştirilecektir.	Elâzığ TSO / Ajans eliyle	

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
Elâzığ Merkezde Yer Alan ve Şehir Yerleşim Alanı İçerisinde Kalmış Olan Elâzığ KSS'nin Elâzığ'da Belirlenecek Bir Noktaya Taşınması Konusunun Araştırma Raporu	Söz konusu KSS ildeki yerleşim alanı içerisinde kalmış olup, şehirleşme anlamında önemli problemler oluşturmaktadır. Ayrıca 24 Ocak 2020 tarihinde yaşanan deprem sonrasında mevcut işliklerin önemli bir kısmının hasar aldığı değerlendirilmektedir. Bu noktada söz konusu KSS'nin belirlenecek bir noktaya taşınması konusunun araştırılması elzem olarak değerlendirilmektedir.	Parçacıl hizmet alımı	
Bingöl Maden Ürünlerinin Yatırım Fırsatlarının Değerlendirilmesi	Bingöl ilinin zengin maden yataklarına sahip olduğu bilinmekle birlikte güncel ve sağlıklı rezerv bilgileri mevcut değildir. Bu kapsamda MTA'nın Bingöl ilinde maden rezervlerinin belirlenmesi için yeniden çalışma yapması için talepte bulunulması, yapılacak rezerv tespit çalışmaları sonrasında analiz çalışmalarının yapılarak maden rezervlerinin daha etkin kullanılmasının sağlanması gerekmektedir.	Hizmet Alımı	Ajansın spesifik nitelikteki bu alanda tecrübesinin ve uzmanlığının olmaması hizmet alımı gerekçesidir.